המחיר: 2.50 ל"י   מספר 1864   שנה 37   כ"א אייר תשל"ג 23.5.73

העולם הזה

דו"ח מעל סיפון אוניית השידור של אייבי נתן

הפיראטים של השלום

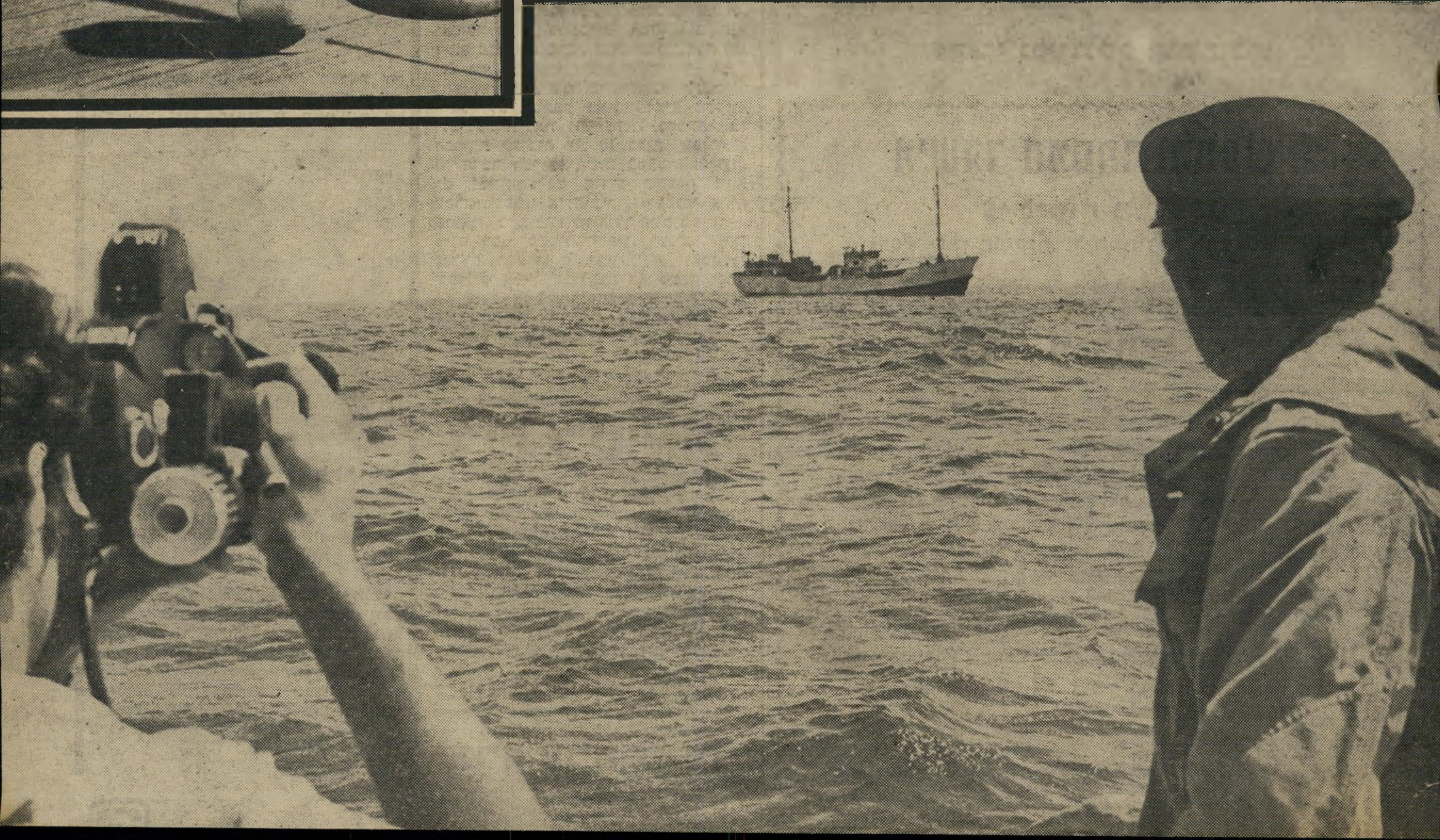

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי,
קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

הוקמה קרן זוארץ

תשקם לפחות ארבע משפחות נזקקות

במסיבת עיתונאים, שנערכה אמש במקום חופשתו, הודיע הד"ר מ. זוארץ ז"ל על הקמתה של קרן כספית שתישא את שמו, ותשמש לפעולות ציבוריות בקנה־מידה נרחב.

„עד להכחשת קיומה," אמר הד"ר, „תאסוף הקרן כספים לשיקומם של ארבע משפחות נצרכות, ביניהן משפחות **מיכאל, ניב, מרמרי וסידון** (ראה לעיל). הקרן תעמוד תחת פיקוחי האישי, וכל תרומה ותרומה תירשם ותתוייק כדין. אצלנו לא תהיה שחיתות!"

חוגים יודעי־דבר מסרו שבמיסמכים רישמיים מוכרת הקרן יותר בכינוייה — קק"ל (קרן קיימת? — לא!).

בתשובה לשאלה אודות היקפה המתוכנן של הקרן, השיב הד"ר זוארץ ז"ל: „על איזה קרן אתה מדבר?"

עוד נמסר שרשימת התורמים נפתחה בימים אלה. נותר עוד מיספר מצומצם של מקומות־ישיבה.

דובר משרד התחבורה: חיסול מיפגעים בדרכים בידי הציבור

קיים סיכוי סביר לחיסול המיפגע בגשר מוצא, הוא „סיבוב המוות" — כך הבטיח אמש דובר משרד התחבורה.

לדבריו מתעכב „האור הירוק" לעניין בגלל ארבעה הרוגים בלבד (כידוע עומד התקן להרחבת גשרים או שיפורם על 48 הרוגים). „לו היה מדובר בהרחבת כביש גרידא," הוסיף הדובר, „הרי היה הדבר מתבצע מזמן." (התקן להרחבת כבישים או שיפורם עומד כיום על 32 הרוגים).

יחד עם זאת סבור הדובר, על סמך חישובי מישרדו, כי תוך שבועיים־שלושה יוכלו אנשי מע"ץ לגשת לעבודת ההרחבה.

אשר לכביש בית־דגן—צריפין, הרי למרות ההתקדמות החשובה לקראת התקן, שאירעה לפני כשבועיים, עדיין חסרות למעלה מ־12 תאונות, דבר שיעכב את עבודות־הפיתוח באיזור בחמישה חודשים לפחות. „רק היענותו של ציבור־הנהגים ופעולתו המהירה יוכלו לזרז את העניין," סיכם הדובר.

יעקובי ולוידנטל (שם קבוע)

מישרד המסחר והתעשיה

צו פיקוח מס. 351

(עפ"י חוק הפיקוח על המחירים תשקל"י 1951)

בתוקף סמכותי כמפקח על המחירים, ולנוכח עליית מדד המחירים לצרכן בחודש אפריל בשיעור של 3.9 אחוזים, הריני מצווה בזה על

הקפאת מחירים כללית

החל מה־1.6.73 יוקפאו כל מחירי המזון, השרותים, הבנייה וכו' בצורה הבאה:

1. עם רכישת מוצר ו/או שירות, ימסור המוכר לקונה את נקודת ההקפאה של מחירי המוצר ו/או השירות הנידון.
2. יש להניח את המוצר ו/או השירות הנקנה בתא ההקפאה (להלן — „פריזר") — עם ציון המחירים כלפי מעלה, ולכוון את הטרמוסטאט לנקודת ההקפאה המצויינת על עטיפת המוצר ו/או השירות הנידון (הקפאת המחירים תיעשה במעלות צלזיוס בלבד).
3. יש לעטוף את המחירים בניילון שקוף על־מנת למנוע רטיבות ו/או הפשרה מוקדמת.
4. אין להחזיק את המחירים במצב קפוא למעלה משלושה ימים.
5. עקב הקפאת המחירים לא תשולם תוספת־יוקר בחודש יולי ש.ז.

שמואל־יוסף ברוטו
המפקח על המחירים

עניין שולי

קמתי בבוקר ונורא רציתי לדעת מה זה בעצם בולוניה ולמה.

אז קניתי מעריב, וקראתי בעמוד ה־ראשון, על ארבעה טורים, שבולוניה זה לא חשוב וכישלון, ושונאים אותנו שם, והמשך בעמ' 17.

אח"כ פתחתי ידיעות וראיתי בעמ' 2 (שלושה טורים) שאין בכלל בולוניה, וזה שולי לגמרי, ומה הרעש, ותפסיקו עם זה, ואפילו הד"ר רוזנבלום אמר שגם הוא דיבר פעם עם ערבי, ומזל שרק שישה היו שם, וגם הם קומוניסטים. בקיצור — אפי־זודה חולפת, שאינה מותירה כל רושם.

אני לא מסתפק באינפורמציה חלקית, ולכן פתחתי את קול־ישראל ושמעתי, ב־הפסקות קצובות של 10 דקות, שבולוניה זה הדבר הכי לא־חשוב במאה האחרונה. גם דבר־המפרסם הודיע שחברת ויטה עברה מספגטי א־לה בולונז לספגטי א־לה מילאנז, כי בולונז לא הולך היום בשוק.

גם מבט, ושמיר, ולפיד, ושניצר, ודי־סנצ'יק, וגולדה, ולעצטע נייעס, ואבן, ו־שמוליק אמרו שבולוניה לא משנה וסתם מאזוכיזם. אז השתכנעתי והתיישבתי לפצח פיסטוקים על המרפסת.

היתה לי ברירה?

ברגע האחרון

דיין לסיאול

שר הביטחון, מר משה דיין, עומד לצאת לסיור במיזרח־הרחוק, בשליחות המגבית היהודית המאוחדת. השר ייפגש עם נציגי הקהילות היהודיות במאלזיה, ויאט־נאם, יפן, גיניאה החדשה ודרום־קוריאה.

אם נבחרת ישראל בכדורגל לא תעלה לגמר המישחקים בסיאול, יסתפק מר דיין בנסיעה לברצלונה, בעוד מיספר חודשים, במסגרת הקרן לעידוד העליה.

בשניה האחרונה

אלון עלה לגמר

שיר ספורט

מאת משורר „מעריב"

שמעתי בחדשות, כי נבחרתנו
מנצחת עוד ועוד.
והחלטתי — שבמקום לרקוד,
אשב ואכתוב,
שיר ספורט.

על מה אשמח כמו קוקיה?
על שניצחנו את תורכיה.
על מה אשיר כמו דורבן?
על שניצחנו את יוון.
ולמה, חבר'ה, אין לי מניה?
כי דפקנו את גרמניה.

זהו, רבותי, השוויץ
של בארי ליבוביץ
שלצרפתים הרביץ — שמונה סלים
בלי להחמיץ.
וגם ידידנו טל
לא ישב על הספסל,
הוא קלע ישר לסל
לא פחות מארבעה־עשר.

ככה, חברה על הפלז'ה
בזכותו של יוסי לז'ה
שוב נדהר רחוק צפונה
מהר, חזק,
ולברצלונה!

נו, תגידו ת'־אמת:
איך השיר הזה עובד?
כבר הוצאתי מהאף
חרוזים מלוא־הדף
— קצת צולעים, אך לא נורא:
העיקר: המטרה!

שים־נא־לב קורא פלגמאט,
קרא ברטט כל מישפט.
אין ספק שאז תקלוט:
— לא רק כושר יש בספורט.
ספורט הוא גם עניין של מוזה,
ליריקה על נייר־עיתון.
לא נזכיר כאן את אחוז ה־
„קאש" של שכר־סופרים
אצלנו בחשבון...

מכתבים למערכת

תודה על המיצעד

כרבים שעשו זאת בסתר ובגלוי הזל־תי דמעה בראותי את המיצעד. איני להוט „למיליטריזם" ואיני נוח להתרגש. בכל זאת היינו כחולמים.

ריגשו את ליבי במיוחד הצדעת ה־רמטכ"ל, קומתו הזקופה, החיוך הטוב והשלווה שלו. היתה זו התגלמות של

דוד (מים ישראל) אלעזר

יופי יהודי. אחרי דורות של כפופי גב, נהרות של דמעות, שואה איומה, עומד מצביא יהודי ומצדיע בשלווה ובחיוך טוב.

לנוכח החזיון הזה של בחורי הפלדה והברזל, איתני הרצון לא להיות יותר מוכי גורל, מול השמש הזוהרת מעל ירושלים השלמה והבטוחה, היפה והק־דושה, נראה המצביא היהודי כאל היו־פי והלב חמה, והדמעות חנקו.

תודה, תודה, תודה לך מצביא יהודי נהדר!

משה ברנשטיין, תל־אביב
(„הארץ" 13.5.73)

הארץ

ממשנתו של מייסדו:
צ'קר — אין לו רגליים.
הנ"ך
(במונית לירושלים, תש"ח)

מתכון השבוע

סאדאת מאודה א־לג בעומר

קוראים רבים פנו אלינו בבקשה לפרסם מתכון חגיגי לל"ג בעומר הממשמש ובא. הננו נעתרים, איפוא, לבקשה.

סאדאת מאודה א־לג בעומר, מתאים במיוחד למדורות גדולות (שכונתיות ומעלה) ומוסיף נופך מיוחד לחווי החג.

ה מ י צ ר כ י ם:
(לשלושים איש)
1 — סאדאת טרי, רחוץ ומקולף
1 — מוט מטאטא
1 — מכנסי פיז'מה ישנים
1 — כובע סבא
12—8 ק"ג — תפוחי אדמה
4½ ק"ג — חול זך
77 ליטר נפט, בנזין, מזוט או סולר
3—2 צמיגי „אליאנס"
קורט פטרוסילנון

א ו פ ן ה ה כ נ ה:

טלי הסאדאת, הוציאי בעזרת סכין חדה את העצמות, עיטפי בבליל מכנסי־הפיז'מה וכובע־הסבא ונעצי בעדינות על מוט המטאטא, תוך שימוש בחורים קיימים. את המוט תיקעי במגרש שליד הבית, וסדרי מסביב ערימה אחידה של קרשים, מוטות, קרטונים, קש ורהיטים ישנים. מיזגי בעדינות את הנפט ותוסיפי את הצמיגמיגים, תוך בחישה מתמדת. הדליקי באמצעות גפרור ותני לילדים להשליך את תפוחי־האדמה לאש. בשלי על אש גדולה במשך שש שעות, הוציאי בעזרת מכבי־אש, צנני והגישי מקושט ב־קורט פטרוסילנון.

להגיש עם תפוחי־אדמה מושחרים וקפת־חול צונן.

באירועים מצומצמים יותר, ניתן להכין מתכון זה גם עם נאצר או עם קדאפי, במקום הסאדאת. למשפחות מעוטות־יכולת מומלץ לתפוס סתם ערבי. זול וטעים לא פחות (לנקות היטב).

לאניני טעם! המתכון יהיה רך ופריך להפליא אם תשתמשו במנהיגי־מחבלים. להשיג בחנויות השק"ם — שחוט ומרוט. בתיאבון.

שבוע הספר העברי

אויאמה —
גאון הקאראטה היפאני
האיש שהרג ארבעים שוורים בהלם ידו, שמסוגל לתפוס באוויר חץ השלוח אליו ממרחק 10 מטר, כתב את הספר
קאראטה לצעירים
300 ציורים וצילומים עם טקסט הסברתי מלא
רק 7.50 ל"י בשבוע הספר!
להשיג בדוכני הוצאת „לדורי".
●
(מודעה שפורסמה במעריב, 20.5.73)

להשכרה מיידית
מכונית אמריקנית מרווחת
* כשר למהדרין
* מתאימה במיוחד לטיולי
* נהג דתי (ללא חשש עורלה)
סופשבוע בשכ"ח
לפנות: א. י. אונטרמן
השני לציון

היכונו! היכונו! האח! האח! האספו ובואו! כל אם תשלח ילדיה!

עם ישראל, אשר ירד לאחרונה מנכסיו, עורך אי"ה בשעה טובה ומוצלחת

מכירה פומבית

אשר בה יציג למקח ולממכר את כל ערכי הנצח של הדור. ואלו הם המטלטלין והטובין אשר ימכרו לכל המרבה במחירים — ראשון ראשון ואחרון אחרון.

1. כוס־דמעות.
של העם היהודי.
יד ראשונה, חצי קוב דמעות. עשויה פלאסטיק משובח. נוחה לניקוי. יפה לנאומים היסטוריים.
מחיר התחלתי: —.27 ל"י. בין המתחרים תוגרל מברשת־שיניים.

2. פר.
פר חברתי ועדתי.
תכונותיו: שחור, גדול, צורך מעט עשב וצועק שהוא דפוק. הפר העדתי יפה למיקוח בכל מצע מפלגתי. אינו נותן חלב.
המחיר: חינם — רק שיקחו אותו מכאן.

3. טביעת אצבע.
של יוסף טרומפלדור.
אותה אצבע אשר לחצה על ההדק והרגה עשרות אלפי שודדים. אותה אצבע שהחזיקה בידית המחרשה, ואמרה: „טוב לחרוש בעד ארצנו!". אותה אצבע שמקום קבורתה לא נודע עד היום. הי"ד.

4. הבית־הלאומי.
של העם הפלסטיני.
עשוי ברזנט. שלושה כיווני־אוויר. ארבעה כיווני־מים. נייד ונוח ל־הפצצה. יכולים לגור בו שלושים—ארבעים נפש ברווחה — פלוס הילדים.

5. מפת שולחן.
מפת השטחים לפי תוכניתו של משה שולחן.
המפה שורטטה על־פי מצע הבחירות של ח"כ משה שולחן. שישה צבעים (+ קו ירוק). נייר משובח. מחיר: 54,890 ל"י.

6. מפתח־שבדי.
לחיסול הסיכסוך במזרח־התיכון.
מכונה בשם יארינג. עשוי מפלדה קשוחה. מסוגל לפתוח כל בורג, פרט למיספר ברגים מ־תוצרת קייב־מילווקי. ה־מחיר: דולאר אחד.

7. קשר.
קשר היסטורי.
זהו הקשר ההיסטורי שלך לכל מקום, מדיר אל־בלח ועד אבו־דיס. דאג לקשרו אל מטפחתך, לבל תשכח להיכן אתה קשור.
הערה: כוחו של קשר זה יפה לביטול כל קשר היסטורי של מישהו אחר.
מחיר עממי.

8. אפיפיור קתולי.
אחד האפיפיורים הקתוליים האחרונים, אשר ראה במו עיניו את ארנקה של ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר. כ־בן שבעים־וחמש. שפל־עיניים. לא יהודי. חמש לירות.

העם החליט

מאז ומתמיד סבלה מדינת־ספרטאל מ־תדמית מיליטריסטית קשוחה, תדמית שלא אחת הזיקה למדינות החוץ של המדינה הקטנה ושוחרת השלווה. האשמה לכך אינה מוטלת, כמובן, על מנהיגי ספרטאל, אלא על הסיטואציה השוטפת ועל חוגים שמאלניים, אנטי־ספרטאליים, מתוסכלים, ברחבי העולם, שרק מצפים להזדמנויות להכפיש. אך תדמית היא תדמית.

והנה, בהתקרב יום־הולדתה הכ"ה של ספרטאל, החליטו מנהיגיה, שלידיהם נפלה הזדמנות־פז לרכך את תדמיתה הקשוחה של המדינה, ולאזן את רזרבות־הדולארים במאגריה הדשנים.

„השנה" — כך הודיע ראש־ממשלת־ספרטאל ושר־התיירות — **„השנה לא ייערך כמקובל, מיצעד צבאי ב־יום־העצמאות, אלא מופע אחר, בעל אופי שליו ושוחר שלום, יע־מוד במרכז אירועי החג. השנה יחוג העם את חגו בחידוש פולחן הקדישות, מסורת אבותינו הספרטאלים הקדמונים, בבירתנו המוזהבת שחוברה לה יחדיו, חינם־אין־כסף, במלאת כ"ה שנה לתקומת העם והמדינה. אנו תקווה שהפגנה זו של זקיפות ועוצמה תביא את השלום המיוחל לאזורנו השסוע. עד כאן."**

השינוי המפתיע התקבל ברגשות מעורבים. מצד אחד, מחו המיעוטים האינטלקטואליים על בזבוז הכספים המשווע, ועל ביסוס חגיגות הכ"ה סביב הישג אחד בלבד מהישגי ספרטאל. ומצד שני, התקבלה ההצעה בלב רוטט ובהתרגשות־נעורים נלהבת ע"י דור המייסדים, הקשיש יותר, שראה שוב לנגד עיניו את ימי־בחרותו ה־אבודים.

הפולמוס גדש את אמצעי התיקשורת, ורק עמדתו התקיפה של שר־התיירות מנעה ביטולו של המופע ערב החג.

כיומיים לפני פתיחת החגיגות, ערך מטה הקדישות חזרה כללית לקראת ה־מופע, על־מנת לבדוק את סידורי הבטיחות והגישה, ולתקן במידת האפשר תקלות פוטנציאליות.

ביום החזרה הגנראלית, אורגנה אמנם הפגנה שקטה של מתנגדי המשגל ההמוני, אך זאת פוזרה ביעילות ע"י משטרת הבירה, וגם רישומה ההסברתי נמוג כאשר הוברר שההפגנה אורגנה ע"י הארגון־האימפוטנטי־הספרטאלי ו־תנועת־ההומו־סכסואליסטים־הספרטאלים־החדשים, גופים שהציבור הספרטאלי הקיא מקרבו זה מכבר.

החזרה הפכה לחגיגה עממית במלוא מובן המלה. מאות אלפי ספרטאלים נהרו לבירה מכל קצוות הארץ וגדשו את הר־חובות. כלי־רכב נגררו ממסלולי התורים, ורק כוח משטרתי מתוגבר ביחידות־צבא הצליח לשמור על הסדר. לא היה קץ להתלהבותו של העם, עת עברו ל־עיניו הטורים המרהיבים של הקדישות ש־צעדו בפישוק גאה אל נקודות הריכוז.

וקולו של העם, קולו של הרוב הדומם והמיוחס, הכריע.

בשידור דרמאטי לאומה, אמר ראש מיפלג המוסר, רב־ניצב־דידלו, מי שהיה מ־ראשי המתנגדים למופע: **„לא אסתיר, שעד לפני שבועות מיספר, הייתי איתן בדעתי ש א י ן לקיים את הקדישות ביום־העצמאות. אך התלהבותו של העם, שימחתו האמיתית, והנהירה ההמונית לחזרה־הכללית הראו שאכן רוצה העם בקדישות. היתה זו הצבעת אמון אדירה, הבעת אהבתו הכנה של העם לקדישותיו. וכבר אמר מי ש־אמר: קול ההמון כקול שדיים —**

ומי אנחנו שנעמוד בדרכו של העם?"

תשקיף

פסקו ההפצרות בגולדה להישאר

בניגוד לידיעות שהופצו לאחרונה כאילו מארגנים חוגים מסויימים במיפלגת העבודה מסע התעוררות המכוון ללחוץ על ראש־הממשלה גולדה מאיר להסכים לעמוד בראש רשימת המערך לכנסת, ולהמשיך לעמוד בראש הממשלה הבאה, הולך ונמוג החשש בקרב ראשי מיפלגת העבודה למיקרה של תשובה שלילית של גולדה.

כמה מאנשי הצמרת, וביחוד אנשי הגוש המפא"יי, לא יגלו התרגשות מיותרת אם גולדה תודיע סופית על פרישתה ולא יפצירו בה להישאר. להיפך. הולך וגובר החשש בקרב אותם חוגים, התומכים בפנחס ספיר, כי במקרה שגולדה תיתן תשובה חיובית, היא עלולה להתנות אותה בהשפעה מכרעת על הרכב רשימת מיפלגת העבודה לכנסת.

הם מפחדים מפני מצב בו תיכנע גולדה ללחציו של דיין בנוגע למצע הבחירות ולרשימת המועמדים, תכתיב לחבריה הרכב כזה של רשימה שלא יאפשר מאוחר יותר לשום קבוצה בתוך המיפלגה להשליט את דעתה בקשר ל„הסדר קונסטרוקטיבי של הסיכסוך המזרח תיכוני," כפי שמגדירים זאת.

התוצאה: לאחרונה פסקו הלחצים על גולדה להמשיך בכהונתה.

הגוש ישתף פעולה עם בן־אהרון

למרות חילוקי הדיעות הקיצוניים השוררים ביניהם בענייני כלכלה וחברה, עומדים אנשי הגוש המפא"יי במיפלגת העבודה לשתף פעולה עם מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון במערכת הבחירות להסתדרות.

אותם אנשים שקודם לכן היו מראשי התובעים להדחתו המהירה של בן־אהרון ולדחיית הבחירות להסתדרות, ירתמו עתה את עצמם למערכת הבחירות, להזרים כספים למטה הבחירות להסתדרות, להופיע באסיפות לצידו של בן־אהרון ולתת לו גיבוי.

התפנית אינה נובעת משינוי מדיניות לגבי בן־אהרון, אלא מצעד טאקטי. אחרי שנוכחו כי בן־אהרון הצליח לעקוף אותם ולקבוע את מועד הבחירות כרצונו, מבינים אנשי צמרת מיפלגת העבודה כי ניצחונו של בן־אהרון בבחירות מובטח.

כדי שלא יוכל לייחס אחר־כך את הניצחון רק לעצמו ולבוא אל מיפלגתו בתביעות קיצוניות, יתייצבו אנשי מיפלגת העבודה לימינו של בן־אהרון, ויטלו חלק פעיל במערכת הבחירות שלו.

על רקע זה אף פנה שר־האוצר פנחס ספיר אל ראש מטה־הבחירות של העבודה לכנסת, ח"כ אברהם עופר, לחזור בו מסירובו לקבל לידיו את ניהול הבחירות להסתדרות.

יוזמים הדחה של ח"כ יוחנן בדר

בקרב תנועת החרות הולכים ומתרבים הקולות התובעים שלא לכלול עוד את הד"ר יוחנן בדר, ממנהיגיה הוותיקים של המיפלגה, ברשימת המועמדים לכנסת הבאה.

מתנגדיו של בדר טוענים כי מפאת גילו, מצב בריאותו ורפיונו, אין הוא מתאים עוד לשמש בתפקיד ח"כ. היריבים אף טוענים כי התנהגותו הפומבית של בדר, שהתבטאה בנישוק ידיה של גולדה ובמתן גיבוי לכל פעולותיו של פנחס ספיר, גרמו נזק בל יתואר לחרות ולתדמיתה של גח"ל כמיפלגת אופוזיציה.

מנהיג חרות, מנחם בגין, מוסיף לתמוך בבדר, וכנראה שיטיל את כל כובד מישקלו על־מנת להבטיח את בחירתו מחדש.

ייתכן פילוג במפ"ם

לא מן הנמנע כי מנהיג מפ"ם, יעקב חזן, יגרום בעתיד הקרוב לפילוג מהיר במיפלגתו ולהוצאת אנשי השמאל במפ"ם, המונים כשליש מחברי מרכז המיפלגה, מתוכה. הסיבה: במגעים המוקדמים עם העבודה בקשר להרכב רשימת המערך לכנסת, מוכנים אנשי העבודה להבטיח למפ"ם אותה נציגות שיש לה בכנסת הנוכחית, בתנאי שיובטח שכל המועמדים המפ"מיים יהיו מנאמני המערך ולא משולליו.

אנשי העבודה חוששים כי אם יתחולל פילוג במפ"ם אחרי הבחירות, עלול אחד מאנשי מפ"ם, הנמנה על שוללי המערך, לפרוש מהמערך ולהקטין את נציגות המערך בכנסת הבאה.

בישיבת הוועד־הפועל האחרונה של הקיבוץ הארצי, התבטא יעקב חזן בחריפות כנגד אנשי השמאל וקרא להם לא להפריע לרוב במפ"ם, המחייב איחוד מלא עם מיפלגת העבודה. הוא אף התבטא: „אין מנוס מחזרה על פרשת סנה!"

זעמו של חזן כנגד שוללי המערך גבר אחר שבהפגנת האחד במאי בתל־אביב, קראו לעברו מפגינים, חברי „השומר הצעיר": „חזן בוגד — לא נגשים על חשבון הפלסטינים!"

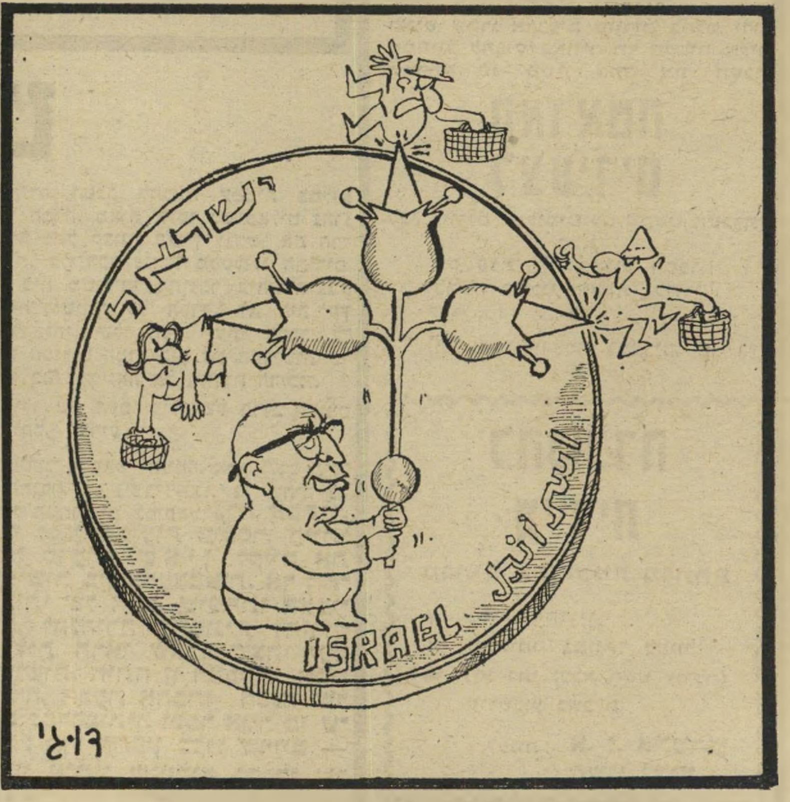

המטבע החדש: לירה ספירית אחת

שוב קצר במישרד־החוץ

סימנים שונים מעידים, כי כבר נוצרו **חיכוכים ראשונים בין שר־החוץ אבא אבן לבין מנכ"ל מישרדו החדש, אברהם קידרון.**

אבן חושד בקידרון, כי הוא נוטה לשתף פעולה עם אנשי מישרד־הביטחון ומקורבי משה דיין. הסתבר כי מישרד־החוץ נותר המישרד הממשלתי היחיד שמינוי המנכ"ל שלו תלוי בהסכמתה המוחלטת של גולדה, ושאבן טועה בבחירת המנכ"לים שלו.

בתו של ביג" נגד איחוד ע"מ

גאולה בן־אליעזר, בתו של דויד בן־גוריון, הנמנית עם הפעילות של הרשימה הממלכתית, ניצבת בראש המתנגדים הקיצוניים לשיתוף או איחוד בין רשימה זו למרכז החופשי.

גאולה, שהיא מורה במיקצועה, הודיעה לראשי הרשימה, כי תיפרוש מהמיפלגה אם יווצר שיתוף פעולה עם המרכז החופשי.

אייבי מרגיז את רשות השידור

שידורי „קול השלום" של אייבי נתן, כבר הספיקו לעורר את זעם אנשי רשות־השידור, החוששים מהתחרות של תחנתו ומפני ירידה בהאזנה ל„שידורי ישראל."

חבירורים שנעשו העלו, כי אין כל אפשרות למנוע שידורים אלה הנעשים מחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל, וכי הפרעה לשידורים או תפיסת האוניה, יתקלו בתגובה עויינת ביותר של דעת־הקהל העולמית. אנשי רשות־השידור מקווים כי אייבי לא יחזיק מעמד וכי תוך שבועות מיספר יפסיק את שידוריו מסיבה זו או אחרת. משום כך נמנעת ממשלת־ישראל מכל תגובה רישמית על השידורים.

עורך חדש ל„שער"

צבי פרידמן, שניהל בחודשים האחרונים מישרד יחסי־ציבור והיה קודם ראש המחלקה הכלכלית של מודיעין אזרחי, מונה לפני שבועיים לעורך היומון הכלכלי שער.

פרידמן בא במקומו של ד"ר חיים שקד, שהיה בזמנו ראש מכון שילוח וחוקר בכיר במכון. שקד חזר לפעילות במכון שילוח.

בנה במו ידיך: מחנה־ריכוז

בחנויות הצעצועים בגרמניה מופץ לאחרונה מישחק־חדש המיועד לבני־הנעורים. המישחק, המשווק כמוצר לבנייה עצמית ולפיתוח כושר התושיה והמחשבה של הנוער, מכיל את כל החומרים הדרושים לבניית מודל מחנה־ריכוז בזעיר אנפין, במתכונת מחנות המוות של הנאצים.

דגם מחנה הריכוז לבנייה עצמית

המודל לבנייה עצמית מכיל צריפים, גדר, מגדלי שמירה, ומיתקנים אחרים. יצרני המישחק לא הכלילו בו כיבשנים ומישרפות.

פיצפוצי אורז!
שפוך מעט חלב על
"פיצפוצי אורז" והאזן
לפיצפוצים ולנפצוצים
העליזים שהם משמיעים!
ארוחת בוקר עליזה
וטעימה להפליא וכמובן...
מזינה! אפשר גם להוסיף
מעט סוכר לפי הטעם
ופירות: תותים, בננות,
תפוזים או כל פרי אחר.
לאכול בבוקר, להגיש
כליפתן בארוחת הצהריים,
להגיש לארוחת ערב בהדרת
או אפילו ארוחת לילה.
אפשר גם להגיש עם מיצי
פירות במקום חלב.
"פיצפוצי אורז"- קלים
לעיכול, מוכנים מיד להגשה
ואין צורך בבישול.
פיצפוצי אורז
עלית
ELITE'S RICE CRISPIES
"פיצפוצי אורז" מוצר עילית של עלית

קורא יקר

רק מאורעות היסטוריים כמו הנחיתה הראשונה של האדם על הירח זוכים לכיסוי כמו זה לו זכתה חגיגת יום ההולדת ה־25 של המדינה. רוב אמצעי התיקשורת החשובים בעולם הקדישו בו־זמנית שטחים נרחבים לסיכום מחצית יובלה של המדינה. גדולי השבועונים בעולם פירסמו כתבות ענק מצולמות, והלייף האמרי־קאי, ששבק חיים לפני ארבעה חודשים, קם אפילו לתחיה לכבוד המאורע והוציא גליון חגיגי מיוחד לציון האירוע. תופעה מיוחדת־במינה זו (שכן יש מדינות נוספות שחגגו לאחרונה יובלות דומים, כמו הודו למשל, ולא זכו לאותו כיסוי חגיגי ענק) ראויה ודאי לניתוח והסבר, אלא שלא אליה מתיחסת רשימה זו, כי אם לתופעה שבתוך התופעה.

רוב הכתבות והניתוחים בעיתונות העולם שהוקדשו למחצית היובל של המדינה, ניסו לתאר בפני קוראיהם את דמותה כיום, במידה פחותה או יתרה של הצלחה, ומזוויות ראיה שונות. המעניין הוא שבחלק ניכר מהמקרים, קלט הסיקור הזר כמעט באופן אוטומטי את העולם הזה כחלק מאפיין מדמותה ומהותה של מדינת־ישראל כיום.

אין כיום כמעט עיתונאי זר אחד, או צוות טלוויזיה זר, הבאים לישראל כדי לסקר את דמותה, שאינו רואה כחובתו לדווח גם על העולם הזה, הדיעות שהוא מייצג או על פעילותו של ח״כ אורי אבנרי. שלוש דוגמאות, משלושה עתונים שונים, יש בהן כדי לשקף מצב זה.

השטרן הגרמני, גדול שבועוני גרמניה, ומהגדולים שבשבועוני העולם, שלח לישראל צוות מיוחד להכין כתבת ענק על ישראל

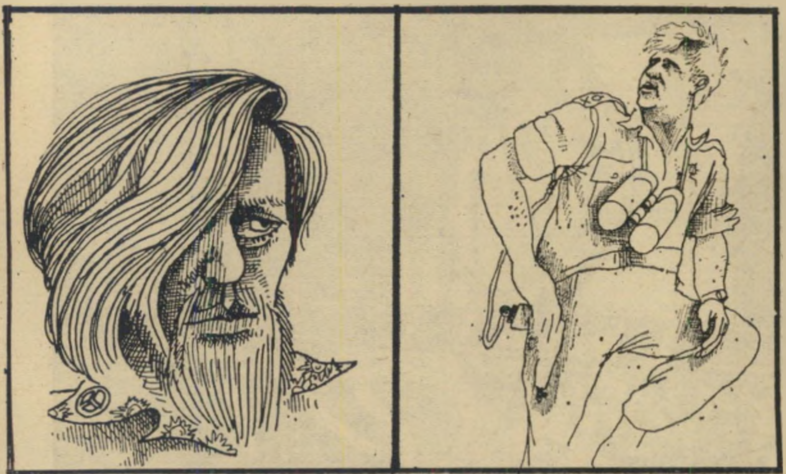

אריק שרון מול אורי אבנרי ב„שיקאגו סאן־טיימס"
מי משקף את פני ישראל?

כיום. בראש הצוות עמד העיתונאי הגרמני הנודע קאי הרמן, שדיעותיו השליליות על ישראל התאזנו במידה ניכרת בתום ביקורו בארץ. הכתבה עצמה, שכללה עשרות צילומים, והשתרעה על פני עמודים רבים בשניים מגליונות השבועון, היתה מבוססת על מספר ראיונות שערך הכתב הגרמני עם דמויות מפתח במדינה: יגאל אלון, עזר וייצמן, הרב שלמה גורן, יצחק בן־אהרון ואורי אבנרי, שבדבריו מסכם הכתב את הסידרה כולה.

השיקאגו סאן־טיימס, עיתון אמריקאי רב־תפוצה, הכין לחג העצמאות כתבת מצויירת על פני שישה עמודים, המורכבת כולה מציורים ותמליל של הקריקטוריסט הישראלי רענן לוריא היושב כיום בארצות־הברית. לוריא צייר את נופי המדינה ואת בעיותיה, בחר בארבע דמויות כדי לייצגה: שר־החוץ אבא אבן, אלוף פיקוד הדרום, אריק שרון, מנהל מוזיאון תל־אביב הד״ר חיים גמזו ואורי אבנרי, עליו כתב השיקאגו סאן־טיימס: „הוא אולי האופוזיציה האמיתית היחידה בפרלמנט הישראלי."

הגדיל לעשות מכולם עיתון מיבשת אחרת: אדלייד אדבר־טייזר, המופיע בעיר האוסטרלית אדלייד. כתבו של העיתון בישראל, ג'י בושינסקי, שיגר לו לרגל יום־העצמאות כתבה, שהתבססה על דיוקנותיהם של כמה אישי־ציבור ישראלים, בתוכם אבנרי. כעבור זמן קצר קיבל הכתב הוראה מעורכי העיתון, לשלוח כתבה מורחבת, על אבנרי בלבד.

„אם קהיר, או איזו בירה ערבית אחרת, תתיר אי־פעם ליונה ישראלית להתעופף אליה לשיחות שלום, קרוב לוודאי שיהיה זה העורך־מדינאי יוצא־הדופן אורי אבנרי," הציג העיתון את אבנרי ודיעות העולם הזה בפני קוראיו.

קשה לייחס תופעה זו, של הצגת העולם הזה ודיעותיו במירקם הפוליטי של מדינת־ישראל, לאהדת־יתר של דיעות אלה בכל המיקרים. אבל יש בה אולי כדי להצביע על עובדה הברורה לכל עיתונאי זר: מי שאינו רוצה לקבל רק תמונה חד־צדדית על המדינה מפי הדוברים הממוסדים, מי שרוצה לראות ולהציג גם את ישראל האחרת, יש לו לרוב רק כתובת אחת — העולם הזה.

אלי תבור

מלוס מציע עוד מוצר איכות: ראשים מגנטיים
ADC
melos
תל־אביב. רחוב דיזנגוף 260. טלפון 237851
ירושלים. - רחוב ינאי 6 טלפון 224389
קטלוג "מלוס" יישלח בדואר לכל דורש

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלת: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, ת.א־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

שני מופעים בכרטיס אחד

האחד - תוכניתה החדשה של להקת „חופשה על הקרח", המרהיבה ומפתיעה אף יותר מתוכניתה בשנה שעברה

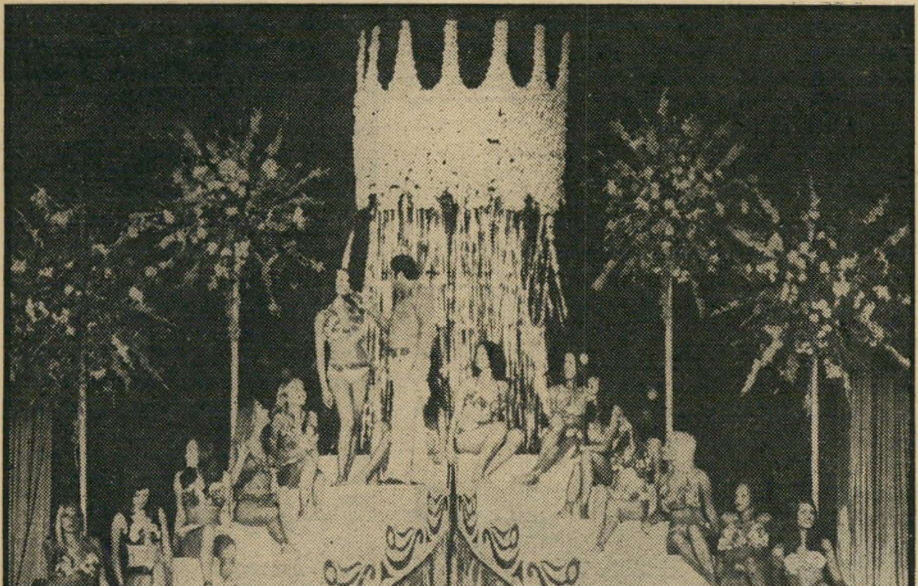

השני - טכס בחירת נסיכת הים התיכון 1973. להקת „חופשה על הקרח" תופיע בערב מרגש זה בתוכניתה המלאה - ללא כל קיצוץ וקיצור שהוא

ערב זה יהווה את תחילת אירועי בחירת מלכת המים 1973. בחירתה של נסיכת הים התיכון תהיה השלב הראשון בשרשרת אירועים אלה. השלבים הבאים יהיו: טכס בחירת נסיכת הכנרת. טכס בחירת נסיכת ים־סוף. ולבסוף האירוע המרכזי - טכס בחירת מלכת המים 1973

מועמדות המעוניינות להשתתף בתחרויות, מתבקשות להתקשר לקביעת ראיון למספר 260134/5 ת"א, בין 10-12 לפני הצהוריים.

מכתבים

■ יישר כוח!

„העולם הזה" 1859, „האנשים שלנו בביירות", דיוקנותיהם של שני חיילי צה"ל שנהרגו בפעולה בביירות.

עתה, משעברו 30 יום מאז פעולת צה"ל בביירות, התפנתי לכתוב לכם מילות הערכה. על אף העובדה שאין אני מקוראי עיתונכם ולמרות שאינני תמימת דעים עימכם — מרגישה אני חובה של ממש להודות ולשבח אתכם על המאמר.

מכל העיתונים היוצאים לאור במדינה, הייתם אתם היחידים שפירסמתם כתבה אודות הנופלים באותה פעולה — שהיא כה אמיתית, מדוייקת, אוהדת וחמה.

אני — כדודתו של חגי מעיין ז"ל, מצאתי נוחם בעובדה כי ישנם אנשים במדינה היודעים להעריך דברים נכונה.

יישר כוחכם!

דפנה מעיין, תל־אביב

■ תעמולה זולה

לא אדע היכן קראתי, לפני שנים, על הישראלי היורד לרפובליקה הפדרלית, נוטל מישרה של מפיץ־רוכל אצל יצרן למוצרי־ניר, גרמני קשיש בעל עבר אופייני. פונה בחורנו אל מנהלו של מיפעל מתכת, ומציג מרכולתו, ואיננו שוכח לציין את אושוויץ ואת דאקאו — ואת סבלותיו הוא. ומה יכול כבר לעשות מנהל מיפעל מתכת גרמני קשיש, בעל עבר אופייני כקודמו? מצטייד בציוד משרדי למשך שנים! אבל דימעה לא יזיל בגין מחנות הריכוז. בוודאי לא לאחר הביקור הנ"ל. והכתבה קבעה כלאחר יד, דרך־אגב: צברנו כמובן לא היה במחנה ריכוז. הוא פשוט גבה את המחיר!

כרמי

הירהור אפיקורסי זה עלה במוחי לנוכח ישיבת האבל והזכרון בכנסת. היכיצד יתכן אסון מחריד זה, פשע תת־אנושי זה לנצל לתעמולה זולה, קשורה למצב העכשווי־מידי במרחבנו! מה רצו כל הנכבדים להשיג על־ידי זהוי הפלסטינים עם הנאצים? שהעולם יתייחס אל הנאצים מתוך אספקלריה אחרת, יזהה אותם עם הפלסטינים ויגיד: הם קמו על העוצמה היהודית? האמנם מישהו מתכוון לצמצם את מידת האחריות הרובצת על הרייך השלישי? האמנם רוצים נכבדנו, כי מאן־דהו בעולם יגיד: ישראל מודה בפה מלא שהנאצים היו הפלסטינים של אז.

מי יפה את כוחם של מנהיגינו לנסות לשחרר, חלקית או טוטאלית, ישירות או בעקיפין, את הנאצים מאחריותם הנוראה?!

מ.פ. כרמי, ראשון־לציון

■ פשיטת־רגל

בזירה הבינלאומית לא נחוצה הוכחה נוספת לפשיטת הרגל המדינית של הממשלה הזאת. לאחר ועידת בולוניה, רק פתי יאמין כי לא כך הדבר בזירה הפנימית.

מי ייתן ויהיה זה התחלת הסוף.

יהודה רומנו, קריית־אתא

■ עמדה אמיצה

האזנתי לשיחתו של אורי אבנרי בתוכנית הרדיו הטור השביעי על ועידת בולוניה, ואני מברך אותו על עמדתו האמיצה.

מאחר ואינני חבר באף מיפלגה, אני חושב שהרכב המישלחת לבולוניה, בה כל חבר ייצג גוף שונה, משקף את מחנה דורשי השלום וההבנה עם הפלסטינים בארץ.

הערכתי גם את דיעותיו של אבנרי שפורסמו לפני כשנתיים בהארץ, על רשמיו מפגישותיו עם תושבי הגדה. אני עצמי פירסמתי מאז 1967 שמונה חוברות וספרים על בעיות אלה. בכתובים אלה קראתי לאותם הדברים שאבנרי חושב אותם לצודקים.

בסיור שערכתי, בשליחות עצמית ולא מטעם, ב־21 אוניברסיטאות ומיכללות בגרמניה ושווייץ, נפגשתי עם מאות רופאים, פרופסורים וסטודנטים פלסטינים שבאו להרצאותי על הנושא „הפלסטינים החדשים — אשליה או מציאות?" ו„רוחות חדשות מנשבות מעל לגדה המערבית."

אני מחזק את ידיו של אורי אבנרי ומאחל לו הצלחה.

גדעון ויגרט, ירושלים

● הקורא גדעון ויגרט הוא עיתונאי ומיזרחן.

■ ההתחלה והסוף

דומה כי מה שהתחיל כ־WATER-GATE ייגמר כ־WATERLOO.

יעקב רבינוביץ, חיפה

■ למה אין מורים?

הוא בעל השכלה גבוהה. שנה היה מורה. את הידע שרכש, השקיע בהרבצת תורה לתלמידיו. וחלומות. מאוד רצה להצליח. עבד ברשת החינוך של מועצה מקומית. איזה? לא חשוב. למה? כי כולן אותו הדבר. לאחר שנת ניסיון, פוטר. למה? כדי לא לקבל קביעות בעבודה. נכשל? לא. במשך שנת עבודתו העריפו עליו מחמאות והבטחות. היחפש מקום עבודה אחר במיקצוע ההוראה? לא הוא. שנת נסיון אחת מספיקה לו בהחלט.

למה אין מורים?

שאלה טובה.

יהודה הר־פז, קריית־טיבעון

■ נשות הגנרלים

„העולם הזה" 1863, מדור אנשים, על נשות אלופי צה"ל בשמלות־ערב בנשף הפיקוד העליון של צה"ל.

אם כל אלופי צה"ל הציגו את נשותיהם לראווה בנשף יום־העצמאות, מה עשו קצינות־חן של צה"ל? האם הן הביאו את בעליהן בסמוקינגים?

חמוטל קריב, ירושלים

● באותה הזדמנות לא. אבל בהצגת הבכורה של הסרט **בן־גוריון זוכר**, למשל, הופיעה קצינת חן ראשית, אלוף־מישנה דבורה תומר, כשהיא מלווה בחברת בעלה האזרח.

אל"מ תומר ובעלה

רב־אלוף דדו ואשתו

מה עשו הקצינות?

כלבים במיצעד צה"ל 1952
— אז

כלב במיצעד צה"ל 1973
— והיום

■ מיצעד כלבי ישראל

„העולם הזה" 1862, „הכלב שגנב את המיצעד", על כלב השעשועים שהסתנן למיצעד צה"ל ביום העצמאות בירושלים.

נהניתי למראה צילומי הכלב שהפך לגיבור מיצעד צה"ל ביום העצמאות. אגב, יעניין אותכם לדעת, שאין זו הפעם הראשונה שכלבים משתתפים במיצעד צה"ל.

לפני 21 שנה, במיצעד שנערך בתל־אביב, היה יותר מכלב אחד במיצעד, אלא שאז הם היו קשורים וממושמעים. באותו מיצעד, ב־1952, היה לי הכבוד להוביל אחד מהם. איזה דרך עברה המדינה ב־21 שנים אלה. איזה הבדל בין הכלבים של אז והיום. אם משרד־החינוך לא ייקח בתקיפות את העניינים בידיים, ויארגן קורס לנימוסי־כלבים, לאן נגיע?

ברוך גולן, חיפה

...אני במקומכם הייתי מתביישת. האם זה כל מה שמצאתם לנכון להראות ממיצעד צה"ל המפואר? כלב אחד קטן?

יהודית סרבניק, תל־אביב

■ מכות ברשות השידור — המשך

„העולם הזה" 1857, „רחל המרחלת — העיתונאי שחיכה לדין!" על המכות בין כתב קול ישראל לענייני דת אילן גור, לעמיתו לעבודת משה נגבי.

מצורף העתק מכתב ששלחתי לעמוס גורדון, מנהל חטיבת החדשות וענייני היום — שידורי ישראל (רדיו) ירושלים:

הובא לידי קטע שנדפס בשבועון העולם הזה ובו סיפור על חילופי מהלומות בין כתב ענייני היום אילן גור וכתב אחר (נגבי), וכי העניין הובא לבירור על־ידי קבוצת עובדים. כתבת העיתון מספרת כי אילן גור הוא חסר השכלה תיכונית וכי הוא מחוסן משום שהתקבל לעבודה בימי היותי מנהל המחלקה וכי אני דודו.

ברצוני לציין:

א) אילן גור התקבל לעבודה חודשים רבים לאחר שעזבתי את ניהול המחלקה (עזבתי כזכור ב־10.2.71).

ב) מעולם לא המלצתי על קבלתו של גור לעבודה במחלקת ענייני היום ובכל מחלקה אחרת ברשות השידור.

ג) מי כמוך יודע שאין בידי לא הכח, ואין לי ההשפעה כדי להכניס עובד שאינו רצוי לכל מיסגרת שהיא ברשות השידור.

אלימלך רם, וואשינגטון

בוגרת תיכון
נמשכת ההרשמה
לבתי המדרש
למורות לתזונה וכלכלת בית.

לימודי מקצוע בו תוכלי להפיק תועלת והנאה גם בחייך הפרטיים

	טלפון	מיקוד
בתמ"ד ממלכתיים		
★ ביהמ"ד למורות לתזונה וכלכלת הבית, ירושלים הקריה, רוממה,	02—524037	
★ ביהמ"ד לחינוך והכשרת מורים — ויצ"ו, חיפה, חנה סנש 12	04—81479	33532
בתמ"ד ממלכתיים-דתיים		
★ ביהמ"ד למורות מקצועיות ע"י בית צעירות מזרחי, ת"א, מלצ'ט 29,	03—220709	63825
בתמ"ד מוכרים		
★ סמינר בית יעקב למורות מקצועיות „אור החיים", בני ברק(*),עזרא 51,	03—740346	51609

(מוסדות המקיימים פנימיה מסומנים ב־(*))

לשכת הפרסום הממשלתית

איך ולמה נכלא נשיא המדינה זלמן שזר

■ לפני מיספר שבועות נכלא הנשיא **זלמן שזר** בחדר קטן ללא חלונות כשהדלת סגורה אחריו על מנעול ובריח. היה זה באחד מימי שישי. אשת הנשיא, **רחל שזר**, נסעה לביקור אצל קרובים, עולים מרוסיה. נילווה אליה, מלבד הנהג, גם אחד משומרי ראשו של הנשיא. אחרי שירדה מהמכונית, נסעו הנהג והשומר למוסך כדי לתקן את הרכב. משבוששו לחזור, צילצלה רחל שזר לבעלה וביקשה שיבואו לקחת אותה ואת הקרובים למישכן הנשיא. הנשיא פנה לשומר הראש שנשאר איתו, וביקש ממנו שיקח את המכונית הנוספת, יביא את האנשים למישכנו. לתדהמתו אמר לו השומר כי אסור לו בשום אופן להשאיר את הנשיא ללא השגחה. לאחר בקשות חוזרות ונישנות, מצא השומר מוצא: „כבוד הנשיא," הוא אמר, „יש בבית חדר קטן בלי חלונות, אם תסכים שאכניס אותך לתוכו ואנעל את הדלת מבחוץ, אני מוכן לנסוע." שזר הסכים.

■ כאשר ערכה השבוע ביקור רשמי בתל־אביב, היתה **גולדה מאיר** במצב־רוח של ביקורת עצמית. כאשר הגישו לה **יהושע רבינוביץ** כשי חפץ עתיק, העירה גולדה: „עתיקות לעתיקות." לאחר מכן הצטערה על שאינה יכולה לבוא לתל־אביב סתם ככה, כאזרחית פשוטה, כדי לראות מה מתרחש בה. מישהו הציע שתבוא בתחפושת. השיבה גולדה: „אני יכולה ללבוש בגדים אחרים ולחבוש פיאה נכרית. אבל מה אעשה באף שלי?"

■ שר־העבודה **יוסף אלמוגי** נאם בכנסת על תאונות הדרכים בדרך לירושלים, ותוך כדי כך ציטט טורים של מיספרים שהוכנו לו על־ידי פקידיו. תוך כדי כך התבלבל השר, וקרא מיספרים בלתי־סבירים. כשהעיר לו על כך ח"כ **דויד קורן**, נעצר השר, בדק ומצא שקרא בטעות את טור־המיספרים הלא־נכון. העיר ח"כ **יצחק נבון** לאלמוגי: „תסלה לו (לקורן) על שהקשיב."

■ מי קורא, מתי ואיפה את העולם הזה? שר־התיירות **משה קול**, למשל, נוהג לקרוא את השבועון במספרה. כך על כל פנים הוא סיפר בישיבת הנהלת הליברלים העצמאים. בהתייחסו לעקיצתה של ראש־הממשלה גולדה מאיר על עמדתו בפרשת קרן ספיר, אמר קול: „היא אמרה לי שאני מושפע בעמדתי ובבקשתי לסדר בעניין הקרן. מהפירסומים בהעולם הזה. הסברתי לראש־הממשלה, שאני לא קונה את העולם הזה, אלא קורא אותו רק כשאני נמצא במספרה. לאחרונה אני לא מבקר במספרה, וזה אחרי שהילדות שלי אמרו לי שאני יותר יפה כשאני לא מסתפר." הגיב על דברי השר באותה ישיבה אחד מראשי המיפלגה: „אני לא מבין. אני שומע שכולם יודעים הכל על מה שכותב העולם הזה, אך אף אחד לא קורא את העיתון. איך זה יכול להיות?" השיב לו חבר המיפלגה **הילל זיידל**: „אני קונה וקורא את העולם הזה. אני לא מפחד לומר זאת. אתם יכולים למצוא את העיתון על השולחן שלי."

■ כנראה שהרמטכ"ל **דויד** („דדו") **אלעזר**, מיהר מאוד בשבת האחרונה. דדו, בבגדים אזרחיים ובחברת אשתו ובנו, נסע במכוניתו מתל־אביב לכיוון חדרה. הכביש היה עמוס באותה שעה, 11 בבוקר, באלפי מכוניות. לפני הרמזור שבצומת כפר־שמריהו—הרצליה־פיתוח הזדנב טור ארוך של מכוניות. דדו עבר למסלול השמאלי המיועד רק למכוניות הפונות שמאלה, עבר את המכוניות שהמתינו כדי לנסוע ישר, וכשהתחלף האור ברמזור, המשיך ישר וכמעט גרם לתאונה. את אותו התרגיל ביצע הרמטכ"ל גם בצומת נתניה והמשיך ישר בניגוד לחוק.

■ איך הפך **חיים חפר** למשורר? במיפגש שערכה מחלקת הפלמ"ח בדפנה, לציון 30 שנה לגיוסה, גילה חבר המחלקה **אזרי זלטין**: „היה לנו משחק, שבמהלכו היתה קבוצה אחת צריכה להגן על הקיר והקבוצה השנייה היתה צריכה לנגוע בו. אנחנו היינו תופסים את פיינרון הקטן (כינויו של חפר) וזורקים אותו לקיר מעל ראשי הקבוצה המגינה. מאז הוא הפך למשורר." הגיב על כך חיים חפר: „למה? כשגבו של אדם אל הקיר, הוא מסוגל לעשות הכל."

■ באותה פגישה סיפרו שבליל־הסדר, אחרי שהחבר'ה שתו לשכרה, בישרו להם שיוצאים לחופשה הביתה. פתאום שמעו את חיים חפר שואל בקול בוכים: „מי לקח את הבקבוק שלי?" איכשהו, ירדו לראש־פינה. הגיעו לשם בשעה שלוש בלילה ונאלצו לחכות שם לאוטובוס. כל אותו זמן, עמד חפר וחיבק איזה עץ וכשהגיע האוטובוס, אמר לעץ: „עץ, עץ, אמא מחכה לי! תרשה לי לנסוע הביתה!"

דליה לביא הזמרת המבוקשת ביותר בגרמניה, שזופה בשיער אדמוני בהיר, בצילום אחרי הופעה בגרמניה, יחד עם איש־העסקים הגרמני פיטר קלאוז שניסה את מזלו גם במישחק בסרטים בארץ, קשר כאן קישרי ידידות עם ישראלים וקנה בית ברמת־חן. התמונה הופיעה בעיתונות הגרמנית שהציגה בטעות את קלאוז כארוסה של דליה. המקור לטעות הוא שמו הפרטי של הארוס האמיתי, פיטר ריטמסטר, הזהה לזה של קלאוז.

פרנץ־יוזף שטראוס מי שהיה שר־הביטחון של מערב־גרמניה, והיום אחד ממנהיגי האופוזיציה הנוצרית, בפגישת־הכרה עם רקדנית מסנגל.

■ על זכייתו בפרס שוויימר נודע לסופר העיתונאי **יגאל לב** בדרך מוזרה. לב, שהגיש את מועמדותו לפרס, לא תלה תיקוות רבות בסיכוייו, יצא לאירופה לסיור מקיצרי. בטיסה מאמסטרדם לפרנקפורט, החל, מרוב שיעמום לעיין בעיתונים ישראליים שהיו במטוס, נתקל בכותרת המודיעה על זוכי פרס שוויימר. אך מכיוון שלא רצה לקבל מצב־רוח רע, החליט לא לקרוא את הידיעה, החזיר את העיתון. כעבור כחצי שעה, לקחה לידה אחת הדיילות את העיתון ולפתע פרצה בצעקה: „זה לא אתה יגאל לב? כתוב עליך בעיתון!" מרוב שימחה על הזכייה בפרס הכספי בן חמשת אלפים הלירות, הזמין לב את כל צוות המטוס לשתיה על חשבונו.

■ מנכ"ל הבי.בי.סי. לשעבר, סר **יו גרין**, אחיו של הסופר **גראהם גרין**, שהוזמן לארץ על־ידי שר־החינוך **יגאל אלון** כדי לייעץ איך לשפר את הטלוויזיה הישראלית, לוקח את עבודתו ברצינות. לגרין, שהגיע לארץ לשלושה שבועות וויתר על שכר עבודתו והסתפק רק בהוצאות, בטענו כי השהייה בארץ היא מעין חצי חופשה בשבילו. הוצע על־ידי מנהלי רשות השידור לקחת בשבוע הראשון שלו בארץ חופשת סוף שבוע ארוך ולצאת לטיול. הוא סירב בנימוק כי בא בשביל לעבוד ולא לטייל.

■ זכרונות מתקופת מיבצע־סיני ב־1956 העלו בשבוע שעבר ותיקי להקת הנח"ל. בין השאר סיפרו על הופעה שנערכה ליד אל־עריש. בהופעה חזה קהל רב, שישב בשורות צפופות על החול. הצופים ישבו כשראשיהם מושפלים ולא צחקו גם לשמע המערכונים המצחיקים ביותר. בתום ההופעה עלו חברי הלהקה על המשאית והתכוננו להסתלק במהירות מהמקום. לפתע הופיע אחד הקצינים, ושאל בדאגה: „מה העניינים? למה אתם לא מופיעים? גשו מהר לאולם, מחכים לכם!" „מה פתאום?" תמה **חיים טופול**, אז מפקד הלהקה, „הרי כרגע סיימנו את ההופעה." „בלי חוכמות," התכעס הקצין, „הקהל מחכה לכם באולם כבר שעה, איפה הופעתם?" טופול: „כאן, בחוץ לפני החבר'ה האלה." הקצין: „כל הכבוד! זה באמת רעיון טוב להופיע לפני השבויים המיצריים במיכלאה!"

פסוק השבוע

ספיר: ראשית אין קרן ספיר, שנית נאספו בה 287 מיליון ד'

(כותרת ב„על המשמר" 15.5.73)

סיקורת

אירועים תרבותיים, ובעיקר אלילי־זמר וכוכבי־סרטים, מכתיבים לא פעם את ה־צעקה האחרונה באופנה. כך קרה עם בוני וקלייד ואופנת תחילת המאה ב־אמריקה, שהוחייתה שוב בשנות ה־70. **המקשר** של לוסי הביא למרומי ה־אופנתיות את החולצות מעוטרות־התחרה של המאה ה־19.

עתה כבר הולידה **ליידי קרולין למב** אופנה משלה, בעיצוב תכשיט שהוא בגד. בסרט על פילגשו השערורייתית של לורד ביירון, מופיעה השחקנית שרה מיילס ל־נשף־מסיכות מחופשת לכושית קטנה, כשלבושה העליון הוא אפודת־זהב מחו־ררת. בהשראתה מדגימה עתה דוגמנית־הצמרת הלונדונית אן ווסט את אופנת התכשיטים החדשה — אפודת־כסף, יצירתו של המעצב דויד גולדברג.

השבוע, עם פתיחת תערוכת־התכשיטים של **הגודלסמיט־הול לונדון, בגלריה גרא** ביפו העתיקה, אפשר יהיה לראות את האפודה השקופה שהגיעה לתערוכה — אך ללא הדוגמנית שבתוכה.

התכשיט של דויד גולדברג
החורים הגיעו ליפו —

המקור של שרה מייל
— המילוי נשאר בלונדון

תיאטרון

הצ׳ופצ׳יק של דוקטור פאוסטוס

דוקטור פאוסטוס. מאת כריס־טופר מרלו. בבימוי פרופ׳ אריה זקס בתיאטרון „הבימה".

הנריק איבסן וכריסטופר מרלו לא נפגשו מעולם. אבל בעזרתו של תיאטרון הבימה, אפשר יהיה לכרוך את שניהם בספר־הזכרונות שיתאר את הכשלונות הנוצצים של הבימה.

כי דוקטור פאוסטוס **של מרלו, הצגתו החדשה של התיאטרון** ופר־גינט **של איבסן, מן השנה שעברה — ימצאו הרבה נושאים משותפים, כשינוחו במחסן־התפאורות:**

שניהם יצירות שפיתו באפשרויותיהן את הנהלת התיאטרון — הבטיחו פרשנות מרתקת מצד הבמאי טרום־בכורה — והסתברו כאחיזת־עיניים שעלתה הרבה כסף, עם רדת המסך הראשון.

הסיפור האליזבטני על פיתויו, נפילתו וקיללתו של דוקטור פאוסטוס, ששרד ב־כמה נוסחאות לא גמורות מן המאה השש־עשרה, קרץ לפרופסור אריה זקס בקריצה מפיסטופלית.

אלא שבמקום דוקטור פאוסטוס, המלומד שנפתולי כפירה אחזוהו, ראה המעבד וה־במאי זקס מול עיניו את כל המשוגעים הנאורים בני תקופתנו.

זה יכול להיות מדען הרוצה להכניע את השמש, או מנהיג פוליטי אחוז שיגעון־גדלות וניטרף, כשעליו לשאת ב־אחריות.

כל עיבוד או פירוש הוא לגיטימי — אם היה מוצא לו כיסוי בעיצוב הדמויות. אבל כוונות לחוד, ותוצאות לחוד: מרגע בו מתחיל מיצעד התלבושות לדבר — מסתבר שמדובר בהצגה ברמת בית־ספר. מבחינה חיצונית הכל מרהיב: תפאורה מקסימה של אריה נבון, ותלבושות מלאות־השראה של רות דר, מצליחות לטשטש לחלוטין את הדמויות המשתמשות בשי־רותיהן.

יוסי פולק יורק את המונולוגים במנ־גינה ניסים־אלונית טיפוסית, כשהוא נעזר בצווחות מן הרגע בו הוא עולה על הבימה. הוא מוקף באוסף של חובבים ה־מעוותים את קולותיהם, משיגים לכל היותר פארודיה נפוחה ובלתי־מספקת על המלאך הטוב והמלאך הרע וכל שאר הסטא־טיסטים בעולם התחתון.

העיבוד המודרניסטי מוסיף לפארודיה הצעקנית מימד של בידור בנוסח הגשש החיוור**: בין שבעת החטאים בשאול מופיע למשל חטא החרמנות. במיקרה זה, עדיף** הגשש החיוור **והצ׳ופצ׳יק של ה־קומקום על צ׳ופצ׳יקו של דוקטור פאוסטוס.**

גדעון שמר: פסיכולוגיה זה פטרוזיליה

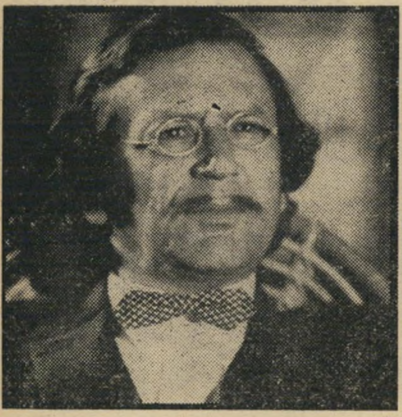

שמר בפניו האחרות של שלום עליכם
אהבה לסבתא, לאמא ולנכדה

„ביום אחד בא אלי המתרגם אריה אהרוני והניח על שולחני סיפרון בן 40 עמודים. ,קרא זאת,' אמר לי, והוסיף: ,כולם חושבים שהם מכירים את שלום עליכם אך אף אחד אינו מכיר אותו. הלא רק שליש מכל כתביו תורגם עד היום. ומה על שני השלישים האחרים?"

כך מתאר גדעון שמר את פגישתו ה־מחודשת עם שלום עליכם, לפני כחצי שנה, כשהדי המחזמר המוסרט כנר על הגג טרם שכחו.

לדעתו של שמר, שעסק בששת החד־שים האחרונים בדבר אחד ויחיד — חקר שלום עליכם, כתביו תרגומיו, ובעיקר יצירותיו שלא תורגמו — נעשה עוול גדול למספר היהודי הגדול, שרומן רולן ניסה לחקותו (לפי עדותו של רולן עצמו, שהישווה את קולה ברוניון שלו לטוביה החולב).

■ ■ ■

כולם מכירים את שלום עליכם — ובעצם אף אחד איננו מכיר אותו כהלכה. יורשיו של הסופר לא נתנו לתרגם את כתביו הבוטים המצליפים וה־חריפים. כולם כבר התרגלו למלודרמות שלו, על עניים מרודים שבכל־זאת טוב להם, על הכלה המקבלת סוף־סוף את החתן. אבל אם היה קטע בו הצליף שלום עליכם במה שכינה „יהודונים" — לא הירשו לתרגם זאת.

היום, 50 שנה לאחר מותו, משפקעו הזכויות על יצירותיו, תירגם אריה אהרוני מונודרמה שכתב שלום עליכם, ושמה שלוש אלמנות. כאן, מתגלה לפתע טר־גיקון עמוק, המצליף ביהדות כמי שאוהב את בנו ואינו חוסך שבטו.

בשלוש אלמנות מופיע יהודי גא, עשיר ומיזנטרופ, המתרחק מן החברה היהודית, אותה הוא מתעב. הוא אוהב אהבה נואשת שלש נשים: הראשונה — אשת חבר שנותרה עם תינוקת. השנייה, התינוקת, שגדלה, והוא מתאהב בה. היא נישאת, מתאלמנת, ונשארת עם תינוקת. זו גדלה, מתחתנת, מתאלמנת — וגם בעלה מת.

■ ■ ■

שלושת הבעלים מתים בידי אנ־שים, לא בידי שמיים. החברה היא שהורגת אותם. הראשון מת בגלל הזנחה פושעת של רופאים. השני בגלל שהפילוהו בפח בעסקים. השלישי, בהיותו מהפכן מייצר פצצות.

גיבורו של שלום עליכם אוהב את ה־שלוש, מלווה אותן עד כלות נשמתו. הוא נשאר רווק כל ימיו, ומקדיש את כל מאווייו לשלוש הנשים. וכשהוא בא להתוודות לפני שלום עליכם בשאלו: „למה בזבזתי את חיי?" יודע הסופר, ויודע השחקן, ויודעים כל השומעים אותו, כי למעשה חייו היו מלאים.

שלום עליכם האחר. שלום עליכם שהגיב על כל נושא שבעולם, ניגלה לפתע דרך הערותיו הכואבות של יהודי שאינו יהודון, ואינו עני ומרוד, ושאינו טומן ראשו בחול:

„אני יודע שאינך סובל כאשר אומרים ,היהודונים שלנו.' אבל איך אפשר לקרוא להם אחרת, כשהם בכל זאת, עם שכזה? אתה יכול לכנות אותי אנטישמי ואיך שתרצה כה ידעו האנטישמים כל צרה וחולי, כפי שאין הם מתחילים לדעת טבעו של יהודי."

שלום עליכם האחר. שלום עליכם שהגיב על כותבי הרומנים: „מומחים גדולים לשבת כשרגליהם אל האש, ו־לכתוב תיאורים על הטבע ועל היער הירוק ועל המיית הים על חופי החול... מומחים גדולים לכתוב תיאורים על הטבע. אינני קורא אותם כלל. כשאני נוטל לידי ספר ונוכח לדעת שהשמש זורחת, הירח מטייל בשמיים, הציפורים מצייצות — או אז נוטל אני את הספר ומשליכו לארץ."

■ ■ ■

שלום עליכם האחר. שלום עליכם ה־פתוח להשפעות העולם הרחב, והיודע להתמודד עימן: „מה פרוש פסיכולוגיה? פסיכולוגיה זה פטרוזיליה. זה יפה, יש לזה ריח טוב, וכששמים בתבשיל, הרי זה טעים. צא אם כן, ולעס פטרוזיליה!"

שלום עליכם האחר. שלום עליכם ש־הגיב על קארל מרכס ועל אופנות ב־פוליטיקה, על אידיאולוגיות ועל מהפכנים, על תיאוריות ועל אמנות: „קארל מרכס זה תיאוריה. ותיאוריה משתנה. היום תיאוריה כזאת, מחר תיאוריה כזאת. ואילו גרף טולסטוי הוא אמן גדול והאמנות היא נצחית."

תמרורים

נפטר • בתל־אביב, בגיל 73, המשורר־סופר־מתרגם **אברהם דוד שלונסקי**, שנולד באוקריינה, עלה לארץ ב־1913 כדי ללמוד בגימנסיה הרצליה, חזר לבית הוריו ברוסיה וב־1921 שב לארץ, עבד בסלילת הכביש עפולה—נצרת, עסק לאחר העבודה בכתיבת שירים וסיפורים, נסע ב־1921 לפריס כדי להשתלם במדעי הרוח וספרות והצטרף באותה שנה למערכת דבר. מאז ועד יומו האחרון עסק בכתיבת שירים וספרים, הוציא לאור וערך שבועונים ומדורים ספרותיים ותירגם עשרות מחזות שהוצגו על במות התיאטרון בארץ.

נולדה • לעורך מדור הטלוויזיה של ידיעות אחרונות, **נחום שרביט** (40), שנולד בארץ ומשמש בין השאר גם כמורה בבית־ספר, ולאשתו **יאירה**, שהיא מזכירה בבית־ספר, בת רביעית. לבני הזוג 3 בנות קודמות: טל (16), יפעת (11) וזוהר (5).

שרביט

נהוג • יום־הולדתו ה־43 של הבמאי־מפיק הישראלי **מנחם גולן**, שנולד בטבריה, למד בבית־הספר לאמנות ותיאטרון בלונדון אולד ויק ובאוניברסיטת ניו־יורק סרטים וטלוויזיה, היה במאי תיאטרון, החל לפני 10 שנים לעסוק בקולנוע, ביים יותר סרטים מכל במאי ישראלי אחר, עובד עתה על המיבצע הגדול ביותר שלו, קזבלן. נשוי למאפרת רחל גולן ואב לשלוש בנות: רות (20), נעמי (14) ויעל (8).

גולן

מונה • לתפקיד מנכ״ל רסקו, במקומו של ישראל קרוא, שנפטר לפני כחודשיים, **יגאל וינשטיין** (40), בוגר הטכניון בחיפה, מהנדס בניין במיקצועו, שימש בשנים האחרונות כמנכ״ל מיפעלי הבניה הטרומית מבט בחולון ובשדרות.

מונה • לכהונת יועץ שגרירות ישראל בוואשינגטון, סגן מנהל מחלקת המחקר במישרד־החוץ ומי שהיה יועצו המדיני של שר־המישטרה, **צבי רפיח**.

מונה • לתפקיד מנהל מלון הסלע האדום באילת, אל״מ **נפתלי בהירי** (43), שהיה מפקד מחוז דן, בוגר ומדריך בפו״מ, בשליחות צבאית בחו״ל ומושל רמאללה, קיבל לצורך תפקידו החדש חופשה לשנה מצה״ל.

בהירי

מונה • על־ידי הנשיא ניכסון, לשגריר ארה״ב בישראל, במקומו של וולוורת ברבור, שכיהן בתפקיד במשך 12 שנים, **קנת קיטינג** (73), שהיה שגריר ארה״ב בהודו. סיים את לימודיו בבית־הספר למישפטים באוניברסיטת הארוורד והתחיל לעבוד כפרקליט בניו־יורק ב־1923. במלחמת העולם הראשונה היה סמל בצבא ובמלחמת העולם השנייה הגיע לדרגת בריגדיר־גנראל. כיהן במשך תשע שנים בבית־הניבחרים ואחר נבחר לסנט, הובס ב־1964 על־ידי רוברט קנדי ואחרי שכיהן כשופט עליון, מונה לתפקיד שגריר בהודו.

עומדים להינשא • מי שהיה נשיא הוועד האולימפי הבינלאומי, **אוורי בראנדג׳** (85), והנסיכה הגרמנית **רוייס** (37), שהיא מצאציו של פרידריך וילהלם השלישי מלך פרוסיה, ששימשה תורגמנית באולימפיאדה במינכן וטיפלה במיסגרת תפקידה בבראנדג׳.

הנדון:

חלושת מוח

הגברת גולדה מאיר לא היתה ידועה מעולם כענק אינטלקטואלי. איש לא התכוון להציב לה מצבה בפאנ־תיאון של גדולי ההגות האנושית.

דויד בן־גוריון לא הסתיר מעו־לם שהוא חושב אותה לאשה פרי־מיטיבית, המצטיינת בעיקר בכוח־השינאה שלה.

(אולי משום כך העניש אותו הגננת, והושיבה אותו ביום־העצמאות האחרון בשמש, על ספסל קשה, בתוך ההמון הצפוף. שלא ידבר ככה עוד פעם!)

בהופעותיה הפומביות בחמישים השנים האחרונות, בהן נאמה לפי האומדנה כ־15 אלף נאומים, היא גילגלה בהצלחה חצי תריסר רעיונות במאתיים מילים.

אבל השבוע, כך נרמה, היא הגיעה לשיא חדש.

■ ■ ■

אמנם, הפיתוי היה באמת גדול. גדול מאד.

הנה יצאו ששה ישראלים, וביניהם אדם שהיא שונאת אותו שינאת־נפש צרופה וטהורה, ונפגשו בבולוניה עם מנהיגים ערביים בכירים. ולא סתם נפגשו, אלא דיברו עימם על הדרך לשלום. ולא סתם דיברו, אלא התיידדו והתדיינו ושיבחו איש את רעהו.

זה יכול להרגיז את הבן־אדם.

איך מרשים לעצמם ששה אנשים כאלה לשבת עם ערבים ולדבר על שלום, כאשר הגברת גולדה מאיר בכבודה ובעצמה אמרה שהערבים לא רוצים בשלום, אלא זוממים להשמידנו ולזרוק אותנו לים?

איך הם מעזים לדבר עם ער־בים, כאשר הגברת מאיר קבעה מזמן שאין עם מי לדבר?

זה מרגיז. זה יכול לזעזע ממש. ולכן מזועזעת לגמרי, השמיעה הגברת גולדה מאיר השבוע בנס־ציונה פסוק המשקף את כל עומק מחשבתה:

„פה ושם, בשולי המחנה, בשו־לי העם, יש חלושי־רוח, המוכנים לוותר והמוכנים לשבת עם אוייב, גם כאשר הוא רוצה לרצוח או־תנו. אולם אנשים אלה הם לא נציגי העם."

פסוק גדול. אם יימצא מו"ל שיציע לגברת מאיר חצי מיליון דולאר תמורת פירסום ספר אדום שיישא את הכותרת „מחשבות היושבת־ראש גולדה", הייתי מציע שהפסוק הזה ימצא בו מקום־כבוד. בינתיים, הבה וננתח אותו באיזמל ה־היגיון.

נכון, זה אכזרי. אבל זה דרוש.

■ ■ ■

נתעכב לרגע מן הציונים האופייניים של הגברת מאיר: „פה ושם", „בשולי המחנה", „חלושי רוח". בפי אלופת־שינאה כמוה, אלה הן כימעט מחמאות. אולי נחזור אליהן בהמשך ה־דברים.

הבה נגיע ישר אל העיקר, אל הגרעין המוצק של קטע־הגות זה, לאמור: „...המוכנים לשבת עם האוייב גם כאשר הוא רוצה לרצוח אותנו..."

אני מניח שהגברת מאיר אינה מתכוונת, שמותר לשבת עם אוייב שאינו רוצה לרצוח אותנו. פשוט קשה מאוד למצוא בעולמנו אוייבים כאלה.

למרבה הצער, זוהי טבעה של מילחמה. שאוייבים רוצים לרצוח זה את זה. חיילי כל העולם לומדים מלאכה אחת ויחידה זו: לרצוח את האוייב. אפילו אני, חייל עברי קטן, זוכר שמם־כף עברי צעק לעברי פעם, בשעת אימונים: „רצח בעיניים!"

חוששני שגם הגברת מאיר אינה מכירה אוייבים הרוצים לחבק אותנו, לחלוק לנו מחמאות ולנשק את רגלינו.

משום־כך, יש להניח שהגברת מאיר התכוונה לומר: אסור לשבת עם אוייב, וזהו. כל אוייב.

ומי שיושב עם אוייב הוא חלוש־רוח, במיקרה הטוב ביותר. באמתחתה של ה־גברת מאיר יש בוודאי גם ביטויים יותר חריפים, לעת מצוא.

על כן, הנה מחשבה מס' 1 של היו"ר גולדה: אסור לשבת עם אוייב.

■ ■ ■

הצרה היא, שמאמץ אינטלקטואלי זה של הגברת מאיר מעורר כמה וכמה בעיות.

למשל: עם מי צריכים כן לשבת?

אם אסור לשבת עם אוייבים, נותר לנו רק לשבת עם ידידים ועם אנשים שאינם נוגעים לסיכסוך.

עם ידידים כדאי תמיד לשבת. שנאמר: הנה מה טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד.

כאשר אני יושב עם ידיד, אני יכול להגיד לו: „אני צודק! אני נהדר!" והוא יכול להשיב לי: „אתה באמת צודק ונהדר!" ואפשר להגיע לסיכום מצויין, המעלה על נס את שנינו, ואפילו מעריב יודה שזהו מיסמך פרו־ישראלי מובהק.

אפשר גם לשבת עם אנשים שאינם נוגעים לעניין. פגישה כזאת יכולה להס־תיים בהודעה משותפת, שכולה נופת־צופים.

אלא מה? כשיש סיכסוך מזויין, ונהרגים אנשים, ורוצים לשים קץ לשפיכת־הדמים — כל הפגישות הנחמדות האלה אינן מועילות הרי־בה. הן לא יפסיקו את ההרג.

■ ■ ■

אפשר לנסח את השאלה בצורה אחרת: איך מסיימים מילחמות מבלי לשבת עם האוייבים?

במילחמה, כאמור, יש אוייבים. זהו עצם טיבה של מילחמה. בלא אוייבים, אין מילחמה.

האוייבים במילחמה מנסים להרוג זה את זה. לפעמים באמצעים הומאניים, כמו רצח המוני בהפצצות, אדי־רעל, נאפאלם ופצצות גרעיניות. לפעמים באמצעים בארבאריים, כמו טרור.

כאשר נמאס לאוייבים להרוג זה את זה, הם מוכרחים לעשות שלום ביניהם.

כלומר: שלום עושים עם אוייב. תמיד.

לא עושים שלום עם ידיד, עם שותף. אין צורך.

לאדם פרימיטיבי קשה מאוד לקלוט אמת פשוטה זו. לא הגברת מאיר בלבד מתקשה בזה. ברגע זה עומדים חברינו בעולם הערבי בי־פני התקפה דומה.

קנאים פרימיטיביים, מקדאפי ועד ספ־טמבר השחור, שואלים אותם: איך זה ישבתם עם האוייב הציוני, הזומם להשמיד את העם הפלסטיני? אתם חלושי־רוח! אתם בשולי המאהל! אתם לא נציגי העם הערבי!

■ ■ ■

ההיסטוריה העולמית, משחר ה־ימים ועד ימינו, מלאה וגדושה חלושי־רוח, שהיו מוכנים לוותר ולשבת עם אוייב, כדי לעשות עימו שלום.

מכל חדלי־האישים האלה, מזד־קר לנגד עיני מלך מלכי חלושי־הרוח בימינו: הגנרל שארל דה־גול.

אני הרד לספר את הסיפור המזעזע לגברת מאיר. הוא היה כך:

האלג'ירים רצו לרצוח את הצרפתים. הם זרקו רימוני־יד לתוך בתי־קפה, שהיו מלאים נשים וילדים. הם התנפלו על אחו־זות צרפתיות מבודדות, ושחטו גברים, נשים וטף. הם הציבו מארבים למכוניות צבאיות ואזרחיות, וערכו טבח בנוסעיהן.

ראשי צרפת לא היו חלושי־רוח. הם השיבו מילחמה שערה, הרגו והשמידו, הפציצו מן האוויר ותקפו על הקרקע. וכך נהרגו צרפתים ואלג'ירים, וכל חזקי־הרוח היו שלמים עם עצמם.

עד שבא דה־גול.

הוא החליט שצריכים לעשות שלום. לא שלום עם ידידים וחברים, אלא שלום עם האוייב, שרצה לרצוח את הצרפתים.

הוא ניגש לעניין בצורה שיטתית, כימעט מדעית. כי דה־גול, בניגוד לאשה מסויימת, אכן היה ענק אינטלקטואלי.

תחילה הכריז שיש להשיג „שלום בין אמיצי־הלב."

הוא התכוון ללוחמים של שני הצדדים: החיילים הצרפתיים והטרוריסטים של הפל"ן, שזממו לרצוח אותם.

לאחר מכן הוציא מבית־הכלא הצרפתי את ראשי המחבלים, הכיר רשמית ביישות האלג'ירית, הזמין את המחבלים ששהו בחו"ל, ויישב עימם לייד שולחן אחד.

אוי לאוזניים שכך שמעו, אוי לעיניים שכך ראו. דה־גול ישב עם האוייב, שזמם לרצוח את בני־עמו. ונסתבר שהמחבלים היו בהחלט מוכנים לשבת עימו.

■ ■ ■

זה לא עבר, כמובן, בשקט.

היו בצרפת הרבה אנשים חזקי־רוח ועמוקי־הגות, כמו הגברת גולדה מאיר. הם צעקו חמס. הם אמרו שאלג'יריה היא חלק בלתי־נפרד מהמולדת הצרפתית ה־קדושה. הם אמרו שלא קיים עם אלג'ירי, ושלא היה קיים מעולם.

הם אמרו שדה־גול עומד בשולי המחנה, בשולי העם, ושלא הוא נציג העם הצרפתי. הם קראו לעם הצרפתי להתקומם נגדו. וכאשר זה לא עזר, הם קראו למחתרת האו־אה־אס לרצוח אותו.

אבל דה־גול לא נרתע, ולא נר־צח, ובסוף הוא עשה את השלום עם האלג'ירים־שאינם־קיימים.

הצרפתים יצאו מן השטחים המוחזקים, האלג'ירים הקימו מדינה לאומית משלהם החייה כיום בשלום עם צרפת. האלג'ירים עובדים במשק הצרפתי. אחרי שהשתחררה מן הנטל הנורא של המילחמה, זינקה ה־כלכלה הצרפתית קדימה. צרפת פורחת ומשגשגת, וכיום היא בדרך־המלך להיות המדינה העשירה והמפותחת ביותר ב־אירופה.

הכל בגלל איזה חלושי־רוח אחד, שהגיע למסקנה שהשלום חשוב לצרפת יותר מכל השטחים היפים של אלג'יריה.

■ ■ ■

מה היה קורה אילו הצליחו ה־רוצחים להרוג את דה־גול, לפני ש־סיים את המלאכה?

ייתכן מאד שאז היו הגנרלים של האו־אה־אס משתלטים על צרפת, חלושי־הרוח היו נדחקים לפינה או מושלכים לכלא, והמילחמה היתה נמשכת עד עצם היום הזה.

הצרה היא שזהו בדיוק מה שקורה אצלנו:

האו־אה־אס של היו"ר גולדה והגנרל דיין נמצא בשילטון.

■ ■ ■

יש עוד שאלה קטנה, כמובן.

הדוקטרינה הרישמית (לפחות כלפי חוץ) של ממשלת הגברת מאיר היא: „לא נשרטט מפות, ולא נפרט את תביעותינו, עד שהערבים ישבו איתנו לשולחן אחד, בלי תנאים מוקדמים."

אילו ערבים, הגברת מאיר?

לפי הגברת מאיר עצמה, כל ערבים הם אוייבים, רוצים לרצוח אותנו. סאדאת. חוסיין. עראפאת. קדאפי. כו־לם.

אז עם מי רוצה הגברת מאיר לשבת לשולחן אחד, בלי תנאים מוקדמים, בבוא ימי המשיח?

אם אסור לנו לשבת עם חאלד מוחיי־אל־דין, הקורא מזה שנים לשלום עם מדינת־ישראל — איך תשב היא עם אנוואר אל־סאדאת?

ייתכן שהגברת מאיר הפליטה את הפסוק הזה בהתקפה של זעם ושינאה, כאשר שמעה על הצלחתנו בוועידת בולוניה. אולם אדם ניכר בכעסו, ובשעה כזאת הוא חושף את מחשבותיו האמיתיות.

אותו פסוק עתיר־חוכמה של הגברת מאיר מגלה: אין היא מתכוונת לשבת אי־פעם עם ערבי כלשהו.

אם סאדאת יתחנן מחר שתבוא לשבת עימו ליד השולחן, היא תגיד: „אתה אוייב, הזומם לרצוח אותנו, לא נשב עם אחד כמוך."

המצרים רוצים לרצוח אותנו. הפלסטי־נים אינם קיימים. כל הערבים הם אוייבים. אין עם מי לשבת.

■ ■ ■

הבטחתי לומר כמה מילים על סיגנון הפסוק.

אינני מתכוון לנימת ההסתה. אדם פשוט עלול להסיק ממנה שהיושב עם האוייב הרו־צה לרצוח אותנו, הוא בוגד שיש לחסלו.

אינני מתכוון גם לנימת השחצנות. יום לפני שנבחרה והשתלטה על אמצעי־התקשורת, היתה הגברת מאיר „בשולי המחנה", ואף אחוז אחד של „העם הזה" לא העלה על דעתו, בסיוט הנורא ביותר, שאשה זו תעמוד בראשו.

אני מתכוון לנימה הפרימיטיבית.

מאז ומעולם התנחמו חלושי־המוח בכך שהם חזקי־הרוח. מאז ומעולם הטיחו חלושי־השכל בפני אנשים נבונים יותר שהם חלושי־רוח.

הרוח חשובה מאוד. אבל רוח שאינה נעזרת בשכל, שאינה כפו־פה לביקורת ההגיון — גרמה ל־אסונות נוראים בדברי הימים של העולם ושל עמנו.

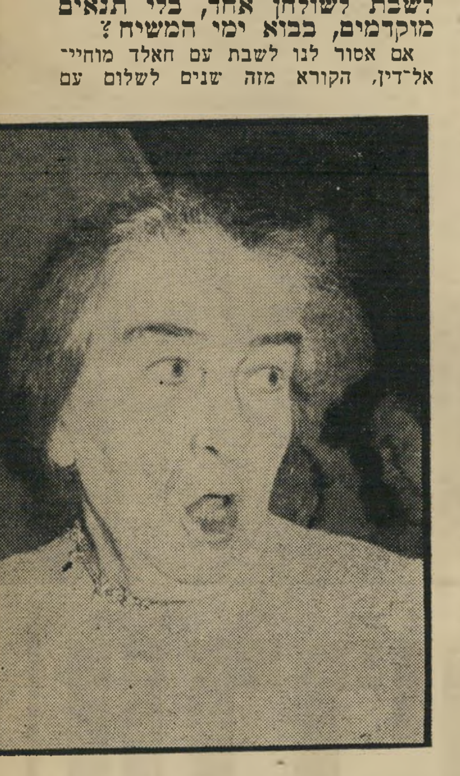

גולדה מאיר: חלושי־רוח בשולי העם מוכנים לשבת עם האוייב

(כותרת ב„ידיעות אחרונות", 17.5.73)

הערבים והישראלים ביקשו זה מזה:

„הצילו אותנו מידידינו!"

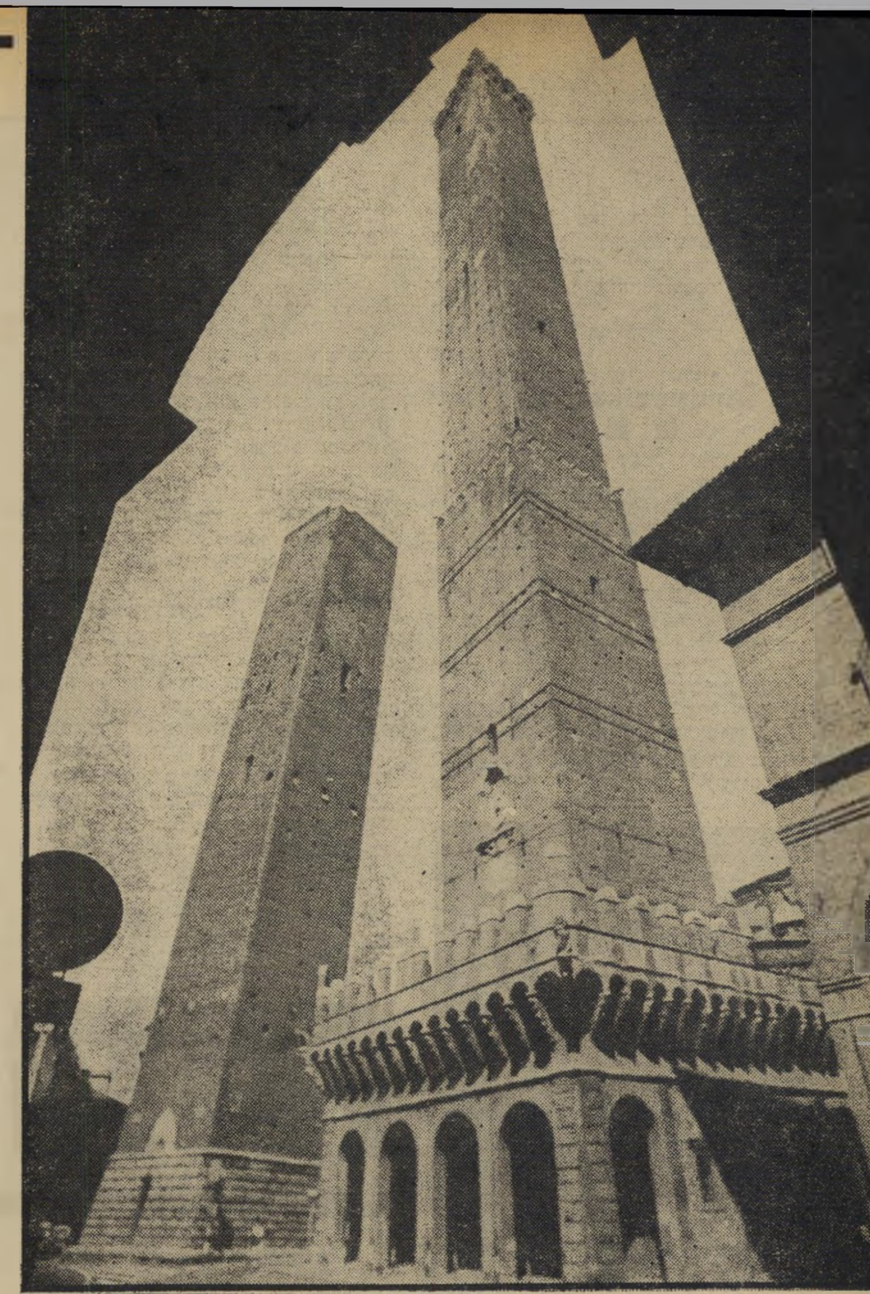

ערבים לארוחת בוקר

מאת

אורי אבנרי

כל הדמויות שהכרתי בוועידת בולוניה — וזה היה אוסף בלתי־רגיל בגיוונו — האיש שנחרת ביותר בזיכרוני לא היה ישראלי או ערבי. קראו לו דאנטה.

שמו היה באמת דאנטה. קראתי לו, על שם המשורר המנוח, אליגיירי. את שם־המישפחה האמיתי שלו שכחתי.

דאנטה המתין לי בבואי, בשדה־התעופה הקטן של בולוניה. בהתאם לכללי־הביטחון הקפדניים שהוכנו מראש, הודעתי על בואי ברגע שדרכתי על אדמת איטליה. דאנטה הוצב לי כשומר־ראש, כנהג וכעוזר־כללי.

מאז אותו רגע, ועד לרגע בו ניפנף לי בידיו לפרידה, ליד כבש המטוס, לא מש האיש מצידי. במשך חמש יממות חיינו צמודים זה לזה. אף במשך רגע אחד לא הפריע לי.

(משום־מה החליטו מארגני הוועידה שצפוייה סכנה מיוחדת לחייהם של שני משתתפים:

חאלד מוחיי־אל־דין ואני. אבל גם שאר המשתתפים הערביים והישראליים עמדו תחת שמירה קפדנית, ללא הרף.)

כבר בדקות הראשונות התברר שיש לנו בעיות־תקשורת. דאנטה לא ידע שום שפה מלבד איטלקית, אותה ביטא בניב בולונזי. הוא הצביע על ראשו בייאוש, ואמר: „לא טוב. שפות לא נכנסות לתוכו. לא אינגלזה, לא פראנשזה, לא טדסקה. כלום. ניאנטה."

וכך, לתמהוני הרב, גיליתי שאני יודע איטלקית. כלומר, חיפשתי מילים צרפתיות ואנגליות שנגזרו משורש לאטיני, ניסיתי לבטא אותן בצורה איטלקית, הוא תיקן לי את המילים תוך ניחוש כוונתי — וכך הסתדרנו מצויין, להנאתם הרבה של שנינו.

ערב עם דאנטה

לפי בקשת המארגנים, הקדמתי לבוא, כדי לטפל בסידורים המוקדמים, וכמוני נתבקשו אחדים מן הערבים. משום כך לא היה לי מה לעשות בערב בואי. ישבנו ואכלנו ארוחה נהדרת, א־לה־בולונזה (בולוניה היא גם בירת־האוכל האיטלקית). המחיר היה די יקר (כמחצית המחיר במיסעדה כזאת בתל־אביב). כשהגיע החשבון, חטף אותו דאנטה מידי. „הערב אתה האורח הפרטי שלי," אמר בתוקף.

זה יכול לקרות רק באיטליה. שומר־הראש מזמין את בעל הראש השמור, מכיסו הפרטי.

בזה לא נגמר הערב. אחרי שגילה שיש לי עניין בארכיאולוגיה, עמד על כך שאבוא אליו הביתה, להראות לי את האוסף הארכיאולוגי שלו, שהוא חופר עתיקות כתחביב.

נסענו אליו הביתה. אשתו החמודה הצטרפה לשיחה האיטלקית המגומגמת, שתתה עימנו גראפא, ובסוף השפיע עלי דאנטה מתנות נוספות: ראש־חץ פרה־היסטורי מן האוסף של תגליותיו, וספר יקר על אוצרות בולוניה. דאנטה הוא פטריוט בולונזי.

תוך כדי כך התברר לי סיפור־חייו. כשהיה ילד, נאסר אביו הקומוניסט. בכלא נרצח על־ידי הפאשיסטים. כנער הצטרף דאנטה לפרטיזנים הקומוניסטיים, השתתף בשיחרור בולוניה, בקרבות שבהם נהרסו שני שלישי העיר. לאחר־מכן נפצע קשה בתאונת־אופנוע, ואיבד כמה איברים פנימיים.

אחרי המילחמה הפכה בולוניה למיבצר המיפלגה הקומוניסטית, השולטת מזה 25 שנה במחוז ובעיר. דאנטה עבד בעיריה, שימש גם כשוטר־עזר וכאיש־ביטחון. כיום, בגיל 43, כבר יצא לקיצבה. שנות שירותו ביחידת הפרטיזנים ובמישטרת־העזר נוספו לוותק שלו, אשתו עובדת כאחות, הוא חי בדירה נאה בשיכון חדש ויפה, הדומה לשיכוני־צמרת בארץ. יש לו מכונית קטנה, ומפעם לפעם הוא נקרא לתפקיד מיוחד — כמו שמירתו עלי.

השקפת־עולמו היתה פשוטה. שלום בעולם, שינאה לפאשיסטים, חיים טובים לאנשים פשוטים כמוהו, ושמירה על יופייה של בולוניה. חוששני שמארכס ואנגלס לא עיניינו אותו.

חברותו במיפלגה הקומוניסטית היא מובנת מאליו בשבילו. המיפלגה הענקית, שרבע העם האיטלקי מאוגד בה, אינה מהפכנית. היא תנועת־פועלים מתונה, וכל בר־דעת באיטליה יודע שלא רחוק היום בו יהיה צורך לשתף אותה בקואליציה עם הנוצרים המתקדמים ובעלי החון, כדי לחולל באיטליה את הריפורמות הדרושות מזמן.

את ועידת בולוניה הבין דאנטה בצורה בלתי־מסובכת. יש מילחמה בין ישראלים וערבים. אז האנשים הטובים משני הצדדים מתכנסים כדי לטכס יחד עצה איך לגמור את המילחמה. זה טוב.

כל ועידה שבה מדברים על שלום, ולא על מילחמה, היא טובה. וכל האנשים המשתתפים בוועידה כזאת הם טובים. אז צריכים לשמור עליהם, שהפאשיסטים משני הצדדים לא יפגעו בהם.

וכך, כשחזרתי בערב לחדרי במלון, ודאנטה התמקם בחדר הסמוך — שררה בינינו הבנה מלאה. הוועידה המסובכת, שלמענה עמלתי כמעט שלוש שנים, נראתה לפתע פשוטה ויפה. הודות לדאנטה, שנתן לי מיפרעה על־חשבון „הרוח של בולוניה."

סמינר על מגש

בבוקר יצאתי לאכול ארוחת־בוקר בחברת ידידים ערביים, ולהחליף עימם דיעות על סדרי הוועידה. דאנטה היה צמוד אלי, כמובן, ובחדר־האוכל התרועעו שומרי־הראש האיטלקיים של שני הצדדים ליד שולחן אחד, בעוד הערבים ואני מתרועעים בשולחן השני.

לפעמים מגלה הלצה קטנה את היחס ההדדי יותר מניתוח פוליטי ארוך. בארוחה ארוחה היה רגע משעשע, ששבר את הקרח מייד. קיבלנו את ארוחת־הבוקר על מגשים גדולים, אך השולחן היה קטן. המגש של אחד הערבים והמגש שלי מילאו את כולו. כשבא הידיד הערבי השני, לא נותר לו מקום.

„אתם תמיד תופסים את כל השטח," התלוצץ לעברי.

„אתה הרי יודע איך אנחנו, הישראלים," השבתי. „שטח משוחרר לא יוחזר!"

כולנו פרצנו בצחוק. צחוק שהזכיר לנו שאנחנו באנו ממדינות אוייבות, שמחר יכולים אחינו להרוג זה את זה במילחמה חדשה, ושהתפקיד העיקרי שלנו הוא למנוע זאת.

הורדתי את כל הכלים מן המגשים הגדולים („אילתור ישראלי"), התחלנו לאכול ולדבר על הבעיות. כלומר: הסברתי להם מה דרוש לנו, כדי לשכנע את בעלי־הרצון־הטוב בישראל, והם הסבירו לי מה דרוש להם, כדי לסחוב עימם את נציגי המיפלגות השולטות במצריים, בסוריה ובעיראק, ואת הפלסטינים.

זה היה סמינר קצר ותמציתי שלא יסולא בפז. כל צד למד מה המילים הרגישות והנימות המפריעות לצד השני. מה חיוני בשבילנו. מה רצוי לנו, ומה לא חשוב לנו. מה ניתן להשיג, ומה לא.

עלו וצצו רעיונות. האם אפשר להביא את הסורים להכיר בהחלטת 242? האם ייתכן, בנסיבות הנתונות, שמישלחת־שלום ישראלית תוזמן לארץ ערבית? האם יש בישראל אנשים שהיו מעזים להשתתף במישלחת כזאת? איך היתה מגיבה ממשלת ישראל? האם אפשר לקיים ועידה שניה, שיוזמנו אליה „יונים" מימסדיות מישראל? היכן עומדת ממשלת מצריים? מה קורה בעיראק?

בשביל הערבים, הבעייה העיקרית היתה לקבוע תקדים ברור וחד־משמעי שמותר לשבת עם ישראלים ולדון עימם בפומבי על שלום — וזאת באישור הפלסטינים, העיראקים והסורים. שאיפתם השנייה היתה להביא את הפלסטינים, העיראקים והסורים לתמיכה ברורה בעיקרון של פיתרון־שלום ולהכרה בקיום ישראל, לפי החלטת 242. הדבר חשוב למדיניות המצרית, כדי לאבטח את העורף הערבי שלה, בנסיונה הזהיר להגיע להסדר כולל או חלקי עם ישראל.

(אין זה מיקרה, משום־כך, שהנציג הבכיר של המישטר המצרי בוועידה היה פאוזי אל־עומדה, שתפקידו הוא: יושב־ראש הוועידה לעניינים פנימים־ערביים של הפרלמנט המצרי.)

כשם שאנחנו שאלנו את עצמנו בכל הזדמנות: איך זה יצלצל באוזניים ישראליות? איך זה יתקבל בדעת־הקהל הישראלית הנאורה? כך שאלו הערבים המתקדמים את עצמם: האם זה יתקבל על דעת הסורים והעיראקים? האם הפלסטינים יוכלו להסכים לכך?

כך, באותה שיחה מוקדמת, כבר הסתמנו העקרונות הראשונים של ה„קריאה",

הרוסים איגור בלאייב, הפרשן הסובייטי הבכיר לענייני המיזרח התיכון, רושם לעצמו את דברי הנואמים. מאחוריו כמה מהחברים האחרים של המישלחת הסובייטית הגדולה, שהפעילה מאחורי הקלעים השפעה ממתנת. מאחור נראים חברי המישלחת הישראלית: עוזי בורשטיין, אורי אבנרי, יוסף אמיתי וזאב שדה.

שנתקבלה בסוף הוועידה, פה אחד, אחרי לבטים וניסוחים ללא־ספור. היו אלה עקרונות פשוטים: הכרה חד־משמעית בזכות־הקיום של מדינת־ישראל וזכותה לביטחון, קביעה מפורשת שהמטרה היא „שלום צודק ובר־קיימא", הכרה בזכות הפלסטינים להגדרה עצמית, ביקורת על ההתנחלות הישראלית בשטחים המוחזקים. וממילא: דחיית הסיסמה ש„מה שנלקח בכוח מוכרח להיות מוחזר בכוח", ודחייה מכל וכל של סיסמת הפידאיון בדבר המדינה הפלסטינית ה„דמוקרטית" האיחודית, שבה יחיו „מוסלמים, נוצרים ויהודים" זה בצד זה.

„שיבוא אפילו דיין"

כבר באותה שיחה היה ברור כי המאורעות בלבנון, שנמשכו בכל ימי הוועידה, יטילו את צילם עליה.

קודם כל, בגלל אי־הופעת המישלחת הלבנונית (שהיתה בוודאי מחזקת את הנימה המתונה במחנה המישלחות הערביות) והמישלחת הפלסטינית הרשמית. בואם נמנע באופן פיסי: נמל־התעופה של ביירות היה סגור, והגבול בין לבנון וסוריה היה נעול. קשה היה לדרוש מן הפלסטינים שיבואו דרך ראש־הניקרה.

עד היום קשה לי לקבוע אם היעדר הפלסטינים היה גורם חיובי או שלילי.

המישלחת המצופה היתה צריכה לייצג את „ועד השלום הפלסטיני" ואת „הוועד הפלסטיני למען הסולידריות האפרו־אסיאתית". אך זה היה לתיפארת המליצה בילבד. ברור שהם היו באים כנציגי „האירגון לשיחרור פלסטין", ובבירכת יאסר עראפאת.

אי־בואם בוודאי פתר לנו כמה בעיות אישיות ופוליטיות, ואולי מנע הסלמה מילולית בוועידה. הנציגים היו, מן הסתם, נואמים נאומים קיצוניים.

אולם ידידינו הערביים ראו את הדבר בצורה הפוכה. הם היו בטוחים שיהיה לנו יותר קל למצוא שפה משותפת עם הערבים בנוכחות הפלסטינים, מאשר בהיעדרם.

קודם כל, מפני שהפלסטינים לא נעדרו, כמובן. שניים־שלושה פלסטינים, שבאו מטעם אירגונים בינלאומיים באירופה, נכחו בוועידה. בגלל היעדר חבריהם, היה לדעתם מישקל בלי כל פרופורציה לחשיבותם.

שנית, למרות שנעדרו פיסית, נכחה המישלחת הפלסטינית מבחינה פוליטית. רשויות אירגון השיחרור נתנו את בירכתם לוועידה, וגימנו עם משתתפיה הרישמיים. מבחינה מוסרית, לפחות, ייצגה הוועידה גם אותן.

משום כך, בעת ניסוח ה„קריאה", היה צורך לקחת בחשבון גם את נקודת־ההשקפה של הפלסטינים הנעדרים, כדי שיוכלו להמשיך ולהשתתף ביוזמת בולוניה להבא. על רקע זה היתה משמעות מיוחדת לעובדה שבמיסמך זה נכללו השאיפה לפיתרון־שלום וההכרה בזכות־הקיום של ישראל.

ידידינו הערביים ראו בכך צעד חשוב ביותר. הם טוענים שאילו היתה ישראל מכירה רישמית בקיום העם הפלסטיני, היו מתגברים ב„אירגון השיחרור" הכוחות המתונים. אירגון זה הוא גוף פוליטי, בו מיוצג כל מיגוון הדיעות במחנה הפלסטיני, משהו כמו הסוכנות היהודית לפני קום המדינה. כיום, אחרי שממשלת ישראל מנעה בכוח את הקמתה של מנהיגות פלסטינית מוסמכת בשטחים המוחזקים, מקובל האירגון כמעט בכל העולם כנציג היחידי של העם הפלסטיני.

משום כך מעוניינים הערבים, הדוגלים בפיתרון־שלום, להשפיע על המתרחש באירגון, ולחזק בו את הנימה המתונה. הם שאבו עידוד עצום מדבריו של יאסר עראפאת, בשיחתו עם שליחי הוועדה המכינה של ועידת בולוניה.

עראפאת אמר שהפלסטינים אינם מקבלים את החלטת 242 רק מפני שההחלטה מתעלמת מקיומם — פסוק שממנו משתמע שהאירגון היה מוכן לקבל את החלטת 242, המכירה בקיום ישראל בגבולות בטוחים ומוכרים, אילו הובטחו בו זכויות העם הפלסטיני.

אשר להרכב המישלחת הישראלית, היה עראפאת המתון ביותר: „שיבוא אפילו משה דיין, אם הוא רוצה!"

דיין היה, כמובן, נוכח. איומיו להפעיל את צה"ל אם הסורים יתערבו בלבנון, העיבו על הדיונים. מכיוון שהסורים מונעים פעולות פידאיון משיטחם בהצלחה רבה יותר מאשר הלבנונים, קשה להבין איך חדירה סורית ללבנון תסכן את ביטחון ישראל. לאיש אין ספק שיש כיום לישראל עליונות צבאית טוטאלית על כל מדינות ערב גם יחד, וסוריה היא גמדה לעומתה.

איומי דיין וגודדה נראו, על כן, כקנונייה ישראלית־לבנונית נגד הפלסטינים. אמונה כללית זו (שגם האמריקאים היו שותפים לה, אם לדון לפי מאמר ב„וושינגטון פוסט") השפיעה לא מעט על ניסוח הקריאה הסופית של הוועידה.

שרים וח"כים ערביים

הצעירה האמריקנית היתה אופטימית. הלכתי לבקר אותה אחרי ארוחת־הבוקר עם הערבים. מרתה, צעירה מקארוליינה שעבדה קשה למען הוועידה, קיבלה את פני בקריאה: „מי היה מאמין לפני שבועיים שאנחנו נעמוד היום ערב הוועידה !?"

ואכן, שבועיים לפני כן ישבנו יחד בישיבת הוועדה המכינה ברומא, וחזינו בניסיון לדחות אותה שוב. יחד עם המצרים הצלחנו לכפות על היוזמים את קיומה במועדה.

עכשיו, כשישבתי במישרד הממשלה המחוזית ועברתי על רשימת הבאים, הופתעתי לטובה. הכל נעשה ברגע האחרון, הסידורים היו מאולתרים. אבל רשימת ההשתתפות בוועידת בולוניה היתה רבת־רושם.

גם עכשיו לא חדר עדיין לתודעת הציבור הישראלי מה רבה ומרשימה היתה השתתפות זו, בייחוד מצד הערבים.

אין להאשים בכך רק את קשר־השתיקה של כלי־התקשורת הישראליים. היתה גם סיבה שנייה.

קל היה להפוך את הוועידה לסנסציה בינלאומית, למשוך אליה את כל הזרקורים. המארגנים האיטלקיים מומחים לכך. הם יכלו לארגן טכסים רישמיים בהשתתפות ראשי השילטון, להציף את העיר והארץ בפלאקאטים מאירי־עיניים, להפציץ את העיתונים בידיעות מרעישות.

כל זה נמנע בכוונה תחילה, מטעמי ביטחון. כי זכר מינכן ריחף על כל ההכנות.

בעיר לא הורגשה שום תכונה, האורחים הזרים לא נתקבלו בפומבי. מישרדי הקבלה בתחנת־הרכבת ובנמל־התעופה היו מוסווים, ללא שילוט. השמירה העצומה סביב ארמון הוועידה היתה דיסקרטית, בבגדים אזרחיים. בכל נסיעותי מהמלון לארמון, מרחק כ־200 צעדים, נסעו לפני ואחרי מכוניות עם שוטרים בבגדים אזרחיים.

לכן, אפילו בבולוניה עצמה, היה קשה לקבל את הרושם שיש כאן מיקבץ של אישים — הרכב ממדרגה ראשונה לוועידה בינלאומית.

בסך־הכל באו נציגים מ־33 ארצות ומשישה אירגונים בינלאומיים. בצד 107 הנציגים הזרים, נכחו 61 אישים איטלקיים. כל זה מילבד העיתונאים והמשקיפים. לאיש לא ניתן להיכנס מבלי שנשא על גופו תווית־זיהוי (ומשום כך נותרו כסאות ריקים באולם). אישים מקומיים חשובים רצו למלאם — אך גם זה נמנע מטעמי ביטחון.

- **ממצריים** באו, כאמור, חאלד מוחיי־אל־דין (שהיה חבר מועצת־המהפכה של עבד־אל־נאצר); הגנראל כמאל בהא־אל־דין (שייצג רישמית אירגון בינלאומי), עורך אל־אחבאר (גדול עיתוני מצריים), עורך אל־טליעה (כתב־עת שמאלי הקשור באל־אהראם), אל־עומדה (יו"ר ועדת הפרלמנט וחבר הנהלת מיפלגת־השילטון), וריפעת סעיד (פעיל שמאלי, שבא מטעם מועצת־השלום הבינלאומית).
- **מעיראק** בא עזיז שריף (שר בלי תיק), יחד עם נציג הנהלת מיפלגת השילטון (הבעת העיראקי), המיפלגה הקומוניסטית והמיפלגה הכורדית של מוסטאפה ברזני. זה האחרון הפגין בגלוי את יחסו החיובי לשלום, לעומת היחס המאופק יותר של שאר העיראקים.
- **מסוריה** בא נציג הנהלת מיפלגת השילטון (הבעת הסורי) ונציג קומוניסטי. איש השילטון, מוראד קוותלי, בן מישפחת קוותלי המפורסמת, נאם נאום קיצוני במתכונת הסורית השיגרתית, אך לאחר־מכן אמר לנציגים הערביים האחרים: „זוהי ועידה חשובה מאוד. טוב שפועלים למען השלום."
- **מירדן** באו שני נציגים. אחד מהם היה נעים אל־אשהב, מראשי המיפלגה הקומוניסטית הירדנית, שישב בכלא שלנו. שני הירדנים בלטו ביחסם הידידותי, הלבבי ממש, למישלחת הישראלית, ובגישתם המתונה לענייני השלום.
- **ממארוקו** בא נציג בכיר של האופוזיציה המאוחדת, פרקליט מפורסם.
- **מבחריין** בא נציג אופוזיציוני, כעיתונאי, שהיה פעיל מאוד ויצא מגדרו לשמוע יותר על מחנה־השלום הישראלי.
- **מעומאן** בא נציג אירגון השיחרור של דופאר.
- **מדרום תימן** בא נציג, שלא הספקתי לעמוד על טיבו.

לחטיבה הערבית נוספו עוד כתריסר אישים, שבאו מטעם אירגונים בינלאומיים שונים, ותריסר עיתונאים, שלקחו גם הם חלק במגעים ובדיונים מאחורי הקלעים.

- **מברית־המועצות** באה מישלחת רמת־דרג: ולאדימיר קודריאצב, איש הסובייט העליון ומיזרחן נודע; הפרשן הסובייטי הבכיר לענייני המרחב, איגור בלאייב, שהוא מומחה לעניינים ערביים וישב שנים רבות בקאהיר; פאוול טאראסוב, יו"ר ועד־השלום הסובייטי; ופמלייה גדולה של מומחים ותורגמנים.
- **מאיטליה** באו נציגי שלוש המיפלגות הגדולות — הרבה קומוניסטים מן הדרג הבכיר, סוציאליסטים חשובים, ואחדים מראשי המיפלגה הנוצרית־דמוקרטית, כגון סגן שר־החוץ לשעבר, שנאם נאום נלהב, וג'ורג'ו לה־פירה הציורי, הכמעט־נזיר שהיה ראש עיריית פירנצה.

נוסף על אלה: מיזרחנים בכירים ממערב אירופה, מישלחות מכל ארצות מיזרח אירופה, נציגים של תנועות־שיחרור ומחתרות מייבשת אפריקה, השגריר טראן ואן־סו מהאנוי, ואפילו כיתה שלמה של קוריאנים צפוניים.

בולוניה א', ב', וג'

במידה מסויימת ניתן לומר שלא היתה זאת ועידה אחת, אלא כמה ועידות שחוברו יחד, שהשתלבו זו בזו ונראו כוועידה אחת — אף שמגמותיהן היו שונות.

הוועידה האחת, החשובה לנו, היתה ועידה ישראלית־ערבית. חבריה דיברו זה אל זה, קיימו מגעים רצופים ביניהם. רוב

(המשך בעמוד 26)

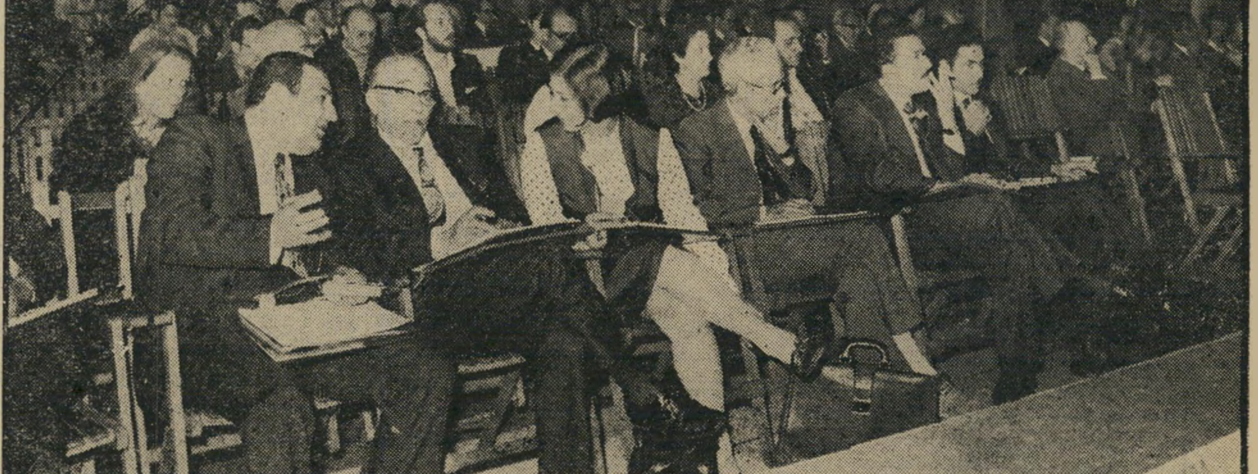

העיראקים עזיז שריף, שר־בלי־תיק בממשלת עיראק (ממושקף), מתייעץ בשורה הראשונה עם שניים מחברי מישלחתו — קומוניסטית מימין ואיש מיפלגת־השילטון הבעתית משמאל. מימין העיראקים יושב מנהיג איטלקי, ולידו שניים מהמישלחת הסורית. המשופם: מוראד קוותלי, קרובו של מי שהיה נשיא סוריה ערב האיחוד עם מצריים.

מחוטבת להפליא

גזרה מחוטבת ואלגנטית, קוים רכים ויפים -
זוהי קרייזלר 160, המכונית לגבר היודע להעריך יופי.

מקום מרווח לחמישה אנשים, מושבים קדמיים נשכבים, מושב
אחורי שריפודו עשיר ורך עם מקום מירבי לרגלים -
קרייזלר 160, המכונית לגבר היודע להעריך נוחות.

מנוע משופר שנפחו 1639 סמ״ק, מהירות 160 קמ״ש, תאוצה
מצוינת ה״לוקחת״ בקלות את עיקולי הדרך הקשים ביותר -
קרייזלר 160 המכונית לגבר היודע להעריך עוצמה.

קרייזלר 160 - יופי, נוחות ועוצמה לגבר היודע.

CHRYSLER INTERNATIONAL

בית קרייזלר מכשירי תנועה בע״מ. תל־אביב:
דרך פתח־תקוה 74, טלפון 36115 **חיפה:** דרך העצמאות 104 טלפון 524475-04

דחף • צילום איתמר סמורי: HBM

האב ההמום עמד, אומלל ונבוך, בפני נציג המימשל הצבאי, התחנן בלי בושה על נפש בתו: „התינוקת היא בת שנתיים, חולה, ואיננה מסוגלת לעמוד כרגע על הרגליים. היא לא במצב שאפשר לטלטל אותה במטוסים, על פני חצי ה־עולם. אני מבקש ממך — הרשה לה להישאר לפחות עד שתבריא.”

„אפילו לא יום אחד,” ענה הקצין ב־תקיפות. „היא תעזוב מיד את הארץ. נוציא אותה אם צריך אפילו באמבולנס. אבל היא עוזבת מיד.”

סצינה זו, של גירושה של תינוקת בת שנתיים מביתה ומארצה, וניתוקה מעל משפחתה, לא נלקחה מתוך סרט על זוועות גירוש יהודים בתקופת מלחמת העולם ה־שנייה. היא התחוללה בשבוע שעבר ב־תחומי שילטונה של מדינת־ישראל. האב המתחנן היה ערבי תושב שכם, והקצין הקשוח היה קצין צה״ל.

מה היה פישעה של פאטמה בת ה־

ילדה זו צפוייה לגירוש

שנתיים, שנגזר עליה גירוש מהארץ?

אשמתה של התינוקת היתה אחת ו־יחידה: העובדה שנולדה להוריה.

למדינת־ישראל לא היה כלום נגד פאטמה באופן אישי.

מדינת־ישראל רק הוציאה צו־גירוש נגד אמה של פאטמה. העובדה שכתוצאה מכך, נגזר גם גירוש, למעשה, על פאטמה — לא עניינה כל־כך את המדינה.

לפחות, עד יום ראשון השבוע. ביום זה, בשעת האפס ממש, נדחה ביצוע גזר־הדין, לאחר שהחלו מסתמנים ניצניה של סערה מביכה. בידיעות בלתי רשמיות נמסר, כי משרד־הפנים החליט לבטל ל־חלוטין את צו־הגירוש, להרשות לאם ולתינוקת להישאר בארץ.

הוריה של פאטמה הם באסן מסעוד שוקאר, רופא יליד ותושב שכם, ו־אולגה, רופאה ילידת רוסיה. הרופאה ה־רוסיה, בלונדית כחולת־עיניים, בעלת עור צח כחלב, החזיקה בידיה ויזה שתוקפה פג ב־17 לחודש. זו היתה הסיבה לגירושה

במה היא אשמה?

המיועד ביום זה.

אולם ברגע שהתברר כי צו־הגירוש יג־רום לסערה בינלאומית, שתכתים את שמה של ישראל בעולם, תחזק את התעמולה בדבר התעללות בתושבי השטחים — הת־ברר לפתע שאפשר לימנע מהרס ה־משפחה.

אולם לדברי אביה של התינוקת, לא היתה שאלת הויזה אלא תירוץ רשמי בלבד. הסיבה, לנסיון להפריד את אשתו ובתו מעליו — היו השקפותיו הפוליטיות.

„אינני קומוניסט”

ס יפר השבוע ד״ר שוקאר: לפני כחודש ימים היתה לי שיחה עם סרן יצחק, מהמימשל הצבאי. הוא בא לחקור אותי על ההשקפות הפוליטיות שלי, ועל נושאים אחרים הקשורים בבק־שת אישתי לקבל מעמד של תושבת בגדה.

שאלתי אותו מדוע לא נותנים לאישתי להישאר פה, אחרי שהיא התחתנה איתי לא רק בנישואין אזרחיים, אלא גם בפני הקאדי. האם בגלל שהיא אזרחית של ברית־המועצות? „אם קארל מרקס היה בא יום אחד לשכם, אל אישתו הערבייה — הייתם מגרשים גם אותו?” שאלתי.

סרן יצחק הכחיש שזו הסיבה: „אתה יודע בדיוק מדוע מגרשים אותה,” ענה לי, וניסה לשכנע אותי שאני קומוניסט.

עניתי שאינני קומוניסט, והעובדה ש־התאהבתי בבחורה רוסיה לא עושה אותי קומוניסט. אז, הוא היפנה את השיחה לשאלת היחסים בין היהודים לערבים ב־שכם. „אענה לך בגלוי,” אמרתי לו. „אם היהודים יעזבו את הגדה, אני אהיה ה־ראשון שאכיר במדינת־ישראל.”

סרן יצחק התרגז: „עם השקפות כמו שלך,” צעק עלי, „אתה יכול להיות בטוח במאה אחוז שלא תזכה לראות יותר את אישתך ובתך. לפחות לא בביתך בשכם.

„מדוע?” שאלתי. „מה יש לכם נגד אולגה?”

„אני לא נגד אולגה,” הוא ענה לי. „אני נגדך. רק באמצעותה אני יכול לפגוע בך.”

מדינת־ישראל מרעישה את כל העולם במילחמתה למען איחוד מישפחות, כדי לאפשר ליהודים לעלות לישראל להתאחד עם קרוביהם כאן. איך זה ייראה בעולם אם היא תפריד תינוקת מאביה?

עד כאן, דבריו של הרופא מנבלוס.

ואכן, נראה כי שיקול זה לא נסתר גם מעיני האחראים לפרשה. ביום הראשון השבוע, נתבשר ד״ר שוקאר — באורח בלתי־רשמי, מפיו של ראש־עיריית שכם — כי המושל הצבאי דחה את הגירוש.

הזיווג הפיקאנטי בין הוריה של פאטמה נולד ברוסטוק, גרמניה המזרחית. באסן הגיע לשם ב־1965, לאחר שקיבל מילגה. שש שנים למד שם רפואה, השלים שנה שביעית בלייפציג, שם השתלם בגרמנית.

בבית־הספר לרפואה התאהב בסטודנטית בלונדית צעירה, התחתן איתה בנישואין אזרחיים, כמקובל במדינות הגוש הקומו־ניסטי, ב־1969.

ב־1971 חזר לשכם כרופא, החל עובד בבית־חולים ממשלתי, ולימים פתח מרפאה פרטית משלו.

מישפחת שוקאר משתייכת לאצולת שכם. אביו של בסאן היה מוהל. גם אחד מ־שבעת אחיו בחר במיקצוע זה. אח אחר, סמיר, לומד מינהל תעשייתי בכוויית. אח נוסף, סביח, לומד מישפטים בביירות.

התעודה איננה

א ויגה הגיעה לשכם ביולי 1972. לאחר שסיימה את לימודיה, חזר בסאן לגרמניה להביא משם את אישתו. כאשר סר לקונסוליה הישראלית במקום, נענה על־ידי הקונסול כי אישתו לא תקבל כנר־אה ויזה לישראל. וגם אם כן — לא לפני עשרה חודשים. „כששמענו כך, החלטנו לטוס ללוד בלי ויזה,” מספר הרופא.

„מדוע לא הצגתם בלוד את תעודת־הנישואין שלכם?”

„לא היתה לנו תעודה כזו,” מסביר ד״ר שואקר. „בקונסוליה הרוסית בגרמניה נא־מר לנו שהתעודות נשלחות למוסקבה.

„אבל היום הרי יש לנו תעודה מהקאדי — תעודה רשמית המוכרת על־ידי ישראל — שאנחנו נשואים. האם זה לא מספיק?”

לאולגה (24) אין מישפחה ברוסיה. הו־ריה נפטרו, והיא הגיעה לגרמניה במסגרת חילופי סטודנטים. כאשר סיימה את לי־מודיה, שנה אחרי בעלה, האמינה שהיא נוסעת לביתה ומולדתה החדשים.

„לאן הם רוצים לגרש אותי ואת ה־ילדה?” תהתה השבוע בווילה המישפחתית המפוארת. „אין לנו מקום אחר לאן ל־לכת. פה, בנבלוס, קיבלו אותי יפה. אני מאושרת פה. מצאתי פה את ביתי. האם ייתכן באמת שיהרסו את החיים שלנו? האם באמת יגרשו אותנו?”

■ ■ ■

ל שאלת כתב העולם הזה, הסביר רב־סרן רפי הורוביץ, דובר המימשל ביהודה ושומרון:

לגבי הטענות שהושמעו כאילו הרופאה ובתה עומדות להיות מגורשות מהארץ — אין שום כוונה לעשות דבר כזה.

„הרופאה באה ללוד ללא ויזה וללא תעודת נישואין. היא קיבלה השהייה ש־חודשה על־ידי מישרד־הפנים ארבע פע־מים, ותוקפה פשוט פג.

„בינתיים הגיש בעלה בקשה למימשל, במסגרת איחוד מישפחות, ותוך כמה ימים יקבל תשובה.”

לגבי השיחה שהתקיימה בין סרן יצחק לד״ר שוקאר, הגיב הדובר:

„אין זה מעניינינו להתייחס לתחומים שאינם של המימשל.”

ההורים ד״ר אולגה וד״ר מס־עוד שוקאר, הוריה של פאטמה הקטנה, שהמימשל הצבאי איים לגרשה מביתה ולהפרידה מעל אביה.

אתה והלירה

„אולפני־הרצליה" מכרו 25 דונם

אולפני ההסרטה בהרצליה חתמו השבוע על חוזה למכירת 25 דונם משיטחם, ועתה נותרו בידיהם 45 דונם בלבד.

המחיר שקיבלו, 2.5 מיליון לירות, יושקע כולו באולפנים, לדברי מנכ"ל האולפנים יצחק קול.

הסיבה לעיסקה: ההזדמנות לקנות את חלקו של השותף הזר מקנדה, שהחזיק ב־

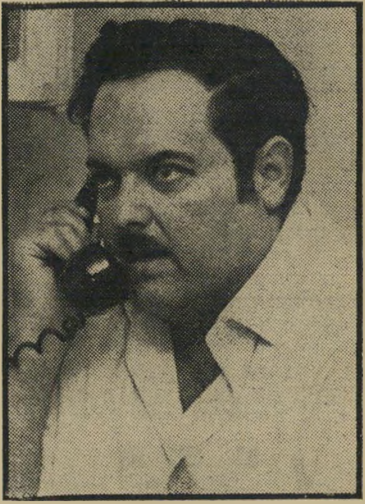

איש־סרטים קול
תרגיל שהצליח

מחצית הבעלות על אולפני־הצבע, אולפני קנדה—ישראל.

לדברי קול, כדאי היה לשותף הישראלי, מרגוט קלאוזנר, לרכוש את חלקו של השותף הקנדי, שכן הוא היה מושך כל שנה, על חשבון החזר השקעתו ורווחים, כ־150 אלף לירות. לאולפנים השתלם למכור נכס קרקעי שאינו נושא רווחים, ולהופכו להשקעה המכניסה 150 אלף לירות לשנה.

בכך, הלכו אולפני הרצליה בעקבות הוליווד: מרבית חברות־ההסרטה בהוליווד עשו את כספם ממכירת שטחי קרקעות האולפנים, לא מסרטים.

לאולפני הרצליה אין ספק כי בעתיד תשדר הטלוויזיה הישראלית שידורי צבע בערוץ שני, וקול מכין את כל הציוד לכך. בינתיים הוא מוכר שידורי צבע לתחנות ברחבי העולם. כך למשל ראו צופי טלוויזיה בכל העולם את מיצעד יום־העצמאות בשדורי צבע. הציוד החדיש שאיפשר שידורים אלה הגיע לאולפני הרצליה ממש ערב יום־העצמאות, תוך מרוץ קדחתני נגד השעון עם שובתי נמל אשדוד וחברות הספנות.

„כלל" קנה השליש האחרון בסוכנות „פורד"

קונצרן כלל, המחזיק בשני שליש ממניות סוכנות פורד בישראל, הגיע להסדר עם בעל החלק הנותר, אריה ליאו לבנשטיין, על רכישת חלקו. לבנשטיין ימשיך כמה שנים למלא תפקידי ניהול בחברה.

כלל קנה בשעתו את חלקו של ד"ר שאול ליפשיץ. הבעלות של כלל היא באמצעות חברה, בה שותף גם יוסף (ג'ו) בוקסנבאום. כלל ובוקסנבאום מחזיקים גם בחברת מכשירי־תנועה, סוכנות דודג' בישראל ובעלת מיפעל הרכבת מכוניות בנצרת.

קופת־חולים פרטית לעשירים

לתושבי שכונת־היוקרה סביון — אחת השכונות היקרות בארץ — יש דברים רבים שאין לתושבים אחרים בארץ. בקרוב, תהיה להם גם קופת־חולים פרטית משלהם.

חברת אפריקה ארץ־ישראל להשקעות, שהקימה את סביון, משלימה עתה בניית מרפאה בת שתי קומות, בשכונה, על שטח כולל של 850 מ"ר, שתהווה מרכז רפואי פרטי לתושבי השכונה.

החברה מנהלת כרגע מו"מ עם מיספר קבוצות של רופאים, כדי להגיע איתם להסדר בדבר ניהול פרקטיקה פרטית קבוצתית, שתשרת את תושבי סביון.

אוטומט לכאב־ראש

חברי קופת־חולים הכללית יוכלו מן הסתם, בעתיד הקרוב, לפתור את בעיות כאב־הראש שלהם באמצעות אוטומאט.

אם תתממש התוכנית הנבדקת עתה על־ידי הנהלת קופ"ח ההסתדרותית, תציב הקופה במרפאותיה מכונות אוטומאטיות למימכר־תרופות שאין צורך במירשם רופא עבורן, כמו אספירין, תרופות נגד שיעול ופריטים דומים.

הקופה בודקת תוכניו: זו לאור המחסור החמור ברוקחים, ממנו סובלים בתי־המירקחת שלה.

חברת־הביטוח „אליהו" - נדפקה?

איש־ביטוח אליהו
תרגיל שנכשל

בחוגי ענף הביטוח בארץ תוהים בימים אלה אם איש־הביטוח הממולח שלמה אליהו לא הכניס את עצמו למבוי סתום.

חברת־הביטוח הדינמית שלו, **אליהו**, פרשה לפני שבועות מיספר מחברותה באיגוד חברות הביטוח. הרקע: סיכסוכים עם הנהלת האיגוד על חלוקת תפקידים וכיבודים באיגוד.

פרישתו של אליהו נעשתה על רקע פרישה קודמת של חברת־הביטוח **סהר**. סהר פרשה מהאיגוד בגלל חילוקי־דיעות מהותיים יותר, בשאלת מדיניות ההנחות של סהר לעובדי המדינה, שהאיגוד סירב להסכים עימה.

כאשר פרש, העריך אליהו שפרישתן של שתי חברות, תעמיד כבר את הנהלת האיגוד במצב קשה, תאלץ אותה להיענות לתביעותיו.

חשבונו היה נכון — כמעט: שכן הסתבר כי ראשי האיגוד לא נבהלו, ביצעו תרגיל נגדי: בימים אלה נערכים דיונים עם חברת סהר להשגת פשרה, שתאפשר שיבתה לאיגוד.

אם זה יקרה, ייוותר אליהו בחוץ — לבדו, ועמדת־המיקוח שלו תימוג.

א.ת.י.ד. בלי עתיד

החברה הממשלתית לעידוד היצוא לארה"ב, א.ת.י.ד., עומדת להתחסל — לאחר שממשלת־ישראל הפסידה בה קרוב ל־5 מיליון לירות.

החברה הוקמה על־ידי שר המיסחר והתעשיה הקודם, זאב שרף, וניסתה לשדך בין יצואנים ישראלים לקניינים ישראלים — תפקיד שאותו ממלאים בארה"ב נציגויות רבות של ישראל.

כבר מתחילת דרכה של א.ת.י.ד. נמתחה ביקורת מוחצת על הקמתה — עד שלאחר חמש שנות הפסדים, הוחלט לחסלה.

פורמלית תעבור החברה לניהולו של הנציג המיסחרי בניו־יורק עודד ארז, אך למעשה זה סופה.

„אל־על" למזרח הרחוק - דרך טהרן

אל־על הגיעה להסכם עם ממשלת אירן על הפיכת טהרן לבסיס טיסות החברה למזרח הרחוק. אל־על מתכננת לפתוח בשנת 1974 קו מסביב לעולם, שיעבור דרך טהרן, הונג־קונג וסינגפור. בלי חנייה בטהרן, לא תוכל החברה להגיע למזרח הרחוק בטיסה ישירה.

הגרמנים - שותפים של טיבור רוזנבוים

ד"ר טיבור רוזנבוים, איש־העסקים הנודע משווייץ, זכה לאחרונה בהישג־יוקרה רציני בעולם־העסקים הבינלאומי, כאשר אחד הגופים הפיננסיים הנכבדים ביותר בגרמניה נכנס עימו לשותפות.

רוזנבוים הוא בעליו של הבנק הבינלאומי לאשראי בשווייץ. בזמנו פירסם השבועון לייף האמריקאי כי הבנק ממלא תפקיד בהפעלת כספי אירגוני הפשע המאורגן וההימורים בארצות־הברית, בעיקר של קבוצת מאיר לנסקי.

פירסומים אלה לא פגעו כנראה במיוחד ברוזנבוים, שהמשיך להיות שותף לעסקים והשקעות בישראל של מיפלגת העבודה והמפד"ל, וידידם של פנחס ספיר ויצחק רפאל.

עתה נראה שהפירסומים לא פגעו בו גם בחו"ל: איגוד הבנקים של קופות החיסכון, שהוא המוסד הבנקאי הגדול ביותר בגרמניה, קנה 15 אחוז ממניות הבנק של רוזנבוים.

במדינה

העם

שיעור בשטיפת מוח

כיצד נרתמה הטלוויזיה למערכת שטיפת־המוח של השילטון?

הטלוויזיה היא כלי תיקשורת עצמאי, כביכול. היא עומדת ברשותה של רשות־השידור, הכפופה לוועד־מנהל ציבורי. היא אינה כלי ממשלתי.

כל זה רק לכאורה. ברגעים של מיבחן מסתבר כיצד יכולה הממשלה לנצל כלי תיקשורת אדיר השפעה כזה לצורך שטיפת־מוח למאות אלפי צופים. שיעור לדוגמא למיקרים מסוג זה ניתן השבוע, כאשר גוייסה הטלוויזיה לטהר את שמו של שר־האוצר פנחס ספיר, ולהגן עליו מפני ההאשמות שניתכו עליו בשל עסקיה של „קרן ספיר" הסודית.

העובדה שהעתונות היומית רובה ככולה נרתמה להגנת ספיר והציגה את קרן ספיר כמיפעל הומאני ללא רבב, לא היתה מפתיעה. העתונות היומית בישראל ניזונה מידיו של ספיר כמו כל מיפעל תעשייתי אחר ותלויה בו באלף ואחד קשרים. אבל מה שעשתה הטלוויזיה, המתאמצת להוכיח את עצמאותה, היה אקט ברוטאלי של חד־צדדיות וסילוף עובדות.

עימות בלי מתנגדים. תחילה חרגה הטלוויזיה לצורך זה מסדריה הקבועים, ו־המציאה, בסוף מהדורת החדשות, עימות מאולתר. מצד אחד התיצב בעימות זה ח"כ עדי יפה, מנהלה של „קרן ספיר", שבא לאולפן מצוייד בסרט תעמולה ספירי מובהק, מסוג סירטוני הקרן־הקיימת, שנועד להוכיח אילו מטרות נעלות משרתת הקרן.

ניתן היה לחשוב כי מול נציגו האישי של הנאשם בפרשת קרן ספיר יוצב מישהו מראשי התוקפים של הקרן, מאלה שחשפו את כל הפסול והמושחת שבה. במקום זאת נבחר לצורך זה כתב הארץ דן מרגלית, ממבקריו המתונים של הממסד, שמאמריו בפרשה זו היו מאוזנים מאוד, הכילו רק חלק זעיר מהביקורת שהוטחה כנגד „קרן ספיר".

אלא שגם לנציג פושר של הביקורת לא ניתן כמעט לדבר. כל פעם שהחל להשמיע איזו טענה, היו דבריו מופסקים על־ידי המנחה. לנציגו של ספיר ניתן לשסע אותו, להיכנס לדבריו ולמנוע ממנו לדבר. במסווה של עימות, בו לא הובאו כלל טענות הביקורת נגד קרן ספיר, הציגה הטלוויזיה מישדר סניגוריה מסחרי מובהק על קרן ספיר, מבלי להציג בכלל את שאלות היסוד בפרשה זו.

הממשלה

מי מכיר את פנחס ספיר?

שר־האוצר מבקש פרוטקציה כדי שיצרפו אותו ל„גוש"

מי הוא האיש החזק ביותר במדינת־ישראל? מי הוא ממליך ראשי־הממשלה? מי מרכז בידיו את השליטה על כל ענפי המשק? מי האיש היכול לקבוע במרכז מיפלגת העבודה, מי ייבחר כנשיא?

אילו היו שאלות מעין אלה נשאלות בסקר דעת־קהל, קרוב לוודאי שלמעלה מ־90% מהנשאלים היו משיבים: שר־האוצר פנחס ספיר.

מסתבר שאין טעות נוראה מזו. כפי שהעיד השבוע פנחס ספיר על עצמו, הרי שר־האוצר פנחס ספיר, וחבר מיפלגת העבודה פנחס ספיר, הוא אדם נטול סמכויות, חסר השפעה, שעושים לו בכלל טובה אם שומעים לדעתו. הנה מה שאמר פנחס ספיר השבוע בראיון משודר בתוכנית יום השישי הקצר בגלי־צה"ל: „מעולם לא השתייכתי ל,גוש'. מעולם לא הייתי בישיבה של ,הגוש'. הייתי אומר לנצר (שרגא): תזמין אותי לישיבה של ,הגוש'. אינני חבר לישכת המיפלגה, ואינני הולך לישיבותיה ואינני מתעניין בענייניה. לי מספיק הצרות והתלאות שיש לי. אולי שמעת שאני אינני חבר בשום מוסד בהסתדרות ולא מדברים על זה. אלה שמציגים אותי כך (כמי שמרכז בידיו כוח מוגזם) זה משעשע אותי.

„זה כמו עם ראשות־הממשלה. לא יחדלו לכתוב על ספיר. שנים אני כבר שומע על זה. מה צריך אדם לעשות? מאה פעמים אמרתי: אינני מועמד לתפקיד. אינני מעלה זאת על דעתי ואינני חושב על זה!"

אין ספק. אם ימשיך פנחס ספיר בדרך זו יצטרכו עוד מעט שרי הממשלה לחפש אחריו במדור „מי מכיר? מי יודע?"

האם אפשר לקנות מדינה שלמה? בפרשת ווטרגייט הישראלית הוכיח שר־האוצר פנחס ספיר, כי כן.

כל מה שצריך זה לשתק מיספר אנשי־מפתח — והמדינה כולה שלך.

והשאלה המרתקת היא רק — כיצד ביצע זאת?

על שתי העובדות המרכזיות, בפרשת ווטרגייט הישראלית, אין כיום עוררין:

● האחת: שר־האוצר עקף את תקציב המדינה, ובנה לעצמו קרן פרטית אדירה בת מיליארדים, שלט בה ללא כל פיקוח אמיתי, קנה באמצעות הכספים שחילק מתוכה את כניעתם ושיתוף־פעולתם של כל הגופים הציבוריים שקיבלו את הכספים הללו.

● השנייה: כאשר התגלה קיומה — ובעיקר מימדית המדהימים — של הקרן הסודית, פעלה האופוזיציה במדינת־ישראל בצורה משפילה: חבריה בוועדת־הכספים של הכנסת התחרו בחבריהם מ־הקואליציה בהתרפסות בפני ספיר, הי־ללו ושיבחו את פעולותיו, בנושא הקרן.

בראש המתרפסים — עמדו נציגי גח"ל בוועדה — אבירי האופוזיציה יוחנן בדר (חירות) ואהרון גולדשטיין (ליברלים). בדר הכריז בפני נציגי המערך בוועדה כי הם אינם מעריכים מספיק את הלויאליות של נציגי גח"ל לספיר. דבריו היו חזרה מילולית על הנשיקה המפורסמת לגול־דה, גרמו זעזוע לאנשי גח"ל בכנסת, הזוכרים כי הבחירות עומדות בשער. ואילו מדברי גולדשטיין התברר, כי לולא ספיר, היתה המדינה מתמוטטת כבר מזמן.

כך קנה ספיר את „האופוזיציה"

סל הקניות של ספיר

איך השיג ספיר תוצאה פנטסטית זו?

(ורק להשוואה: בארצות־הברית, מנהלת עתה ועדת־מישנה של הסנאט חקירה כה תוקפנית, בפרשת ווטרגייט המקורית — הזוכה לכותרות ראשיות ברחבי היבשת, מאיימת על המימשל כולו. לישראל, ב־מקביל, יש את בדר וגולדשטיין).

כל מי שמכיר את ההיסטוריה של אהרון גולדשטיין — אינו מתפלא על צייתנותו לספיר.

גולדשטיין החל את דרכו כקבלן־בניין יחד עם אחיו, במסגרת החברה האחים גולדשטיין. עסקיו, שהתרכזו בתחילה ב־רמת־גן, גדלו, והוא הפך לאחד מראשי ה־קבלנים, היה יושב־ראש מרכז הקבלנים במשך 15 שנה.

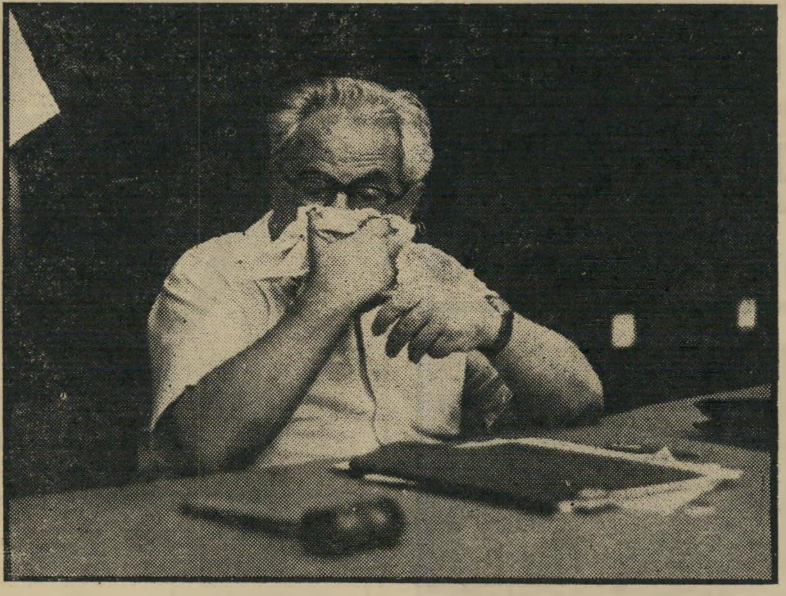

אהרון גולדשטיין הוכיח לספיר כי הוא שותף שאפשר לסמוך עליו, הפך את מרכז הקבלנים למבצר של האוצר. כך קרה דבר מוזר: בעוד רוב הקבלנים הם חברי גח"ל, ומכל מקום אינם חברי מפא"י — הפך מרכז הקבלנים לגוף המרסן את הקבלנים וממלא אחרי הוראות ספיר. כך למשל, כאשר ניסה הקבלן אהרון רובינ־שטיין לפתוח במאבק נגד מינהל מקרקעי ישראל, על שיטתו לחלק קרקע למיוחסים ותבע חלוקה במיכרזים — מנע גולד־שטיין את התערבות מרכז הקבלנים ב־מאבק, הצטרף לעמדת המינהל והאוצר.

בשנות המיתון הוכיח ספיר לגולדשטיין כי יש שכר לנאמנות. חברותיו של גולד־שטיין נדחקו לקשיים כספיים, נותרו עם מאות דירות לא־מכורות. משרדי השיכון והאוצר נחלצו לעזרה, קנו את מלאי ה־דירות.* קבלנים אחרים, שלא נעזרו על־ידי ספיר, פשטו אז את הרגל.

השתעבדותו של גולדשטיין לספיר הבי־אה בסופו של דבר למרד מצד הקבלנים, כי טובת המדינה דורשת אישור מהיר. ה־תוצאה: „אדוני ראש האופוזיציה" משתף פעולה כמו חבר מערך צייתן.

לבדר יש עוד חולשה: הנסיעות לחו"ל. הוא הח"כ הנוסע ביותר — על חשבון המדינה. מובן שכל הנסיעות הללו לא היו מתאפשרות — בלי אישור המערך, קרי ספיר.

כך חוסלו שני ראשי האופוזיציה בווע־דה. חברי האופוזיציה האחרים לא היו מעולם מיטרד: עורך־הדין דב מילמן (גח"ל) אינו מתעניין הרבה בכספים, עסוק מדי עם הקליינטים שלו. חיים קורפו (גח"ל) סיים זה עתה את לימודי המשפטים, טרם התפנה לעסוק בענייני הוועדה כ־דבעי. האיש החזק של הליברלים, שמחה ארליך, יכול אמנם לעשות צרות לספיר — אולם הוא עסוק מדי בביצור המפלגה.

---

* השותפות ההדוקה הגיעה עד לידי אבסורד, כאשר שר־השיכון זאב שרף, ב־סקירתו בכנסת על פעולות משרדו, בשבוע שעבר, אמר את הדברים הבאים: „את שאר הדברים שיש לי לומר, ביקשתי ממי שיהיה דובר ראשון מטעם האופוזיציה (אהרון גולדשטיין) לומר, ואני מודיע שכל מה שייאמר (על ידו) כדברי הערכה או ביקורת — יהיה מקובל על ידי." חתימה זו על צ'ק בלאנקו מטעם שר בממשלה ל־אחד מראשי האופוזיציה גרמה לשורת קריאות־ביניים.

חנופה במקום כסף

בדר עצמו, והשירות שהוא מעניק לספיר, מהווה בעייה מורכבת יותר. בדר אינו איש־עסקים, והוא רוצה רק כבוד, לא כסף. במפלגתו הוא שבע־מרורים, וכאשר מישהו פונה אליו בתואר אדון בדר, מביע לו הערכה — הוא נמס כחמאה.

ספיר גילה זאת כמובן, יודע כי כאשר מחניפים לבדר, מעמידים־פנים כאילו משתפים אותו בסודות — הוא בולע הכל. הטכניקה פשוטה: כאשר רוצה ספיר ל־השיג מצד גח"ל שיתוף־פעולה עם המערך בוועדה — הוא שולח מישהו לבדר לפני הישיבה, מדווח לו מה עומד לדיון, מדגיש שתבעו מדיניות תקיפה יותר, הדיחו את גולדשטיין מתפקידו, בחרו במקומו את דויד שטרן התקיף.

כיום, יודע גולדשטיין כי יותר לא יכהן בכנסת, והוא מעוניין לצבור לעצמו אשראי מקסימלי אצל ספיר, משרת אותו בנאמנות בוועדת־הכספים. הדברים הגיעו לשיא ה־בזיון עת חבר סיעת המערך בוועדה, דויד קורן, גינה את פעולות ספיר בקרן — והותקף על דבריו אלה על־ידי גולדשטיין ובדר.

השר שיקר!

זאת הסיבה גם שספיר יכול היה להרשות לעצמו, השבוע, לשקר ב־פומבי, במהלך נסיונותיו לטהר את ה־שרץ: ביודעו שהאופוזיציה העיקרית ב־מדינה מונחת בכיסו — אמר ספיר, ב־ראיון בעל המשמר ביום השישי האחרון:

„יש בסך־הכל 38 תורמים ישראלים. ה־סכומים הגדולים באו משלושה־ארבעה תורמים — שאין להם כלל עסקים בישראל. כל הסיפור הזה מנופח! התורמים הגדו־לים — אייזנברג, מרידור, ויליאמס — אין להם כל עסקים בישראל."

האמת היתה שונה:

● שאול אייזנברג המיליונר, שעשה כספו בעסקים אפורים במזרח הרחוק, הס־כים לעלות ארצה רק אחרי שהכנסת אישרה את חוק אייזנברג. בעזרת חוק זה ניצל אייזנברג מתשלום מס־הכנסה — החל על כל אדם אחר המנהל עסקים בחו"ל, שכן החוק המיוחד נתפר בדיוק לפי מידתו.

והרי חלק מהעסקים שאייזנברג עושה בארץ — בניגוד לדברי ספיר:

● הוא שותף לצים בבניית אוניות.

● הוא מקים, יחד עם קיבוץ נצר־סירני, מפעל־ענק לייצור מכולות — גם זאת ב־שותפות עם צים.

● הוא קיבל מעיריית תל־אביב מגרש גדול מול היכל המשפט, מתכונן להקים שם את בית־אסיא — שייהנה מכל ה־הנחות וההטבות שקיבל בית־אמריקה.

בטרמינולוגיה של ספיר, זה נקרא ש־אין לו עסקים בישראל.

השם השני הוא איל־הספנות יעקב מרידור.

למרידור אימפריית ספנות בינלאומית, המשתרעת על פני שבעת הימים. אולם שמונה אניות להובלת פרי, בשווי של כ־100 מיליון דולר, פועלות בבעלות חברה ישראלית, הן עסק ישראלי לכל דבר.

בנוסף, שותף מרידור גם במפעל ציקלון בכרמיאל, המייצר אביזרי תעופה. כמו־כן הוא שותף במפעל דקל למבלטים באשדוד, כמו־כן הוא אחד מבעלי חברת־הדיג ה־ישראלית אטלנטיק.

זהו עוד איש שאין לו עסקים בישראל, לדברי ספיר.

השם השלישי הוא נחום ויליאמס ז"ל, אשר אילו היה חי, לא היה מאושר ביותר לשמוע כי אין לו עסקים בישראל — אם כי לולא עזרת ספיר, ייתכן שזה היה נכון.

ויליאמס היה בעליו של בנק ארץ־ישראל בריטניה. כאשר היה הבנק בקשיים לפני כמה שנים, עזר לו ספיר בכעשרה מיליון לירות. ויליאמס היה גם בעליו של יקב אליעז, של רכוש מקרקעין עצום, כמו כיכר־העצמאות ובניין מגדל נחום בבת־ים. כן היה גם בעליו של בגד־עור.

אלה הם התורמים הגדולים לקרן ספיר, שאין להם עסקים בישראל, לדברי השר.

בפרשת ווטרגייט בארצות־הברית, עפים בימים אלה ראשים בסיטונות — כולל ראשיהם של שרים — כשמתגלה כי שיקרו לציבור. גם ראשו של הנשיא מתנדנד ב־סערה.

בפרשת ווטרגייט הישראלית, פטור ספיר מחשש כזה. הוא לא יתפטר. לא לאחר ששילם כסף טוב — מכספי המדינה כמובן — כדי לקנות את כל מי שיכול היה ל־דרוש את התפטרותו.

הרפת

ה גבר לבוש השחורים התיישב לבדו ליד הש
העגול בחדר האטום. ביד רועדת מעט התקי
המיקרופון שעל השולחן לפניו, לגם בהתרגשות
לגימות מספל קפה מהביל שלידו, כשעיניו עו
אחר מחוג השניות הגדול בשעון שממולו. אור
נדלק בחדר. „אתה באוויר!" סימן לו מעבר
הזכוכית צעיר בעל שיער ארוך וגולש, שהפעיל
זה את מכשיר ההקלטה.

מלב ים, במרחק של כ־12 מייל ימיים (כ־22
מטר) מחופי ישראל, מול נמל אשדוד, החלה ז
שידור גבוהה, המתנוססת כתורן מעל גבי ה
הקטנה, לשלוח גלי רדיו לעבר החוף. „תנו

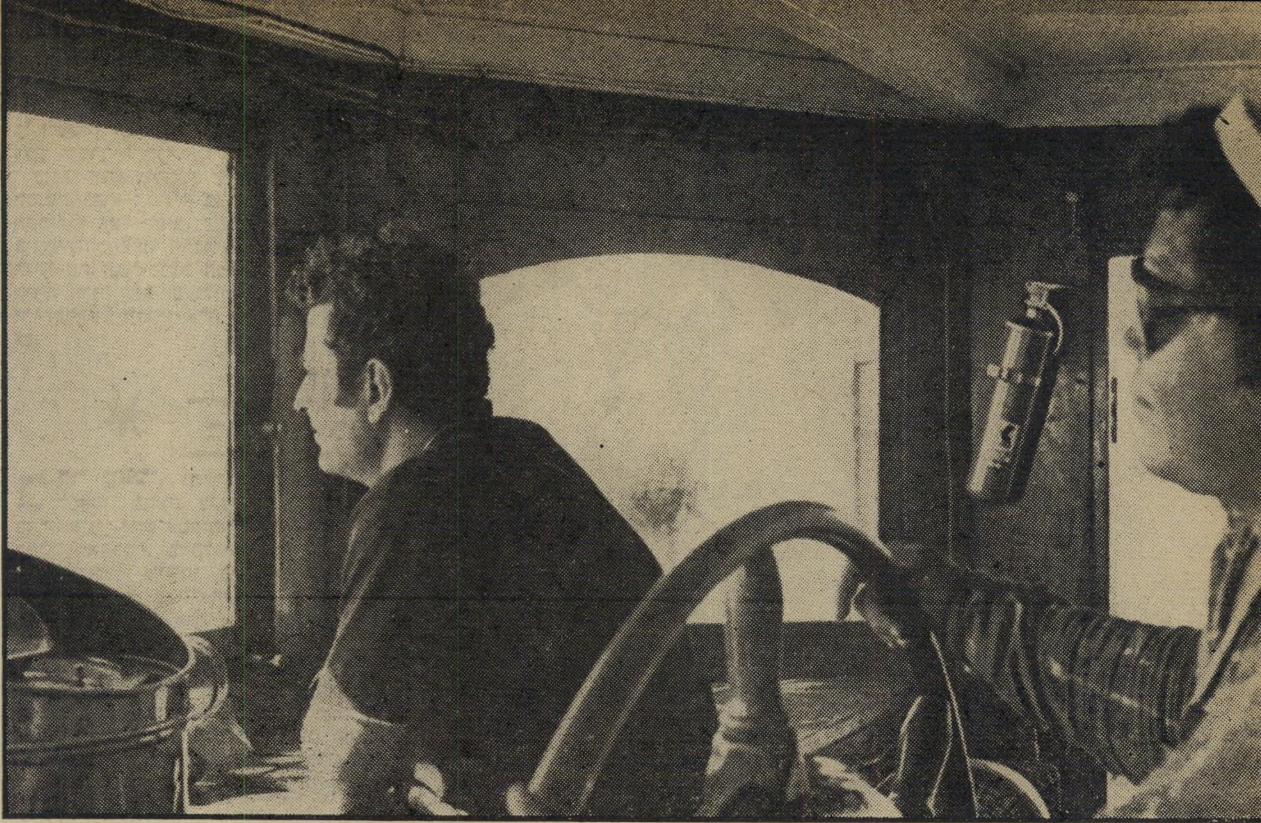

הפיראטים של השלום — כך מכנים אנשי צוות אוניית השלום את עצמם, „אבל אין לנו נשק, מלבד רעיון השלום." אייבי נתן, שעם התחלת שי־דורי האוניה הגשים חלום בן 5 שנים, נראה בתמונה משקיף לים.

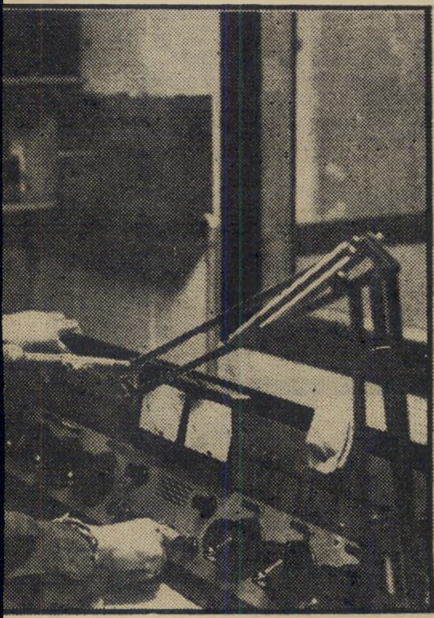

הדיסק ג'וקי מגיש התקליטים ה
מעל אונייתו של א
כמגיש תקליטים בבי.בי.סי. הבריטי, בטלוויזיה
רדיו פיראטיות. הוא נראה בתמונה באולפן השידו

העולם הזה מבקר

ראשון על סיפון
אניית השלום
של אייבי נתן

חבורה שכזאת צמד המכונאים המשיטים את ספינת השלום הם שני צרפתים מיקצועיים: אוג'ן טיבי, בן ה־23 וברנארד לה־ספילט, מהנדס מכונות ראשי, שהצטרף לצוות יום אחד לאחר שובו מאפריקה.

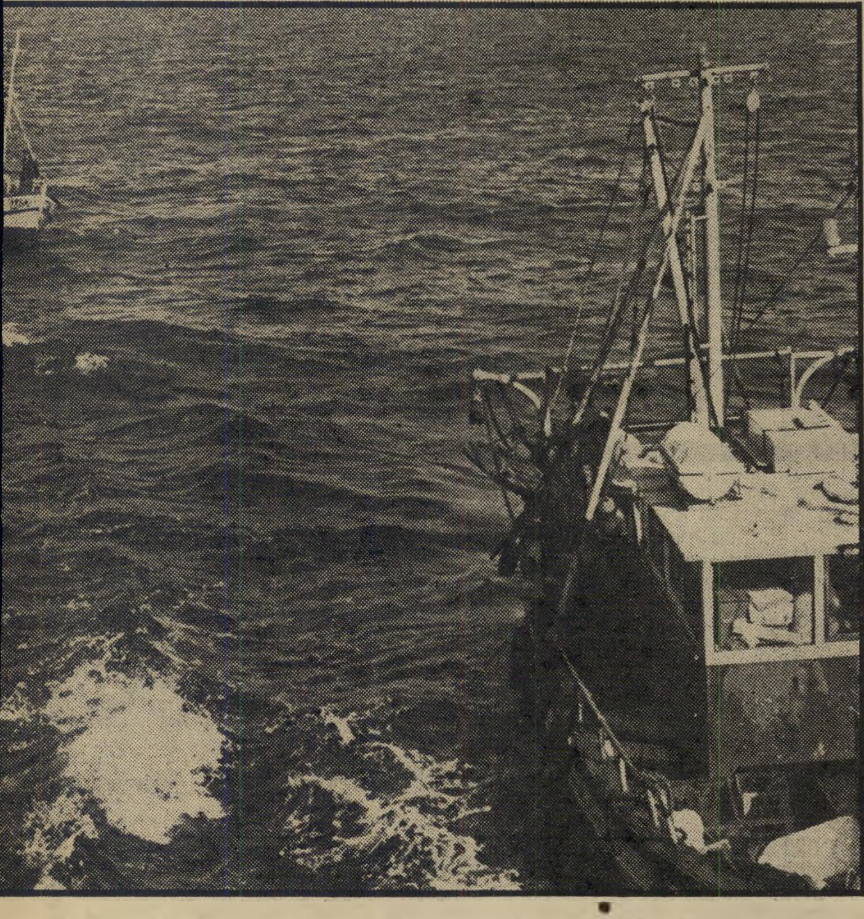

העליה לרגל אוניית השלום של אייבי נתן, העו־גנת במרחק של כ־25 קילומטר מ־החוף הישראלי, הפכה תוך ימים ספורים מיום שהחלו שידורי תחנת הרדיו שלה למוקד משיכה לצוותות של עיתונאים וצלמי טלוויזיה, העולים אליה לרגל ב
צוות האוניה (משמאל)
עים אליהם ללב הים.
ראל, בספינות דיג ט

בלי לאום מצהיר על עצ־מו רוג'ר בישוף (משמאל) יליד ניו־ג'רסי שהיה דייג במרו־קו. ז'אן מרי (למעלה) טבח צרפתי באוניה.

קה ושמה
שלום

לשלום ! תנו צ׳אנס לשלום !" הידהד אות התחנה באנגלית. והגבר בשחור קרא אל תוך המיקרופון : „כאן קול השלום !"

צועי של תחנת השידור **קול השלום** המשדרת
, הוא טוני סמית, בן ה־23, יליד לונדון, שעבד
רטית באנגליה ובשורה ארוכה של תחנות
ל האוניה, העוגנת מחוץ למים הטריטוריאליים.

ברגע זה ממש, ברבבות בתים בישראל, כוונו מכשירי הרדיו אל תחנת השידור שמאז סוף השבוע שעבר איימה לכבוש את גלי האתר של ישראל — תחנת הרד־יו הפרטית של „טייס השלום", שהפך ל„ספן השלום" — אייבי נתן.

מרגע בו הגיע אל מול חופי ישראל ביום החמישי שעבר, ושידוריו החלו נק־לטים במכשירי הרדיו בארץ ובמדינות ה־שכנות, הפכה תחנתו של אייבי ללהיט הרדיופוני של ישראל. למרות ששידרה בעיקר רק מוסיקת פופ ואת דבריו ה־מאולתרים והנרגשים של אייבי עצמו, שישב לבדו באולפן הקטן שבנה במו ידיו באוניית־השידור שלו, היה משהו כובש, מרתק ומלהיב דמיון בעצם חדירתו ה־רדיופונית של מי שהיה עד לפני מיספר שנים בעל מיזללת קליפורניה בלב תל־אביב, לכל בית בישראל. הוא לא יכול היה להתחרות בתחנות־השידור העשירות המבוססות, משופעות העובדים, הציוד והתקליטים של המרחב. אבל, עצם נו־כחותו האישית בגלי האתר, הסיגנון והגוון האישי שהעניק לתחנתו, הצמידו רבבות בישראל במשך שעות ארוכות אל תחנת הרדיו שלו.

אילו היה נעשה סקר האזנה לרדיו ב־תחילת שבוע זה, היה מתברר לאנשי שי־דורי ישראל וגלי צה"ל, כי לפחות השבוע נטשו אותם מאזיניהם הנאמנים ביותר.

(המשך בעמוד 22)

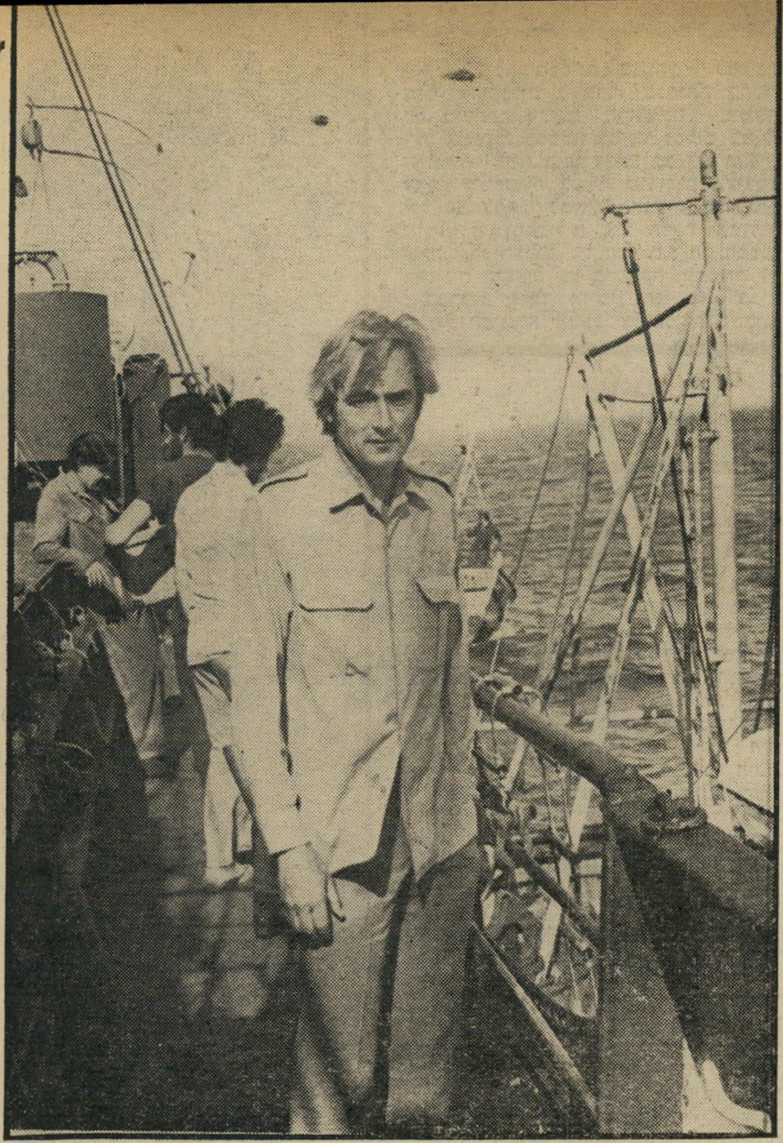

רב־החובל

של אונית השלום, הוא הצרפתי פרנסואה בונזון, בן ה־50, ימאי מזה שלושים שנה וכמיספר הזה של שנים הוא משמש כקפטיין באוניות סוחר. הוא נתקל באייבי ליד נמל־מרסיי, כשאונייתו היתה במצוקה, הושיט לו עזרה, ועבר להשיט אותה אחרי שגייס את כל עובדי נמל מרסיי לשפצה.

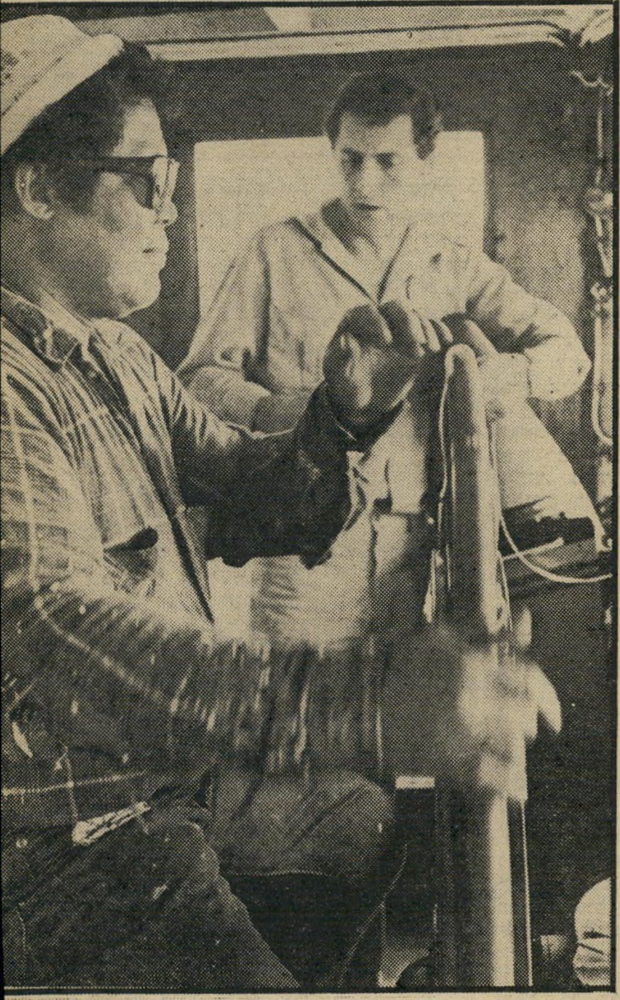

על הסיפון

ניצב טייס השלום שהפך לספן השלום, אייבי נתן (מימין) מתחת לאנטנת הראדאר של אונייתו. למעלה נראים ההגאי הפיליפיני, והקצין הראשון היוגוסלבי של האוניה.

כלי השייט האפשריים. בתמונה נראים אנשי
שהם מקבלים את פניהם של אורחים המגי־
חוץ לתחום המים הטריטוריאליים של יש־
רות. מחיר השייט אל האוניה : 1500 ל"י.

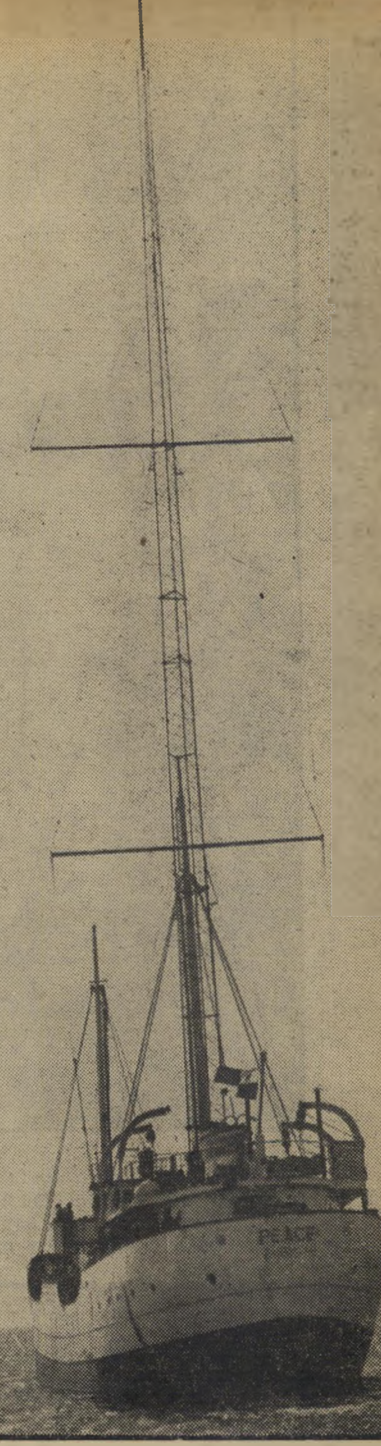

האנטנה הגבוהה של אוניית השלום, מאפשרת למשדרי תחנת הרדיו שעליה לשדר עד לטווח של 350 קילומטר ביום, וטווח כפול מזה בלילה. בלילות ניתן לראות את האור הכחול שבקצה האנטנה מהחוף הישראלי, מול נמל אשדוד.

(המשך מעמוד 22)

ורותקו להרפתקה הרדיופונית והאנושית יוצאת־הדופן הזו הנקראת אוניית השלום.

„תחנת הרדיו הפיראטית שלנו משדרת בתדר 1540," קרא אייבי נתן אל תוך המיקרופון. „כן, גם אנחנו פיראטים! אבל אנחנו הפיראטים של ה־שלום. אין לנו נשק מלבד ההיגיון וכוח השיכנוע שלנו..."

הדרך אל ספינת הרדיו הפיראטית של אייבי נתן אינה קלה. אונייתו, הנושאת דגל פנמי, נחשבת כטריטוריה זרה. זה גם מה שמקנה לה חסינות, לפי אחת מאמנות ג'נבה, לשדר שידורי רדיו מחוץ לתחום המים הטריטוריאליים של המדינות.*

משום כך, יציאה אל האוניה כמוה כיציאה למדינה זרה, והיא טעונה אישור של מישטרת הגבולות ושילטונות המכס. למרות זאת התנחלה השבוע תנועה ימית צפופה למדי בין ספינת־השלום לבין ה־חוף הישראלי.

ספינות מישמר של חיל־הים, וספינות־דיג עמוסות עיתונאים וצוותות־טלוויזיה זרים, הפליגו לעבר הספינה הקטנה, בת 200 הטון המיטלטלת על הגלים בים ה־פתוח מול החוף הישראלי, כדי לחזות באפוס אנושי בלתי יאומן.

* תחום המים הטריטוריאליים של ישראל הוא 6 מייל ימיים. יש מדינות, במיוחד בדרום־אמריקה, שתחום המים הטריטוריאליים שלהם מגיע עד 200 מייל ימיים.

אלא שלא הספינה עצמה — ספינת חופים הולנדית לשעבר, שנבנתה בתקופת מילחמת העולם הראשונה ושימשה רוב שנותיה כספינה לניקוי נמלים בנמלי הולנד — היא האטרקציה. גם לא תחנת־הרדיו המסוגלת לשדר שידורים בעוצמה של 50 אלף קילוואט. האנשים המשיטים אוניה זו ומפעילים את תחנת השידור שלה, „הפיראטים של השלום," הם המספרים את סיפורה של הרפתקה רומנטית זו.

במרכזם עומד אייבי נתן (48), הכוח המניע והמוציא לפועל של ספינת השלום.

המפציץ שהפך למטיף

אייבי, יליד פרס, שגדל ותתחנך בבית־ספר ישועי בהודו, הפך לטייס בחיל־האוויר המלכותי הבריטי בשלהי מילחמת העולם השנייה, כשהתנדב, בהיותו בן 17 בלבד, לחיל־האוויר ההודי. במילחמת העצמאות הגיע כמתנדב לישראל, שירת כמפציץ בחיל־האוויר הישראלי. כשהוא הטיס מטוסי הפצצה מדגם מוסקיטו, השתתף אייבי בכמה מההפצצות המפורסמות ביותר של מילחמת־העצמאות. הטיל בין השאר פצצות על קהיר ודמשק.

בתום המילחמה הצטרף לאל־על, היה במשך שנים רבות קברניט במטוסי החברה. כשעזב את אל־על, הקים אייבי, בשיתוף עם עוד כמה אנשי צוות אוויר את מיזללת קליפורניה בפסג' דיזנגוף במרכז תל־אביב. הפך אותה תוך זמן קצר למרכז חיי הבוהימה של תל־אביב.

ב־1965 שינה אייבי לפתע את תדמיתו, ניסה להפוך לאישיות פוליטית. הוא רץ ברשימת יחיד בבחירות לכנסת השישית, כשהוא מבטיח לטוס לבדו לקהיר במטוס חד־מנועי שרכש לצורך זה, אם ייבחר כח"כ. הוא זכה אז ב־3000 קולות, לא נבחר, אולם הגשים את הבטחתו, טס ב־1966 לפורט־סעיד, עורר תהודה בינלאומית כשאחת מסוכנויות הידיעות מסרה בטעות כי הוא הופל ונהרג.

חודשיים אחרי מילחמת ששת־הימים טס שוב למצריים, הפעם מקפריסין, מתוך מטרה לנסות להיפגש עם ג'מאל עבד אל נאצר ולשכנע אותו לכרות שלום עם ישראל. כשחזר לארץ, נעצר, נישפט, וריצה כעבור שנה חודש של מאסר בכלא מעשיהו על יציאה לארץ אוייב.

רבים לעגו לו ולמבצעיו. כינו אותו דון־קישוט, מוקיון, סירבו להשתחרר מ־תדמיתו הקודמת כנער־שעשועים וכבעל מיסעדה. אבל אייבי לא ויתר. הוא חיפש אחר דרך להוכיח כי הרפתקות השלום שלו אינן סתם מעשי־קונדס, אלא ג'סטות תעמולתיות שיש בהן למשוך תשומת־לב ולעורר אנשים לתמוך ברעיון השלום.

תחילה נרתם למיבצע בינלאומי להושטת עזרה לילדי ביאפרה. אחר־כך, ב־מכירה פומבית מקרית באמסטרדם, רכש את ספינת החופים ההולנדית הקטנה, ב־מטרה מוצהרת להפוך אותה לאוניית־שידור פיראטית, שתשדר שידורי שלום ל־ישראל ולמדינות ערב. אותה תקופה היה אייבי איש עשיר מאוד במושגים של ה־ארץ. היתה בבעלותו מסעדה משגשגת ב־מרכז תל־אביב, וגלריה לאמנות. אוסף הציורים המקוריים שלו היה אוסף בעל ערך רב. אייבי, מטיבעו אשף של יחסי־ציבור, ניסה לעורר תנועה בינלאומית שתגייס כספים ותפעיל את אונייתו. הוא נכשל בכך.

אייבי לא נואש, הוא הפליג לנמל ניו־יורק, ניסה לעורר את דעת־הקהל האמריקנית, מתוך אמונה שיצליח לגייס את הסכומים הגדולים הדרושים לרכישת תחנת־שידור ימית.

המיפנה: שביתת רעב

זה היה ב־1969. מאז עברה על אייבי שרשרת ארוכה של אכזבות ומפח־נפש. כל ניסיונותיו לגייס כספים עלו ב־תוהו. מיבצעים מיוחדים שערך, כמו הופעת אומנים בקרנג'י הול בניו־יורק, ניכשלו. אפילו אמצעי התיקשורת שתחילה התייחסו אליו כאל קוריוז, הפסיקו להתעניין בו. חלומו נראה כבלתי ניתן להגשמה. כל אדם אחר במקומו היה מרים ידיים ונכנע. אבל אייבי לא ויתר.

האיש, שבמשך שנים ניהל חיי ביזבוז ומותרות, שעמד תמיד במרכזם של אירועים חברתיים סוערים, הסתגר בספינת השלום שלו שהלכה והרקיבה ליד אחד המזחים בניו־יורק, כשהוא רעב, קופא מקור, בודד ונשכח.

לבסוף עשה אייבי את הצעד הגורלי. ב־1970 מכר את מסעדתו ואת כל רכושו בארץ, רכש בכספו שלו את ציוד ה־שידור של האוניה. אבל שוב נשאר ללא כספים על־מנת לשפץ את האוניה, להכשירה להפלגה, לציידה ולשכור צוות שישיט אותה. במשך שנתיים וחצי נוספות המשיך אייבי לנהל מאבק יחיד למען אונייתו, שהגיע לשיאו כאשר שבת רעב במשך עשרה ימים, כשהוא מבטיח לרעוב עד מוות אם לא תתעורר דעת־הקהל ואם לא יקבל תרומות שיבטיחו לו להפעיל את הספינה.

ראיון טלוויזיה אחד שנערך עימו ב־תקופה זו חולל את המיפנה. תרומות החלו לזרום. בעלי מיפעלים תרמו לו תקליטים, מזון, וציוד אחר. במרץ יכול היה אייבי להפליג לכיוון המזרח התיכון עם צוות של 14 איש, שתי יונים צחורות ושני חתולים בשם גולדה ואנואר.

חבורה מופלאה של אנשים

סיפר השבוע פרנסואה בונזון, 50, רב־חובלה הצרפתי של אוניית השלום: „אני כבר רב־חובל 30 שנה. באחד הימים הייתי על אוניית המשא שלי וחזרתי ל־נמל־הבית שלי: מרסיי. כשהתקרבתי אל הנמל, עוד בים הפתוח, הבחנתי בספינה קטנה שהניפה דגלים שפירושם: ,אנחנו בצרה.' התקרבתי אליה. זאת היתה ה־ספינה של אייבי. מצבה היה בכי רע, אחרי שחצתה את האוקיינוס.

„עזרנו להם. התקשרתי עבורם לבקש רשות כניסה לנמל. עזרנו להם להגיע. נתנו להם מים ואיפשרנו להם להתקלח על האוניה שלנו. באותו לילה הם ירדו לחוף. כך נפגשתי עם אייבי. בילינו יחד על החוף. תוך כדי כך הוקסמתי מאישיותו של אייבי. שוחחנו הרבה על רעיונותיו. פתאום הוא אמר לי מישפט אחד שהדהים אותי: ,תראה כמה אנשים מוכנים להתנדב ולהקריב למען המילחמות ואיך אף אחד לא מוכן להקריב כלום למען השלום.' זו היתה אמת כה פשוטה שהיא הימממה אותי. כיוון שהקפטן הנורבגי של הספינה שלו עזב אותו במרסיי, ביקשתי ממנו להצטרף אל האוניה שלו."

רב־החובל בונזין אינו היחיד שהתלהב מהרעיון. 14 אנשי הצוות של האוניה, ערב־רב של בני עמים שונים, גילים וטיפוסים, הם עדות חיה כיצד רעיון מופשט וערטילאי מסוגל ללכד סביבו חבורה של חולמים.

מי שסבור כי זו חבורה של תמהונים או היפיס מחפשי הרפתקות, עשוי להתאכזב. צוות הספינה מורכב מחבורה מופלאה של אנשים, שכל צי בעולם היה מתברך בהם.

לישון עם השלום

מספר ז'אן מרי, 32, צרפתי, העובד על האוניה כטבח, קריין בשפה ה־צרפתית ושוטף סיפונים: „אני מהנדס מיסחרי במיקצועי. עבדתי שנים רבות כ־צלם וכרפרטואר. כאשר שמעתי את הסיפור של אייבי, זרקתי הכל כדי להצטרף אליו ולעבוד עימו."

ביל דנסי, 33, הוא מהנדס רדיו מהולנד, האחראי על הצד הטכני של שידורי הרדיו מהאוניה. אומר הוא: „פגשתי את אייבי באמשטרדם. הוא קרא לי וסיפר לי על הרעיון שלו להקים את תחנת קול השלום. הוא הציע לי להצטרף לספינה וביקש ממני לשקול את ההצעה במשך שבוע לפני שאשיב. תוך חמש דקות הסכמתי. שמעתי עליו לפני זה, וברגע ש־פגשתי אותו ידעתי מה תהיה תשובתי."

רוג'ר בישוף, 25, יליד ניו־ג'רסי, מגדיר את עצמו כחסר נתינות וכאזרח העולם. הוא היה דייג במרוקו, חקלאי באמריקה ומורה בארצות שונות. הוא חזר בדיוק ממרוקו כדי לבקר את הוריו, כאשר נתקל באונייתו של אייבי בניו־יורק. „שמעתי שהם זקוקים לעזרה. היה לי קצת זמן פנוי, אז התנדבתי לעזור. אחר־כך הוקסמתי מהאנשים ומהמטרה והחלטתי להישאר."

סיפורם של שאר אנשי הצוות — מטוני סמית, תדיסק ג'וקי הטיפוסי, יליד אנגליה, שכבר עבד בתחנות־שידור רבות, ביניהן תחנת־שידור פיראטית, והיה יכול למצוא את פרנסתו בשקט בכל תחנת־שידור בעולם, ועד לפדרו בלז, הימאי הפיליפיני בן ה־36 — הוא דומה. אייבי הוא היהודי היחיד על ספינתו ואילו את הערבים מייצג זכי, יליד מצריים, הדובר ערבית רהוטה, שהוא מזה שנים רבות אזרח צרפתי המתגורר במרסיי.

ספינת השלום מפתיעה לא רק בצוותה, אלא גם במצבה. היא רחוקה מלהיראות כגרוטאה. להיפך. מצוחצחת, צביצה ונקיה, היא נראית מטופחת היטב. תנאי החיים והשירות בה, הם נוחים למדי. היא מצויידת בכל מיתקני הנוחיות, מרווחת, ומכילה ציוד ואספקה לשנה שלמה.

שידורי קול השלום הנוכחיים הם ב־בחינת ניסוי בלבד. שכן צוות התחנה טרם הורכב. אייבי מחפש עתה אחרי קריינים, עורכי תוכניות ומגישי תקליטים בעברית וערבית, שיוכלו להפוך את תחנתו לתחנת־שידור מיקצועית. הוא עומד להגיש תוכניות מוקלטות שיוקלטו על ה־חוף בישראל ובמדינות ערב, לערוך עימותים בין צוותות של מתווכים בעלי דיעות שונות, לקיים על האוניה פסטיבלים בינלאומיים בהשתתפות אמנים ידועי־שם שהבטיחו כבר את בואם, כמו ג'ון לנון, פיט סיגר ואחרים.

הבעיה היחידה שנותרה היא בעיית ה־כסף. באוניה יש עתה דלק לתשעה חודשים. אוכל לשנה שלמה. אבל, הפעלת האוניה, כולל דמי־הכיס לאנשי הצוות, מסתכמת בסכום של 10 אלפים דולר לחודש. אמצעיו של אייבי כיום מאפשרים לו להפעיל את האוניה עוד חודשיים—שלושה ללא בעיות. הוא מקווה ששידוריו יעוררו תהודה ושהתרומות יתחילו לזרום אליו ויאפשרו לו להפעיל את האוניה ותחנת השידור.

„אנשים צריכים להבין," אמר אייבי, „שזאת אינה תחנת־השידור הפרטית שלי.

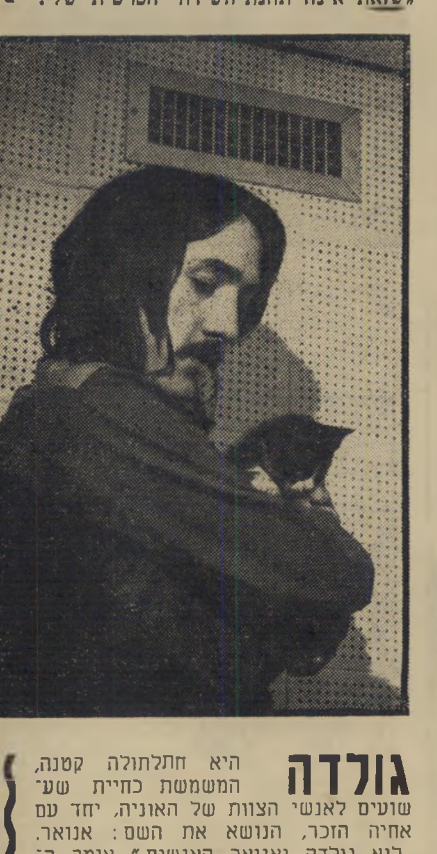

גולדה היא חתלתולה קטנה, המשמשת כחיית שעשועים לאנשי הצוות של האוניה, יחד עם אחיה הזכר, הנושא את השם: אנואר. „לוא גולדה ואנואר האנשים," אומר ה־דיסק ג'וקי טוני, „היו מתנהגים כמו גולדה ואנואר החתולים, היה השלום מושג מזמן."

אינני מתכוון להפיץ מעליה את הרעיונות שלי. היא עומדת לרשות כל בני־האדם החיים באיזור. למי שיש מה להגיד, מה להציע, מה לתרום — התחנה פתוחה בפניו. אני לא תמים לחשוב ששידורי התחנה ישכנעו את מנהיגי המדינות לכרות שלום. אבל יעודו של קול השלום הוא להכשיר את הלבבות — ליצור את הרקע להבנה ולשיתוף, ולאלץ את בני העמים הנילחמים באיזור לא לשכוח ש־קיימת גם האפשרות של השלום."

מי שסבור כי עתה — משהוכיח כי הגשים את ההבטחה שנתן לפני ארבע שנים להביא את אונית־השידור שלו אל חופי ישראל ולשדר מעליה שידורי שלום — יחוג אייבי את ניצחונו, ישדר תקופה קצרה וייעלם כשם שהופיע, פשוט אינו מכיר אותו. העקשנות של האיש הזה, התמסרותו ונכונותו להקריב את עצמו למען אידיאל צרוף, עשויות עוד לחולל הפתעות.

הנה באות חיות הבר

חיות הבר — אנציקלופדיה חדשה על כל חיות הבר שבעולם, המופיעה בכל יום רביעי בחוברות צבעוניות ומהודרות.

עם חיות הבר תכירו את סודות התנהגותן ואורחות חייהן של החיות

שימו לב! עם רכישת חוברת מס' 1 תקבלו חינם את חוברת מס' 2, ובה פרטים מלאים על מבצע הפרסים המיוחד לקוראי חיות הבר.

הפרס הראשון! טיסה זוגית לקניה, ועוד 200 פרסים יקרי-ערך.

קרא בכל שבוע את **חיות הבר** ותגלה את סודות ממלכת החיות — כיצד הן אוהבות, חיות ולוחמות; תטייל ברחבי יבשות ואזורים זואולוגיים של כדור הארץ; תעקוב אחר חיות הבר בג'ונגלים סבוכים, בביצות ובאוקיינוסים...

חיות הבר היא יצירה חדשה ומקסימה המופיעה בחוברות שבועיות. זוהי עבודת מחקר רחבת מימדים, אנציקלופדיה המודפסת בחלקים נפרדים, כך שכל אחד יכול לקנותה ולקרוא בה שבוע אחר שבוע. זהו מסמך תיעודי צבעוני, מקיף ומעמיק, על כל החיות שבעולם, אשר צולמו בסביבת מגוריהן הטבעית...

בחסות החברה להגנת הטבע.

חתימה באמצעות החברה תורמת לשמירת הטבע בארץ.

ד"ר מנחם דור, עורך הלכסיקון הזואולוגי והמומחה מס' 1 בישראל בנושא הזואולוגיה פקח אישית על תרגום והכנת המהדורה הישראלית של **חיות הבר** — האנציקלופדיה אשר 200 זואולוגים בעלי מוניטין בינלאומי השתתפו ביצירתה.

בכל יום רביעי תמצא חוברת חדשה של **חיות הבר** אצל מוכרי העתונים והספרים. בכל שבוע תגלה כיצד הטבע מקיים את האיזון העדין שלו ואת חוקי ממלכת החיות.

בכל שבוע — חוברת מקסימה נוספת, גדושה עובדות והפתעות.

ספארי מרתק סביב העולם הזדמנות שאסור להחמיצה!

זכה בטיסה זוגית לקניה

ובעוד 200 פרסים יקרי ערך.

פרטים מלאים בחוברת השניה.

תוכל לכרוך את כל החוברות ב-10 כרכים מהודרים! את הכריכה הראשונה תוכל לרכוש בהנחה של 50% ובמחיר המיוחד של 7.25 ל"י — במקום 14.50 ל"י.

הצעה מיוחדת — חוברת חינם: מחר תופענה שתי החוברות הראשונות, המוצעות לך במחיר של חוברת אחת

3.50 ל"י בלבד.

שובר הזמנה-אל תשלח כסף עכשיו!

לכבוד אנציקלופדיה — חיות הבר

מיילקס (ישראל) בע"מ, רח' המלאכה 3, חולון 851—58

אבקש לרשום אותי כמנוי על האנציקלופדיה "חיות הבר", ולשלוח לי את 2 החוברות הראשונות ואני אשלם עבורן (לאחר קבלת החשבון) רק 3.50 ל"י בלבד שהוא מחיר של חוברת אחת.

לאחר מכן תשלחו לי פעם בחודש 4 חוברות יחד תמורת 3.50 ל"י בלבד לכל חוברת.

אוכל לבטל את המינוי שלי בכל עת בעקבות הודעה בכתב שאשלח אליכם.

סמן ב־x אם ברצונך להזמין גם כריכה מהודרת.

☐ כמו כן, שלחו לי בחצי המחיר את הכריכה המהודרת הראשונה שבה אוכל לכרוך 15 חוברות. וחייבו אותי רק ב־7.25 ל"י (במקום 14.50 ל"י) בתוספת תשלום של 1.50 ל"י עבור הוצאות אריזה ומשלוח.

10, שם משפחה ושם פרטי ,28

רחוב ומס' בית ,46

47, שכונה 56, 57, עיר ,64

79, גיל 78, 77, תעודת זהות 70, '69', מיקוד ,65

חתימה הכרחית

לשימוש המשרד בלבד

2 1

1 2 3 מס. לקוח 9,

2 8 0 5 | 0 0 0 1

18 17 מס' סדורי 1314, המוצר 10,

חיות הבר

WILDLIFE חיות העולם בסביבתן הטבעית

להשיג אצל כל מוכרי העתונים והספרים

ג'יין פונדה השנואה

ג'יין פונדה ב־תפקיד נורה ב־**בית הבובות**, סירטו של ג'וזף לוזי על־פי המקור של הנריק איבסן. העיתונים הירבו לדווח ־על שערוריות ויחסים מתוחים של השחקנית עם הצוות בהסרטה. במסיבת־עיתונאים סוערת טען לוזי שהעיתונאים בדו זאת, מתוך שינאה לדיעות הכוכבת.

הפוליטיקה גירשה את המין

הלא־יאומן אירע: המין נדחק לאחור. שלושת הנושאים המרת־קים כיום את הקולנוע העולמי הם פוליטיקה, דת, ושיחרור־האשה. אפילו סרטי־התחרות הרשמית ב־פסטיבאל קאן 73', הנחשבים ל־סירטי־קופה — מחייבים את הצו־פה לחשוב. סיכוייהם להגיע לישׂ־ראל, משום כך — קלושים.

שליח העולם הזה דן פיינרו מדווח מפסטיבל הסרטים בקאן:

מה להתחיל, בדיווח על פסטיבל הסרטים הגדול ביותר בעולם?

האם לתאר את העיר קאן, את מלונות־הפאר, מסעדות־היוקרה, החנויות המשופ־עות כל־טוב, הטיילת המרופדת בשושנים ענקיות, שכמו נתפרו מקטיפה אדומה? או אולי את מכוניות ההדר ובעליהן המדוש־נים מעונג, את שכיות החמדה המטופפות על המידרכות?

ואולי מוטב לספר על השערוריות הקט־נות, הפורצות בהתמדה מדי שנה? על הישראלים הזועמים על שלא התקבלו ל־תחרות הרשמית של הפסטיבל, טוענים ש־קופחו בגלל אנטישמיות ואימת המחבלים ושוכחים לזכור שארצות עם מסורת קולנ־עית קצת יותר מפוארת מישראל — כמו יפן, צ'כיה או גרמניה — נמצאות באותו מצב?

או שמא מעניין דווקא סיפורו של אותו עיתונאי צרפתי, שהתלונן כי הנהלת ה־פסטיבל מצרה את צעדי עמיתיו ומתערבת בדיווחיהם, והם מצידם משיבים לה מנה אחת אפיים בהמעיטם לכתוב על המתרחש בו?

להניח את חסרות־החזיות

אפשר, כמובן, גם לרוץ מקרלטון למארטינז וממיראמר למאז'סטיק, לפ־קות אזניים ולרשום רכילות. כמו למשל מה חושבת אינגריד ברגמן על סרטי־מין ואלימות (והיא ענתה על כך אלפי פעמים בהבעת סלידה), ואיך זה יתבטא בתפ־קידה כיושבת־ראש ועדת־השופטים (והיא טוענת שזה לא יתבטא). אפשר לבדוק מי ישן עם מי, ולמה, לרוץ לחוף־הים בעקבות הצלמים ולהנציח חתיכות שאפתניות בלי חזיות, ולא להחמיץ, בחליפת־ערב ועניבת־פרפר, אף הצגת־גאלה משום שזה מקום המיפגש של האנשים היפים הקמים ממיט־תם בצהריים.

ועוד אפשר לבקר במסיבות העיתונאים היומיות, לשמוע את ג'וזף (המקשר) לוזי מסביר ש„האווירה בשעת צילומי בית הבובות היתה לבבית יותר משסיפרו העי־תונאים, וכל ההשמצות חשופעות על ה־סרט נובעות אך ורק משנאה פוליטית לכוכבת, ג'ין פונדה."

לאחר רגע, הוא מוסיף: „אם הסצינה הסופית של הסרט היתה בוטה מדי — הרי זה בגלל הדעות הפוליטיות של ג'יין, שהתעקשה להביע הכרזה פוליטית מופגנת. חוץ מזה, מי אמר בכלל שהיא התערבה בתסריט?" דברי לוזי.

דם ודמעות

עוד אפשר לשמוע במאי צעיר (27), בשם ג'יימס ויליאם גוארסיו — אחד מנציגי ארצות־הברית — מסביר שלדעתו המישטרה והנוער צריכים להבין זה לרוחי של זה. זאת בכל־אופן מסקנת סירטו אופנועים בכחול, שגיבורו הוא שוטר־תנועה טוב. לשמוע זאת מבחור שהיה חבר בלהקת־מחתרת המפורסמת ביותר של אמ־ריקה אמהות ההמצאה, ואשר עשה הון־עתק כמפיק תקליטיהם של דם יזע ודמעות ושיקאגו — זה פיקנטי למדי.

אפשר גם להסתופף בצל אנשים מפור־סמים, להיזדנב אחריהם בטיוליהם היומיים לאורך הטיילת, ללגום שמפנייה על חשבון חברות הסרטים, לקבוע שבוטיק־המין, ש־היווה סנסאציה קטנה בשנה שעברה, נסגר — אולי משום שאיש אינו זקוק כאן ל־אמצעי־עזר.

להיווכח שכמה מיסעדות החליפו ידיים, ועוד דברים חשובים מסוג זה, בקיצור, לבלות שבועיים בניחותא, במזג־אוויר אבי־בי נהדר, ואחר־כך לחזור לארץ שזוף וספוג אווירה פסטיבלית.

כל זה מתקבל על הדעת — אם אינך אוהב מאוד קולנוע, ואם אינך מגיע מארץ שבה הבצורת הקולנועית מחמירה מדי שנה: מסרטי קאן דאשתקד הגיעו לישראל פחות מ־10 אחוזים, וכל הסיכויים שהמצב לא ישתפר גם השנה.

מה לעשות, אפילו הסרטים הרישמיים, המשתתפים בתחרות, והנחשבים לבעלי כוח־המשיכה ההמוני ביותר — אפילו אלה דורשים מן הצופה לחשוב. וכל מפיץ ישראלי המכבד את עצמו יגיד לכם שזו דרישה המבשרת רק רעות לגורלו של סרט בארץ.

המין מת

כמו בשנים הקודמות, הרי גם השנה מי שבאמת רוצה לראות, ומצפצף על לעגם של „זאבי פסטיבלים ותיקים," יכול להיכנס לאולם הקולנוע בתשע בבוקר — ולא לצאת ממנו עד

ציד מכשפות טכנולוגיות

כוכב הלכת הפראי, סרט מצויין של ז'מזייר וצר־פתי רולן טופור, הרשים בציוריו העצובים והחסכניים. תיאור דימיוני של עולם המחר, כשהאדם הקטן, כחרק, מתקומם נגד שליטיו — יצורים טכנולוגיים בגובה 12 מטרים.

שתיים בבוקר שלמחרת. בשעות אלה, אפשר לקבל מושג מה על המתרחש בעולם הסרטים — מושג השונה לגמרי מזה שיש אפילו לאוהב קולנוע מושבע במדינת ישראל.

נראה ששלושת הדברים המרתקים היום ביותר את הקולנוע הם פוליטיקה, דת, ושיחרור האשה, שאינם, בעצם, אלא שלו־שה אספקטים של אותו דבר.

אם פסטיבל השנה שעברה ניפתח ב־סירטו של במאי יהודי (קלוד ללוש) ש־הוקדש כולו לממון, הביא השנה במאי יהודי אחר (דייויד גרין) סרט שכולו ישו — עיבוד קולנועי למחזמר גודספל, שהצ־מיח בין היתר את הלהיט מדי יום.

גירסה חדשה זו של „הבשורה לפי מתיאוס" — סיפור חיי ישו ותורתו כפי שתוארו על־ידי שליחו מתיאוס — בוודאי לא תוצג בארץ: לא זו בלבד שאפשר לראות בו תעמולה מיסיונרית, אלא שהוא גם מציג, באחת הסצינות, את הפרושים שהתנגדו לישו כמכונת־תופת ריקה לגמרי מתוכן.

פרט מעניין: הכומר הישועי, המשמש כמבקר־הקולנוע של הרדיו הבלגי, טוען שגם למיסיון לא יביא הסרט הרבה ברכות. אומנם המיקצבים הם מיקצבי השעה — אבל הסוף המוסרני וסוחט־הדמעות, ברכות המזון בעברית צחה ותשומת־הלב המוגזמת הניתנת לרקע — על חשבון הדמויות — כל אלה יגרמו לנוצרי המאמין, לא פחות מאשר ליהודי המאמין, הרגשת גיחוך.

למחרת בבוקר תפסה הפוליטיקה את מקום הכנסייה, בסרט צרפתי שנתיים על־ידי שימוש בסיפור של אותו סופר (הרטלי), על אותו נושא — התהום המפרידה בין מעמדות באנגליה של תחילת המאה — ובאותו נוסח קולנועי.

אלא שלמרות הניסיון לחקות הכל, לא כל אחד יודע לבנות צילומים כמו לוזי, ולא כל תסריטאי הוא הרולד פינטר. על אף נוכחותה של שרה מיילס, היוצאת ב־פתיחת הסרט מבית־משוגעים, כמו היה זה המשך ישיר ללידי קארוליין למב, ואישיותו של רוברט שאו, כנהגה השכיר — הופך השכיר למלודרמה מדמיעה ו־שטחית.

התנפלות על הבמאית

מסיבת העיתונאים הסוערת ב־יותר גרם סירטה הראשון של השחק־נית אנה קארינה כבמאית. לחיות יחדיו, סיפור שכתבה אנה קארינה בעצמה, מציג עלילת־אהבה שבתחילתה הגבר ממוסד ו־רציני והאישה קלת־דעת, ואילו בסופה מתגלה הגבר כאפס מוחלט, והאישה כ־יצור אחראי ובוגר.

אבל כאן, ברוח שיחרור האישה ה־שורה כיום על עולם הקולנוע, קיבלו כולם את הרושם שזו התקפה נשיית על הגברים. כל כמה שהשחקנית־במאית ניס־תה לשכנע כי היא אוהבת גברים — לא עזר לה מאומה. מבקר אנגלי זועם התנפל עליה ועל הנהלת הפסטיבל, הכריז בקול גדול שהסרט טיפשי, מיושן, חסר עניין וערך, וכי רק משום שהכוכבת ביימה

המעמד השוכב בשוק־הסרטים אפשר לקנות מין מכל המינים ומתוצרת כל הארצות. בסרט ההולנדי **בלו מובי** מלווים את המין במשמעות חברתית, כשתוך כדי התעלסות מנהלים בני־הזוג ויכוח.

הפוליטית האיטלקית? אנו רוצים את הקולונלים, של מריו מוניצ'לי. זהו סיפורה של הפיכה צבאית דימיונית ושלומיאלית בהדרכתו של ציר ימני, מורה להתעמלות לשעבר (הוגו טוניאצי), שבסוף הסרט מציע שירותיו הטובים לתיכנון מהפיכות־נפל לנציגי מדינות מתפתחות.

בין הקושרים, לצידו של ציר זה, ישנו כמובן גם כומר אחד המושך בכל החוטים — כולל באלו הקושרים את שימלתה של בת גנרל פאשיסטית.

שוק פורח

כל זה, בפינה אחת בלבד של הפסטי־בל. אסור לשכוח שיש כאן גם שוק. שוק פורח ומשגשג שבו אפשר לקנות הכל. החל משוד הטלפונים הגדול ועד לסרטים הפורנוגרפיים הנועזים ביותר.

הסינים, שגישׁשו את דרכם בהיסוס, לפני שנה, עם סירטי קאראטה, צועדים היום בראש מורם — וסופרים את הכסף. השוודים מציעים למכירה סרט בשם סיפור מתח, מציינים בגאווה שהוא נאסר ל־חלוטין על־ידי הצנזורה המתירנית בארצם. ואם מישהו בדעה שהיצירה האסורה הזאת עדיין לוקה בחסר — הרי יש למפיקים קטעי אלימות ומין נוספים במחסן, להוספה בשעת הצורך.

המין הוא עדיין מוצר מבוקש בשוק, ללא ספק. אפשר לקבל אותו במנות רכות — כמו באהבה על גלגלים, בו בין מישגל למישגל רוכבים על אופנועים. בסצינה אחת למשל מתעלסת רביעייה במחירות כפולה, בהשראת התפוז המיכני.

מי שרוצה מנות קינג־סייז, יכול לראות את זה קרה בהוליווד, בו מוצצת בחורה את כל אברי־המין הרבים בהם היא נתקלת — וכשיש לה זמן היא מתעלסת גם ב־שיטות קונבנציונאליות יותר.

ואם מישהו נזקק לליוויו של המין במשמעות סוציאלית — הרי יש סרט הולנדי בשם בלו מובי, שבו מתעלסים בעמידה תוך ויכוח על תנאי־החיים.

המיבחר גדול. צריך רק הרבה כוח, עיניים טובות, ונכונות להסתפק במעט שינה. אבל זה באמת לא נורא. אפשר תמיד להשלים את החסר בארץ.

ישו מדבר עברית ויקטור גארבר בתפקיד ישו במחזמר המוסרט גודספל. הצלוב מניו־יורק מזמר פיזמונים של סטיפן שווארץ, במקום אריות של יוהן סבסטיאן באך, ומברך על המזון בעברית צחה.

מצוייר בשם כוכב הלכת מפראי, המתאר עולם עתידני שתושביו הם חרקי־בית, ו־שליטיו יצורים בגובה 12 מטרים, החיים במדיטציה וברמה טכנולוגית מפותחת מאוד.

התקוממות האדם

הסרט מספר על התקוממות האדם נגד ה„דראגים," כפי שמכונים בסרט יצו־רים אלו. יש בהתנגשות זו רמזים רבים ל־מצב הפוליטי של היום, להבדלי הרמות הטכנולוגיות בחלקי העולם השונים, ולעתי־דן.

סרט זה הותיר רושם רב בגלל ציוריו החסכניים והעצובים של רולן טופור, מאייר צרפתי ידוע.

אחרי דת ופוליטיקה, שיחרור האישה. בית הבובות של ג'וזף לוזי הפך למינשר הרשמי של התנועה לשיחרור האישה. ועם כל הכבוד לג'יין פונדה (בתפקיד נורה) לדלפין סייריג (כריסטינה) ולחוש האסתטי הבלתי־רגיל של לוזי — הרי שמה שיצא מסרט זה, זה לא לוזי, לא איבסן ואפילו לא ג'יין פונדה.

אגב לוזי: סרט בריטי בשם השכיר ניסה לשחזר את הצלחת המקשר מלפני אותו זכה להגיע לקאן.

בחזרה לכנסייה, צ'ילי שלחה סרט בשם לא די בתפילות, בו מוצג המימסד הכנסיי־תי כצבוע ומתחסד, משרתם של העשי־רים וזורה־אבק בעיני העניים. גיבור הסרט הוא כומר הנוטש את הכנסייה ומסיים ב־יידוי אבנים במישטרה המקומית.

הפורטוגזים מצידם, בסרט בשם השבועה, מראים כפר־דייגים עני ומרוד על שפת־הים, על תושביו הפרימיטיביים והדעות הקדומות שבו.

הסרט מציג זוג שנשבע להינזר מיחסים מיניים, אם אבי החתן יחזור בשלום מהים. כומר צעיר מנסה להתיר את השבועה הבלתי־טיבעית. באחת הסצינות שבסרט — שהופק על־ידי רשות הסרטים הפורטוגזית, שהיא מוסד ממלכתי במדינה קאתולית אדוקה — מסביר כומר מבוגר יותר ש־הכנסייה היא מעין חברת־ביטוח, הגובה תשלומים בעולם הזה ומשלמת אותם ב־עולם הבא.

הסרט בנוי, כטרגדיה יוונית, ומסתיים בכל זאת בהתרת ההבטחה, ללא עזרת ה־כנסיה, לאחר מרחץ דמים בו מחסלים שלושה צוענים, מסמלי האמונות התפלות, זה את זה.

ולבסוף, איך אפשר לעבור לסדר־היום בלי להזכיר את הכמורה בפארסה

לפוצץ את כולם אוגו טוניאצי בתפקיד מתכנן מהפיכות־נפל, בסירטו של מריו מוניצ'לי **רוצים את הקו־לונלים**. הוא מציע את שירותיו למנהיגי מדינות מתפתחות, וכשנלכד במהפיכת־נפל שהוא תיכנן, מאיים לפוצץ את עצמו ואת כל הסובבים אותו.

(המשך מעמוד 15)
הערבים היו מתונים ודיברו בשפה שיכולנו לקבלה, ואילו אחדים קראו מן הכתב הצהרות קיצוניות בנוסח השיגרתי.

יחד עם קבוצות־שלום שונות, הפועלות מזה שנים מאחורי הקלעים לקירוב ישראלים וערבים, קיימו כל אלה את „בולוניה א׳”.

השתתפו בה גם קבוצות של סופר־ערבים — ניספחים אירופיים שהם יותר ערביים מן הערבים עצמם, שהשמיעו הצהרות קיצוניות יותר מן הערבים, ובכלל גרמו לצרות צרורות. חלק מאלה הם מן הסתם, פרובוקטורים ושליחים של חברות־הנפט.

הערבים עצמם ראו את פעולתם של „ידידיהם” בביטול, ואף במורת־רוח גלוייה. בשיחתנו הראשונה, באותה ארוחת־בוקר, כבר הסכמנו לסתום את הפה — עד כמה שאפשר — ל„ידידים” משני הצדדים, שירצו לדחוף אותנו לעמדות קיצוניות. שמחתי מאוד שהצלחנו מראש למנוע את הופעתם של סופר־ישראלים כאלה.

(ערב הוועידה נודע לנו שכמה אנשים באים לוועידה כשבאמתחתם הצעה לקרוא להטלת סנקציות על מדינת־ישראל. הדבר נמנע במאמץ משותף שלנו, של הסובייטים ושל שוחרי־השלום הערביים. המילה אף לא הושמעה בכל ימי הוועידה.)

בצד ועידה זו התקיימה „בולוניה ב׳” — ועידה של המיפלגות האיטלקיות. לזו היה רק קשר עקיף עם נושא הוועידה. הקומוניסטים, הסוציאליסטים והאגף המתקדם של הדמוקרטים־הנוצריים מצאו בוועידה זו שפה משותפת וקרקע משותפת לפעולה. היה חשוב להם לשמור על שותפות זו, מתוך סיבות פנים־איטלקיות. באיטליה מתגבש בהדרגה גוש כזה כאלטרנטיבה היסטורית למצב הקיים במדינה, שבה הכל קפוא על שמריו.

הוועידה האיטלקית היתה חשובה כ„מיטריה” לוועידה הישראלית־ערבית, והיא סיפקה לה את הסידורים האירגוניים, את המקום ואת הבסיס הפוליטי.

בצד כל אלה התקיימה „בולוניה ג׳” — ועידה של עסקנים קומוניסטיים מכל העולם — אחת ממאה ועידות שיגרתיות כאלה המתקיימות בכל שנה, עם מינהגים וטכסים קבועים. משתתפי ועידה זו יכלו לספק חומר להומוריסט: בזה אחר זה עלו על הדוכן, שלפו מכיס המקטורן תמליל מוכן שחיברו בארצם לפני בואם, ושבוודאי אושר מראש על־ידי חצי תריסר מוסדות, וקראו אותו בקפדנות, מבלי להרים את העיניים. כל הנאומים היו, כמובן, העתק מילולי מדוייק של עמדת פראבדה, ונשמעו כאילו חוברו על־ידי איש אחד.

החווייה הגדולה של הוועידה, המחזה הנדיר של התידדות כוחות־השלום הפטריוטיים מישראל ומארצות־ערב — חלפו על פניהם מבלי ששמו לב אליהם. ממילא לא יכלו לשנות את נוסח הנאומים, שהיה מוכן מראש.

גולדה והמישלחת הסובייטית

תגובת הקהל על כל הנאומים האלה היתה אחידה: ברגע שעלה אחד מאלה על הדוכן ושלף את נאומו, ועוד לפני שפתח את פיו, התחילו כל האנשים באולם ועל הבמה לשוחח איש עם רעהו, תוך התעלמות גמורה מן הנואם. אף אחד — ממש אף אחד — לא הקשיב. זה הזכיר לי את תגובת הכנסת כשעולים לנאום ח״כים מסויימים, שאין להם מה לומר על שום נושא שבעולם.

אפשר לשאול: בשביל מה היה בכלל צורך במרכיב זה בוועידת בולוניה? התשובה היא: עצם קיומו היה חשוב מאוד. הוא שימש לערבים כסככה, כמעין אליבי פוליטי. הם לא יכלו, בפעם הראשונה, לבוא לפגישה ישראלית־ערבית בילעדית. הם גם לא היו מתנהגים בחופשיות כזאת, ומתבטאים בצורה כה משוחררת, לולא היתה קיימת הסככה הזאת, שהעניקה להם הרגשת ביטחון.

לכן, גם ברגעים משעממים, כששמעתי דברי־הבל מפי עסקן מארץ פלונית שלא היה לו המושג הקלוש ביותר מה קורה במיזרח התיכון ועל מה הוא מדבר, לא התעצבנתי. כסטאטיסט בוועידה, מילא גם איש זה שליחות חיובית.

אין, כמובן, להשוות עסקני־סוג־ב׳ אלה של המיפלגות הקומוניסטיות למישלחת הסובייטית עצמה. זו היתה חשובה ומרשימה.

כל המשקיפים בוועידה הסכימו ביניהם שהסובייטים מילאו בה תפקיד חיובי, מתון וממתן. הם מנעו התפרצויות קיצוניות שיכלו לבוא מצד ערבים מסויימים, הם קבעו מהרגע הראשון (יחד עם האיטלקים) שמדובר על שלום עם מדינת־ישראל, ושהביקורת על מעשי ממשלת־ישראל אינה גורעת במאומה מזכות־הקיום של המדינה.

המגעים שלנו עם הנציגים הסובייטיים היו חלק חשוב מפעולתנו, בצד המגעים עם הערבים. הם היו מרובים וחופשיים.

מצידי, על כל פנים, היו אלה שיחות גלויות־לב מאוד. לא הסתרתי בהן את דעתי שהמדיניות הסובייטית ביחס להגירת היהודים תמוהה בעיני. גם לא הסתרתי את דעתי שהמשך ניתוק־היחסים בין מוסקבה וירושלים אינו משרת את עניין השלום. אך עיקר השיחות היו מוקדשות, כמובן, לבעיות השלום במזה״ת.

לא יכול להיות שום ספק שהנימה המכרעת של מדיניות הסובייטים בשעה זו היא לפעול למען קירוב אמריקני־סובייטי, ועל כן למנוע כל חיכוך ומילחמה במיזרח התיכון.

(הסובייטים, אגב, מודאגים מאוד מפרשת ווטרגייט, מפני שהם משליכים את יהבם על הנשיא ניכסון, כשותף לכינון הברית האמריקנית־הסובייטית המתגבשת.)

לא כל המגעים היו רציניים — אם כי עדיין איני מתמצא בשבילי ההומור הרוסי.

באחד הערבים עמדנו על מירפסת הפאלאצו, והשקפנו על מחזה שמזה שנים לא ראיתי דוגמתו. בכיכר המרכזית של בולוניה, המוקפת ארמונות מכל עבר, הצטופפו למעלה מ־100 אלף איש — מרבד של ראשים, ים של דגלים אדומים. היתה זאת אסיפה קומוניסטית, לכבוד ביקור מזכ״ל המיפלגה הצרפתית, והיא הזכירה את ימי־הזוהר של חיפה האדומה.

הנואם הראשי, המזכ״ל האיטלקי, בירך גם את הוועידה והעלה על נס במיוחד את „הכוחות האמיצים הנאבקים במדינת־ישראל למען עניין השלום.” מאה אלף זוגות־ידיים מחאו בהתלהבות.

עמדתי בצד הנציגים הסובייטיים. נכנסנו לשיחה, ותוך כדי כך סיפרתי להם שאומרים אצלנו שישראל וברית־המועצות הן שתי המדינות היחידות בעולם שבהן שולטים רוסים. (צחוק). אולם בעוד שאצלם התחלפו המנהיגים כמה פעמים, אצלנו הרוסים הוותיקים הם עדיין בשילטון. (אין צחוק). דיברנו על גולדה ברוסית. כששמיתי שהו הזכיר את המילה „דיאלקטיקה”, אמרתי לו שיש לנו מיפלגה מארכסיסטית, מפ״ם, שיש לה דיאלקטיקה חדשה: תיזה, אנטי־תיזה ופרוטזה. (תירגום לרוסית, צחוק כללי ממושך.)

לא קל למצוא שפה משותפת עם הרוסים. יש להם שפה פוליטית שונה, סיגנון שונה. אולם אין לי ספק — חרף כל ההשמצות — שבוועידה זו הם מילאו תפקיד חיובי, וכי הדבר משקף את עמדתם הנוכחית במיזרח התיכון.

באחד מרגעי הוועידה, כהקשיבי לדבריו המתונים של הנציג הסובייטי הראשי, עלתה בליבי המחשבה: לפני 25 שנה קמה מדינת־ישראל מפני שלשעה קלה אחת נפגשו האינטרסים האמריקנים והסובייטיים, ושתי המעצמות תמכו בהקמת המדינה. כיום נפגשים האינטרסים האמריקניים והסובייטיים שוב, ושתי המעצמות מעוניינות בשלום. וזה קורה דווקא בשעה שאנחנו נמצאים כשיא כוחנו מכל הבחינות.

האם לא תהיה זאת איוולת היסטורית חרת־אסון להחמיץ שעת־כושר זו?

גם זה היה חלק מ„רוח בולוניה” — אי־אפשר היה לשהות באותה עיר, באולם המקושט בציורי־ענק של מאורעות היסטוריים, בפאלאצו שראה במאות שנותיו תהפוכות כה רבות — מבלי לחשוב במושגים היסטוריים.

(בשבוע הבא ימשיך אבנרי לדווח על הוועידה, יתאר את מסקנותיו, ינתח את מסע־ההסתה של ממשלת ישראל נגדה ואת סירובה לקבל דיווח על מה שהתרחש מאחורי הקלעים בה.)

ספורט־טוטו

אליהו ועקנין מרחובות
זכה יחיד בפרס הראשון
828 אלף ל״י

* * *

השבוע מינימום
פרס ראשון:
200 אלף ל״י

* * *

מינימום כלל הפרסים
400 אלף ל״י

עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו כל שבוע!

דרושים מתנדבים
ל„קול־השלום”

ל„קול השלום” — תחנת השידור של „ספינת השלום”
דרושים באופן דחוף:

קריינים, עורכי תוכניות ומגישי תקליטים
בעברית וערבית

כמו כן דרושים טכנאי רדיו.

מועמדים המוכנים להתנדב לעלות על האוניה לתקופה של שישה חודשים לפחות, חייבים לענות על הדרישות הבאות:

* בעלי קול רדיופוני.
* ידיעה טובה בעברית ו/או בערבית.
* נכונות לחיות בתנאי צוות.
* מצב בריאות תקין.
* בעלי דרכונים ותעודות־חיסון של משרד־הבריאות.

התנאים המוצעים:

- כלכלה חינם.
- תשלום סמלי לדמי־כיס בגובה של 400 ל״י לחודש.
- כיסוי הוצאות הנסיעה אל הספינה וממנה.
- אפשרות בלתי מוגבלת להתבטא.
- מטרה שכדאי להתנדב ולהתאמץ למענה.

בנות באות בהחלט בחשבון ותתקבלנה בזרועות פתוחות. נסיון קודם אינו הכרחי.

מועמדים המוכנים להתנדב, מתבקשים לפנות לת. ד. 28028 תל־אביב, עבור „קול השלום”. בעלי כלי־שיט המוכנים להעמיד את כלי השיט שלהם כדי ליצור קשר בין החוף ל„ספינת־השלום”, מתבקשים להתקשר אף הם לכתובת הנ״ל.

תנו צ׳אנס לשלום -
ובואו ל„ספינת השלום!”

תל־אביב

ללא רשיון - אסור להיות משורר

פקחי העירייה וקהל משולהב כמעט וביצעו לינץ' במשורר־שחקן־מחזאי מוטי בהרב

לא היה חסר הרבה, שאירועי שבוע אביב בתל־אביב יסתיימו באיזה לינץ' חביב: „הוא מהמסיון, כותב שירים על ישו,״ הזדעקה בהיסטריה אשה אנטיפאטית, שצמותיה מגולגלות סביב לראשה האפור בנוסח חתיכות העלייה השנייה. „להכות אותו,״ נזדעק לעזרתה אישון צנום. „לא צריכים כאלה בארץ. לשבור לו את כל השיניים!״

להתקפל. האיש שגרם להיסטריה היה המשורר־שחקן־מחזאי מוטי בהרב, שהגיע בערב הפתיחה של יריד־הספרים לכיכר מלכי־ישראל, הציב שולחן מתקפל, והחל מוכר את ספרי שיריו, כשהוא מעודד את המכירה על־ידי קריאה בקול.

כאשר התברר שהטקסט לא נראה כל־כך למבקרים אניני־הטעם, והרוחות החלו סוערות, הצטרפו לקרב צמד פקחי העירייה, שתבעו ממוטי להתקפל משם. מוטי הסביר להם שזהו יריד ספרים, שבו מוכרים אנשים את ספריהם. הפקחים, בתגובה, הפכו את השולחן, פיזרו את הספרים על המידרכה, והזעיקו מישטרה שהגיעה מייד למקום.

סדר קודם לאביב. שוטר אדיב שהגיע רשם למשורר דו״ח על רוכלות ללא רשיון. המשורר, שמצא עצמו לפתע רוכל, מנה את נזקיו — זוג מכנסי־קטיפה קרועים ומאה ספרים מושחתים — וביצע נסיגה טקטית. הקהל נשאר מאחור, בשני מחנות זועמים, כשאלה טוענים מה־זה־פה־מדינת־מישטרה, ואלו עונים כנגדם אם־גירשו־אותו־בטח־יש־בזה־משהו.

ביריד שהתקיים בשנה שעברה, נהג מוטי בדיוק כמו הפעם — ואיש לא הטרידו. השנה, החליט האחראי על האביב בתל־אביב, יוסי קיוסו, כי סדר קודם לאביב, הזהיר את מוטי כי אם יחזור ליריד ללא רשיון, ייזרק לבית־סוהר.

כיוון שכך, הלך המשורר אצל סגן ראש העיר, אליהו שפייזר, וקיבל אישור לקרוא שירתו ואף למוכרה. עתה, היה הכל בסדר, והפקחים, במקום להשליך את ספריו לריצפה, מעלעלים בהם בתימהון, בנסיון להבין על מה היתה כל המהומה.

סופר בהרב ופקחים בחג הספר
לינץ' חביב בשבוע האביב

סטודנטים

שמח בקריה

סרטי פורנו, מישחקים האזרדיים וחשפנות של גברים ונשים — בחסות המישטרה

המו״מ עם המישטרה נמשך כל שעות היום, נסתיים בפשרה משביעת־רצון: המישטרה תרשה הצגתם של סרטי הפורנוגרפיה — בתנאי שהם יוחרמו לאחר מכן.

לגבי האירועים האחרים, לא היו כלל בעיות: בעוד שוטרים שומרים מבחוץ, התנהלו בפנים משחקי מזל האזרדיים — לעיתים על סכומים גבוהים למדי. מי שעייף מהרולטה והבאקארה, או אף מסירטי הפורנו, יכול היה לסור לאולם סמוך, לראות חשפנית מיקצועית, שהובאה ישר ממועדון־הלילה היפואי כליף, בתוכניתה המלאה. ומי שעייף מהחשפנית, יכול היה לסור ולראות חשפנים ממין זכר.

אתון על הבימה. ששון ושמחות אלה התרחשו ביום השלישי האחרון בקריית־הטכניון, בנשף השנתי המסורתי של הסטודנטים, תלמידי הטכניון בחיפה.

הנשף החל ברונדו עליז בחוצות חיפה, לאחר שהמסלול נסגר על־ידי המישטרה לתנועה ואלפי אזרחים משועשעים צפו בשיירה, שכללה צמד חמורים בראש, אחריהם מכוניות שעל גגותיהן חתיכות הפאקולטה לארכיטקטורה — הנחשבות למיטב הסחורה של הטכניון — ומסביבם להקי־אופנועים שהרעישו עולמות.

אך במרכז התוכנית העשירה עמדה הופעת החשפנות של הסטודנטים.

היה זה בתום מופע ארוך, שכלל תצוגת־אופנה מקצועית, אמנים כמו הגולדן גייט, לואיג'י, אריס סאן, ורבים אחרים. בעקבותיהם נערכה תחרות מלכת הנשף, שבה השתתפו תריסר סטודנטיות ונשות סטודנטים — ואתון אחת. בפרס בסך אלף ל״י, זכתה דווקא לא האתון הסקסית, אלא הסטודנטית זמיליה שוורץ.

האמיצים והאמיצה. היה זה אז שמנחה הערב, מני פאר, הזמין מתנדבים מבין הקהל לתחרות התפשטות, כשהפרס המובטח הוא כרטיס טיסה לחו״ל.

שמונה סטודנטים אמיצים וסטודנטית אמיצה אחת זינקו לבימה, החלו מתפשטים לעיני מאות הצופים והצופות. הסטודנטית איבדה את אומץ־ליבה אחרי הסוודר והגרבונים, הגברים נשארו גברים עד הסוף הקר.

עתה עמדה בפני מני הבעייה: למי משמונת הנועזים לתת את הפרס. הוא סקר בשיקול את שמונת החשופים אחוזי הציפייה, קבע כי המנצח הוא המתפשט שלא שכח להסיר גם את שעונו.

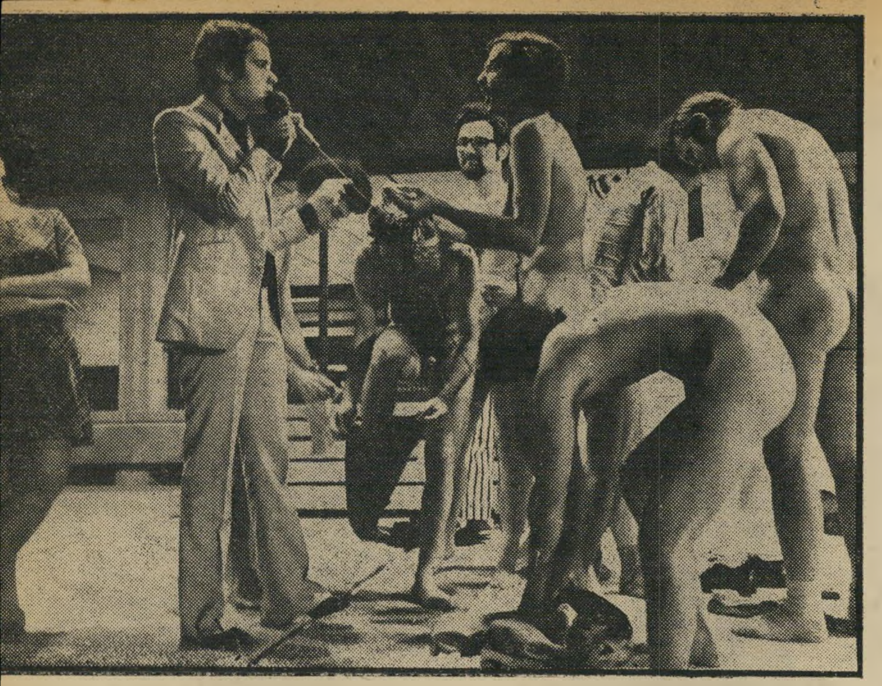

סטריפטיז בטכניון

המנחה מני פאר, צמוד בקנאות למיקרופון ולבגדיו, מנהל ויכוח ער עם חסטודנטים שערכו את הסטריפטיז, בשאלה למי מגיע הפרס. משמאל מתמוגגת סטודנטית שעלתה גם היא לבימה, סירבה ברגע האחרון להתפשט, הסתפקה בסקירת ההתפתחויות.

הזוכה המאושר

סטודנט גרוזיני, תלמיד שנה ד' בפקולטה להנדסה אזרחית, זכה בפרס ראשון בתחרות העירום — כרטיס טיסה לחו״ל. מימין, מרססת סטודנטית צוהלת בפזטוקס את ישבנו של מתחרה.

האקט הגורלי

שזיכה את המנצח (צוהל, מימין) בפרס, היה הורדת שעונו מעל היד. המשתתפים האחרים, הנראים מנפנפים בבגדיהם לעיני המנחה, שכחו להסיר שעונים, צמידים, גרביים, נותרו בשל כך עירומים וגם עריה מהפרס.

פשעים

מה חיפשו המחפשים?

פריצה מיסתורית למישרדו של אחד ממקורביו של חשר פנחס ספיר

לדעת החוקרים, בוצעה הפריצה בליל־שבת. מכל מקום, כאשר הגיעו אנשי לישכתו של מנכ״ל חברת מקורות, זאב קריב, לעבודתם, ביום הראשון השבוע, גילו כי שולחן עבודתו של המנכ״ל נפרץ, והמיסמכים שבתוכו פוזרו בכל החדר.

מגיים הכספים. בבדיקה ראשונה הוברר כי לא חסר שום מיסמך, וכי הפריצה בוצעה על־ידי לא־מקצוענים.

שני מימצאים אלה לא ביטלו כמובן את האפשרות כי הפורצים צילמו מיסמכים, מבלי לקחתם.

המיסמכים שבשולחנו של מנכ״ל מקורות עשויים להיות בעלי עניין רב לכמה וכמה גורמים. קריב הוא אחד ממקורביו הנאמנים ביותר של שר האוצר פנחס ספיר, משמש כאחד ממגייסי הכספים הראשיים של מפלגת העבודה.

הדלפות מיסתוריות. כך, הסתמנו השבוע שתי אפשרויות, באשר לסיבת הפריצה:

● האחת: מישהו שחיפש הוכחות בדבר הקשרים הכספיים שבין מקורות למערך.

אם נכונה גירסה זו — חרי שהיתה זו פרשת ווטרגייט הפוכה — כאשר האופוזיציה מבצעת פריצה למשרדי חוגי השימשל.

● השנייה: חוגים מטעם עובדי החברה, שחיפשו תחמושת למלחמתם.

עובדי מקורות ידועים במלחמות הפנימיות שלהם על קידום מקצועי ותנאי שכר. אחת משיטות הלחימה שלהם, שהפכה כבר למסורת: מכתבים אנונימיים לחברי־כנסת, שרים וכדומה, ובהם עובדות — נכונות לרוב — על המתרחש בחדרי־חדרים של החברה.

לפני כמה שנים נאלצה מקורות לשכור את שירותיו של משרד חקירות, כדי לנסות לגלות כיצד מגיעים מיסמכים פנימיים מסווגים שלה לעיתונות.

באמצעות הדלפות אלה נודעו אז לראשונה הפרטים המלאים אודות הביזבוז המדהים בחברה ופרשת הפסדי מאה המיליון בחברת ורד — תהליכים שנולדו בתקופת כהונתו של הרמטכ״ל לשעבר צבי צור כמנכ״ל החברה.

במדינה

עיתונות

המפכ"ל שנוצח על־ידי העיתונות

„כל עיתונאי רצה ללמד אותי איך לנהל את המישטרה," קובל המפכ"ל הראשון של המישטרה

ספק אם מישהו זוכר כיום כי עם קום המדינה, היתה משטרת־ישראל חלק מצה"ל, והמפכ"ל שלה חבר במטכ"ל.

למי ששכח, ולמי שלא ידע מעולם, הז־כיר זאת בשבוע שעבר, לצד פרטים מעניי־נים נוספים, מי שהיה מפכ"ל המשטרה ב־עשר שנות קיומה הראשונות, יחזקאל סהר.

מסוכנים. הוא עשה זאת בראיון עיתו־נאי עם יונה שמשי, כתב דבר, גילה בו כמה פרטים מעניינים. בין הייתר — כי הקריטריון שלו למינוי אנשים לתפקידים במשטרה היה „שהם לא יהיו שייכים ל־מפלגה מסוכנת."

מה זאת מפלגה מסוכנת? הסביר סהר: „למשל, אחרי עניין אלטלנה, חששתי למנות אנשי חרות לתפקידים בכירים. אולם כאשר היו בחירות במדינה וחרות הפכה למפלגה רשמית, כבר לא היה חשש. כמובן, לא קיבלתי לשורות המשטרה אנ־שים מהמפלגה הקומוניסטית."

נצחון העיתון. הקומוניסטים הינם בלתי־אהודים עד שנואים בעיני רובו ה־מכריע של הציבור. יחד עם זאת, לא השכיל סהר, 25 שנה לאחר קום המדינה, לגלות כי המפלגה הקומוניסטית הינה מפ־לגה חוקית בישראל.

סהר התפטר לאחר עשר שנים בתפקיד. כפי שהוא מספר זאת: „עם מישקע של מרירות בגלל העיתונות. כל עיתונאי רצה ללמד אותי איך לנהל את המשטרה. היו שני עיתונים שניהלו מלחמה שיטתית ורצופה נגדי."

סהר אינו מציין כי אחד משני העיתו־נים היה העולם הזה. כמו שאינו מציין את חלקו של העולם הזה בהעמדתו־לדין על עדות שמסר במשפטו של עמוס בן־גוריון נגד שורת־המתנדבים — העמדה־לדין שנסתיימה בהרשעתו של המפכ"ל הראשון על עדות־שקר.

ייתכן שהראיון עם שמשי יגרום לו לשנות דעתו לטובה על העיתונאים. שכן שמשי, שמילא את הראיון בפירטי הישגיו ומפעלותיו של סהר, לא טרח אף להזכיר כי הקאריירה הציבורית שלו נסתיימה עקב אותה הרשעה־בדין.

משטרה

הנמלט שלא נמלט

המישטרה חיפשה עבריין נמלט — ולא ידעה כי הוא מאושפז

שלושת הבלשים התנפלו על החולה המאושפז כמוצאים שלל רב: „אתה עצור," הכריזו בניצחון.

עמוס בנימיני נדהם, ענה לשוטרים כי לפי צו של בית־המשפט העליון אין לנהל נגדו כל חקירה, כל עוד הוא מאושפז בבית־החולים לחולי־נפש בבאר־יעקב.

הבלשים התעלמו מדבריו — והוא ניסה להתעלם מהם. התוצאה: לאחר שחטף מכות־רצח, נגרר בכוח למכונית.

לנקום. בנימיני (38), לשעבר קלפן כרוני ופורץ מועד, התפרסם כאשר התגלו נסיונותיו לשקם את עצמו בעזרת ציור. הוא נשלח לבאר־יעקב לאישפוז ואבחנה לאחר שצבר עשרות תיקי פריצה. בעידוד הרופאים החל מוצא פורקן בציור, עמד כבר לארגן תערוכה, כאשר אירעה התק־רית האחרונה.

במשטרה, גילה בנימיני, כי הוא נמצא ברשימת העבריינים הנמלטים.

הגיב על כך ניצב־מישנה מיכאל בוכנר, דובר המטה־הארצי של המשטרה: „משטרת מחוז ירושלים היא זו שחיפשה את בנימיני. היא לא ידעה שהוא מאושפז."

משטרת מחוז ירושלים היא המפורסמת ביותר, מבין כל מחוזות המשטרה, באלי־מותה הסרת־הרסן. נראה שיעילותה, ב־תחום הסדר והאירגון, אינה כוחה החזק ביותר.

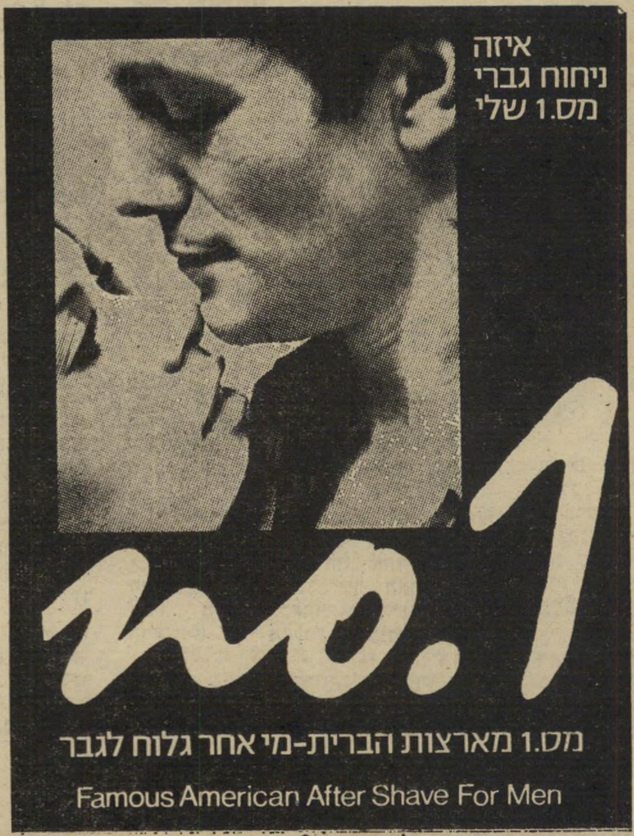

למרות האהדה וההבנה שהאנשים הקרובים אליך מגלים כלפיך, תיאלץ לפתור את הבעייה המציקה לך בכוחות עצמך. נסיונותיהם לעזור לך ייכשלו, ויוסיפו מתח מיותר למצב שהוא גרוע בלאו־הכי. הפתעה נעימה צפויה לך לקראת סוף השבוע, וכן אפשרות לגמול טובה לידיד קרוב. הזהרי מחברה הקרובה ביותר, המסתירה את מחשבותיה במעטה של דברי חלקלקות.

* * *

כושר־השיפוט שלך יתערפל השבוע לחלוטין, כתוצאה מפגישה עם גורמים שאת טיבם אינך מצליח לקלוט. את, בת שור, תני לחוש ההומור שלך חופש. צחקי, הצחיקי ונצלי כל רגע. כי האושר שלך הוא רק זמני, בסופו של דבר. חוץ מזה, צפויות לך השבוע הפתעות בלתי־רגילות ופעילות בלתי רגילה, שאינה תלויה במין השני. השבוע תשמרי אמונים לאדום.

* * *

ענינים סוערים יכסו לקראת סוף השבוע ביום חמישי או שישי את חיי האהבה שלך. אם אתה נשוי — תפרוץ מריבה סוערת בינך לבין אשתך. אם יש לך חברה — תיפרדו. גם את, בת תאומים, לא תלקקי דבש השבוע: את תיפרדי לזמן ארוך מאדם הקרוב מאוד אליך. שתייתך המופרזת תרחיק את ידידיך.

הזהר מאוד מלהיכנס להתחייבויות כספיות. אל תיכנס לעיסקות חדשות בלי לבדוק אותן היטב. עם זאת, הזמן מתאים לעריכת תוכניות כספיות לטווח ארוך. סמוך על עצתו ותבונתו של ידיד, בעיקר אם נולד במחצית הראשונה של חודש מרס. אתה עשוי לשאוב סיפוק רב מאוד מאירוע חברתי שיתרחש בסוף השבוע.

* * *

דווקא ביום בו חשבת שכבר נשבר הכל, ושוב אין מוצא ממצב מסובך — אתה הופך לאדם אחר. הכל נפתר בנקל, חלק, בלי בעיות. זהו שבוע בו טוב תעשה, אם תרבה בקשרים חברתיים, בבילויים, ובפגישות עם בני שני המינים. השתזף אך היזהר, במיקצת, על דרכי הנשימה שלך. לביאה לבשי בגדים בצבע בהיר.

* * *

יהירותך הטבעית, הכרוכה בחוסר־ביטחון משווע, תוריד אותך שאולה, אם לא תדעי לרסן את שניהם ולהוסיף להם מידה אמיצה של חוש־הומור, שהוא אחת מתכונותיך היפות ביותר. זה לא שהוא לא רוצה אותך: זה שהוא בטוח שאת לא רוצה אותו. אז — קדימה! גלי לו האמת. כוח־ההרתעה של מתנגד חזק עשוי לבלום התקדמותך. היזהר מתרופות לא־מוכרות.

השבוע צפוייה לך פעילות קשה מן הרגיל, וגם בלתי־שיגרתית, ממש כמו בשבוע שעבר. יהיה עליך לאסוף את כל כוחותיך, הפיזיים והנפשיים, כדי לעמוד במשימות שיוטל עליך לבצען. אם תדע להתגבר על חולשות קטנות מאוד שלך — תצליח. נסה לאנוס עצמך לא לבזבז כסף.

* * *

העולם נראה השבוע, יותר מתמיד, כשטוח ולא עגול: כאילו ושום דבר לא יכול להשתנות. זוהי טעות. כל מה שחסר לך זה היכרויות חדשות, או עצתם של ידידים ותיקים אשר זנחת, כי הם הרפתקנים מדי לטעמך. עיסקה טובה תסתיים במסיבה, בימי שבת או ראשון הבאים. בכלל, הרבה במסיבות: הן פותחות בפניך דלתות.

* * *

בת־זוגך נמצאת במבוכה נוראה, ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצלחת להבחין בכך עד כה. כדי לנסות לחלצה ממצבה הקשה, אותו היא מתאמצת להסתיר ממך, אל תסתער עליה חזיתית, אם בחר באיגוף ממושך, תוך ביצוע פעולות הטעייה והסחה; כך תגיע אל היעד בעזרתה ממש, ויחד תלבנו את המצב. אם לא תפעל למען זוגתך, המשבר עלול לפרוץ החוצה כבר השבוע ביום רביעי או חמישי.

במישור חיי האהבה שלך, בת גדי, לא יחולו שינויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן גדי, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה לעתים להתפרצויות פרועות. קח עצמך בידיים.

* * *

היא אוהבת אותך — רבה איתך — אוהבת אותך. וזה מה שקובע. על כן אל תתחשב בסערות קטנות. את, בת דלי פנקי אותו אם הוא מתקצף: זה חלק מן העניין. עסקיך: תחזית ורודה, בתנאי שלא תתלהב ולא תעשה דברים נחפזים. בריאות: ככה־ככה. אתה יכול לשמור על עצמך. החורף עדיין לא עובר והמזלות עויינים את ריאותיך השבוע. מעט זהירות.

* * *

אומנם ממבט ראשון נראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא טומן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות, בעיקר בתחום האישי. מחלה קלה שתפקוד אותך השבוע, בן דגים, תגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור העבודה או העסקים: אל תחסס להתחנף לבוס או לממונים עליך; בסופו של דבר זה רק יועיל לך. בת דגים, שימרי על הופעתך, וליבשי צבע בהיר.

השאר לנו את הנהיגה סע באגד

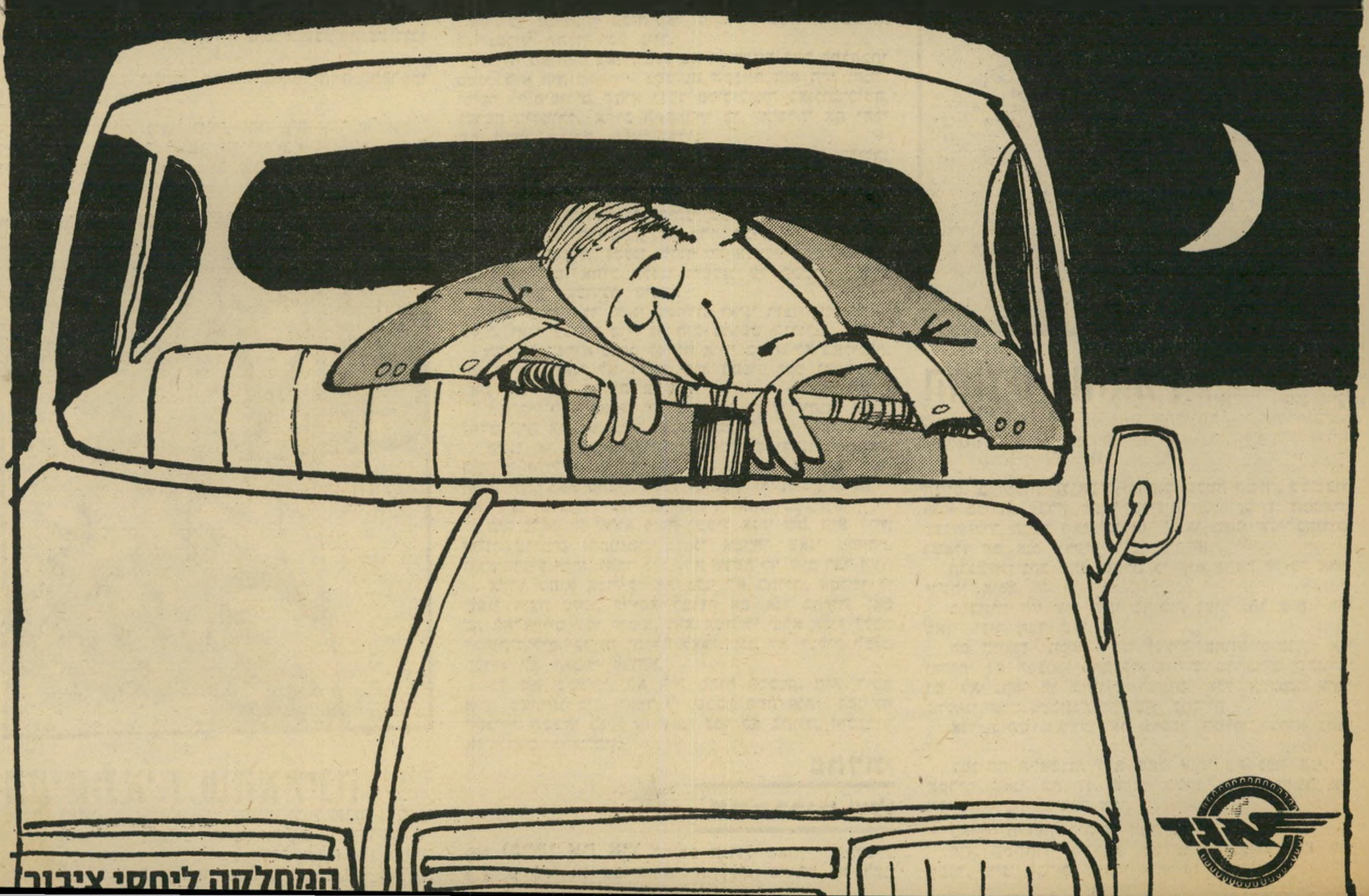

המחלקה ליחסי ציבור

מישפטו הסנסציוני של אדי אקירוב, שקיים יחסי־מין עם סגנית מלכת־יופי קטינה - וזוכה על־ידי בית המישפט

ידע או לא ידע? אדי אקירוב, 29, בעל בית־מלאכה לקונפקציה ברמת־גן, שהיה במשך חצי שנה ידידה של סגנית מלכת־היופי בת ה־15 וחצי, הכניס אותה להריון, גרם לכך שהגישה נגדו תלונה על בעילת קטינה. מישפטו סבב סביב הנקודה האם ידע או לא שהיא קטינה.

מותר לבעול קטינה

„אני מבקש להוציא את הקהל, מפני שאני עומד להשמיע את המתלוננת."

מילים אלה של התובע, עורך־הדין יצחק וינוגרד, גרמו לאנקת אכזבת רמה מכיוון הספסלים האחוריים באולם בית־המשפט המחוזי בתל־אביב — ספסלים שהיו מלאים עד אפס מקום: אחרי הכל, לא כל יום מופיעה סגנית מלכת־יופי בבית־המשפט, בתביעה נגד הגבר שבעל אותה בעודה קטינה.

ייאושו של הקהל לא ריכך את לב השופטים, והאולם נתרוקן מצופים. רק אז, עלתה היפהפייה הצעירה על דוכן העדים.

גילית וייסמן *, ששמה, תמונתה וסיפור־חייה התפרסמו ברחבי הארץ, כאשר זכתה בתואר סגנית מלכת־היופי, בתחרות הנערכת מדי שנה על־ידי שבועון לאשה — נראתה בדיוק כמו בתמונותיה: נערת־זוהר בעלת גוף חטוב, פנים יפים, והליכה והופעה מלוטשים.

בקול שקט, החלה המלכה מספרת לבית־המישפט על האירועים שהביאו לתביעה:

נולדתי ב־(מדינה במזרח אירופה). עליתי ארצה ב־1957, כשהייתי בת שנה וחצי. למדתי בבית־ספר עממי, ואחר כך המשכתי בבית־ספר מקצועי. כשהייתי בכיתה ו׳, עברתי תהליך של גיור.

הייתי מאוהבת באדי. בפגישה הראשונה כבר התלהבתי ממנו. הוא היה מסתורי. בפגישה השנייה הוא היה נחמד, וסיפר לי סיפורים שהוא לומד פסיכולוגיה באוניברסיטה, ועושה דוקטורט. אח"כ התאהבתי בו, וחיסלתי את יחסי עם החבר הקודם שלי בגללו.

אחרי כמה פגישות, הוא לקח אותי לחוף־הים, בלילה, בערך בעשר. הוא תמיד היה לוקח טייפ, בירה ושמיכה.

בפעם הראשונה שהיינו בים, אמרתי לו שאני לא רוצה שיעשה לי שום־דבר, כי הייתי בתולה. נתתי בו אימון, ובאמת בפעם הראשונה לא קרה דבר.

בפעם השנייה נסענו לחוף הקאונטרי־קלאב בלילה. התרחצנו בים. אח"כ הלכנו וישבנו על השמיכה, והוא התחיל אתי מבחינה מינית.

שוב אמרתי לו שאני מפחדת, ואיני רוצה שיעשה לי כלום, ואני צעירה מדי. זה היה בחופש הגדול.

הרגשתי שהוא מנסה לפתוח אותי בכוח. לא באלימות. אמרתי לו שאני לא רוצה. הוא הפסיק וקם ואמר לי: „את כבר לא בתולה עכשיו."

אמרתי לו: „אבל לא ירד לי דם?" והוא אמר: „הדם היה על המכנסים שלי, ונמחק."

היינו אז ערומים שנינו. לשפת־הים ירדנו להתרחץ. היה לי בגד־ים, כי תיכננו זאת, ולקחתי בגד־ים. הורי הרשו לי לצאת מהבית, אבל החבאתי אותו בתיק, והורי לא ידעו שיש לי בגד־ים. לבשתי אותו במכונית.

היה נראה לי שהוא ניסה לבעול אותי שם. הוא לחץ. היינו ערומים והתמזמזנו, ואני אמרתי שאני מפחדת, והוא הרגיע אותי, ואמר לי: „לא אעשה לך שום דבר רע."

אחרי שהוא אמר לי את כבר לא בתולה, אמרתי לו שאני רוצה ללכת לרופא לבדוק אם אני בתולה, ואם כן, לא אקיים עמו יחסים. הוא אמר לי שלא אעיז ללכת לקופת־חולים, כי זה יתגלה לאמי. וגם לא לגלות לשום חברה. לא הלכתי לרופא.

כל מה שעשינו, לא היה מתוך הסכמה. הוא רימה אותי כשהיינו בים, ואמר לי שכבר פתח אותי. בפגישה השנייה, חשבתי בגלל זה שאני כבר לא בתולה, והסכמתי אז לקיים יחסי־מין.

פחדתי מהחברים שלו

היכרתי את אדי בחופש הגדול שאחרי החמישית. טיילתי אז עם אחותי הגדולה, שהיתה אז לפני הגיוס, ברחובות תל־אביב. ברחוב שלמה המלך, בסביבות 9.30 בלילה, עברה לידנו מכונית פג׳ו תכלת. המכונית עצרה ליד תחנת האוטובוסים, ויצאו משם שני בחורים, ושאלו אם אנו יודעות היכן טיפנים.

הרגשתי שהם סתם שאלו, כי הוא נראה לי כל אחד. ידעתי איפה זה טיפנים.

במכונית היו עוד שתי בחורות ועוד נהג שמן, חוץ מאדי ועוד חבר שלו.

הם ביקשו שנצא איתם לבלות באיזה מועדון. אני ואחותי לא הסכמנו בהתחלה. פחדתי מהחברים שלו, כי הם לא נראו לי בחורים הגונים. אבל הסכמנו אחרי שראינו שיש במכונית עוד שתי בחורות.

אדי ביקש מאחותי את מיספר הטלפון, והיא נתנה לו.

בפגישה הראשונה הוא שאל אותי בת כמה אני, ו־אמרתי שאני בת 17. אחרי שבוע, הוא התקשר אלי הביתה, ורצה להיפגש אתי.

באותה תקופה, היה לי חבר בן 19.

הוא השתחרר מהצבא, מכל־מיני סיבות. הוא היה מסגר. היינו חברים. יצאתי איתו 10 חודשים.

התובע שהאמין עורך־הדין יצחק וינוגרד, סגן־פרקליט מחוז תל־אביב, שהאמין לתלונתה של מלכת־היופי הקטינה, הגיש תביעה נגד הגבר שבעל אותה.

העיתונאית שהאמינה ברוריה אבידן, כתבת **לאשה** שראיינה את המועמדות לתחרות מלכת־היופי, האמינה למועמדת הצעירה, שבאה להירשם ל־תחרות, כי היא בת 17 וחצי, כללה אותה בין המוע־מדות — למרות שהיתה צעירה מהמינימום הדרוש.

* השם מוסווה. גילוי שמה, וכל פרט אחר שייאפשר זיהוייה של התובעת, נאסר על־ידי בית־המשפט. משום כך אין לגלות גם באיזו שנה זכתה בתואר.

היא היתה סגנית מלכת־יופי, חטובה וזוהרת - אז איך אפשר היה לדעת שלא מלאו לה עדיין 16 שנים?

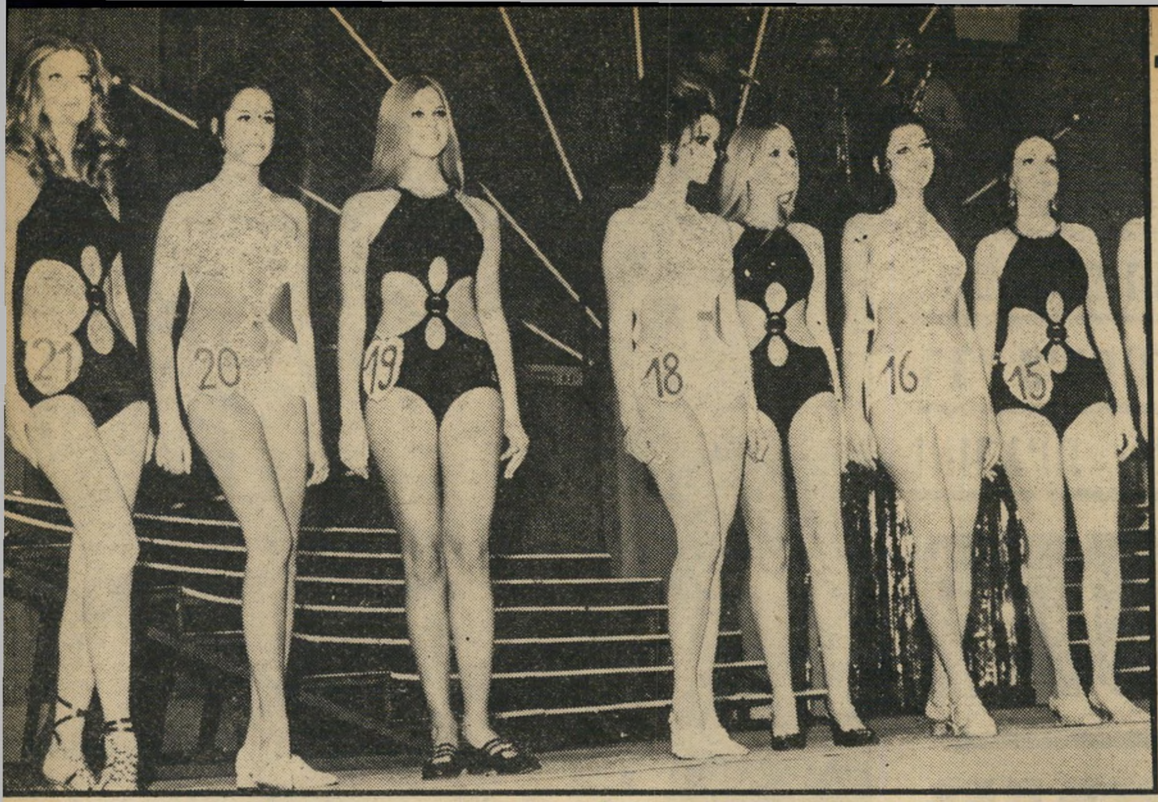

הגיל המסוכן המועמדות בתחרות מלכת־היופי מטעם שבועון **לאשה**. בתחרות דומה (לא זו המצולמת בתמונה), בין צעירות דומות, עמדה גם הקטינה שנבעלה. היא הצ־ליחה להגיע לתחרות, לזכות בכתר סגנית מלכת־היופי, לאחר ששיקרה בדבר גילה, טענה כי היא בת 17 וחצי.

אם היא משקרת

הייתי בת 14 וחצי כשהכרתי את החבר הקודם. הוא היה עולה חדש, ויצאתי עם החברה שלו לסרטים ומסיבות. ומסיבות.

בת 12 — התגיירה

כשהכרתי אותו, הוא היה עדיין חייל. אז לא יכול־נו לבלות באופן מיוחד. זה טבעי שיצאתי בגיל 14 וחצי עם חייל.

כשנפגשתי עם אדי, חשבתי סתם לדבר איתו רבע־שעה ולחזור הביתה.

נפגשנו ברחוב ליד ביתי. באתי ואמרתי לו שאיני

השופט שזיכה שופט בית־המישפט ה־מחוזי בתל־אביב, מקס צ׳רנובילסקי, שישב בראש ביה״ד שבפניו התנהל המשפט.

יכולה לדבר אתו הרבה זמן, כי הודעתי לאמי, ולכן עלי למהר.

היה אתו חבר שלו, שהלך וחזר. אז גם אמרתי לאדי שאני בת 15 וחצי, ושיש לי חבר, שאני לא מעוניינת לגמור אתו. הוא אמר לי שאין לו כוונות לצאת אתי, וסתם נפגשנו.

אחרי שחברו חזר, הוא אמר לאדי: „אתה מאמין לה שהיא בת 15 וחצי?"

כל החברים שלו ידעו שאני בגיל זה, כשהתחלנו לצאת.

באותו ערב נסענו לפאב באוויה. מאוחר יותר אמרתי לו בפירוש, שאני מוכרחה לחזור הביתה. הוא נתן בי מבט מפחיד, ואמר: „תרימי כבר טלפון ותודיעי בבית שאת מתעכבת." מרוב פחד הסכמתי.

הצחיק אותו שרציתי לחזור מוקדם, כמו ילדה קטנה. הוא צחק עלי. בסוף הוא החזיר אותי הביתה.

הוא הציע שביום ראשון אסע אתו לנתניה, לאח שלו שמוכר בגדים לבוטיקים. הסכמתי. היה לי זמן. זה היה חופש גדול, והוא די מצא־חן בעיני. ואחר־כך גמרתי, עקב כך, עם החבר הקודם שלי.

„הוא רימה אותי"

אני ואדי היינו חברים כחמישה־שישה חודשים. במשך התקופה הזו היו בינינו קשרים הדוקים. אהבתי אותו מאוד, והוא הבטיח לי נישואין כל הזמן. קיימנו יחסים מיניים, יצאנו שלוש פעמים בשבוע, כי למדתי. בחופש הגדול יצאנו יותר.

היו ימים גם שברחתי מבי״ס, ונפגשתי אתו. באתי אליו בתלבושת בי״ס.

בפגישה הראשונה שהיינו בים, הוא רימה אותי שפתח אותי. בפגישה השנייה שלנו בים, הוא באמת פתח אותי, וירד דם. כל התקופה שקיימנו יחסים, הוא לא נזהר. גמר בפנים, ואמר לי רק ללכת לעשות שטיפות באמבטיה.

הוא ידע כל הזמן שאני קטנה. הוא ראה את המחברות שלי. הייתי באה אליו הביתה בבקרים עם התיק ותלבושת בי״ס. הלכתי אליו לפעמים, במקום לבי״ס, וההורים חשבו שאני הולכת לבי״ס.

כשהתחלתי לצאת אתו, סיפרתי להורי שאני יוצאת אתו, וסיפרתי עליו פרטים. הם שאלו בן כמה הוא. הוא אמר לי שהוא בן 23. אח״כ הוא אמר לי שהוא בן 25, ואח״כ הוא אמר לי שהוא בן 27. עד היום אני לא יודעת בן כמה הוא.

אמרתי להורי שאני יוצאת עם בחור נחמד, ואני אוהבת אותו. אמרתי שאני לא מקיימת אתו יחסים. אח״כ, כשהתברר שאני בהריון, עשו לי בדיקות רפואיות. אבל לפני שאמי ידעה שאני בהריון, הלכנו לרבנות ברמת־גן ונרשמנו לנישואין.

כשחששתי שאני בהריון, הוא אמר לי: „אל תפחדי. אנחנו נתחתן." הוא תיכנן את העתיד. אהבתי אותו מאוד. חשבתי שהוא אוהב אותי, והאמנתי לו.

אמא שלי חשדה

לאחר הרישום ברבנות, באנו לבימ״ש וביקשנו היתר נישואין, כי אני קטינה, אבל הוא לא רצה ללכת לישיבה של ביהמ״ש וקיבל היסטריקה, ורצה ללכת לעו״ד שלו. מאז, אמא שלי חשדה בו שאינו רוצה להתחתן אתי.

הפרקליט שניצח עורך־הדין רם כספי, סניגורו של הנאשם, אדי אקירוב, שהצליח לזכות את לקוחו.

אחרי שנודע לאמא שלי שאני בהריון, היא סגרה אותי בבית. הוא היה בא אלינו ואומר לי: „איך אפרנס אותך? תעשי הפלה." אני סירבתי, כי רציתי את הילד, ורציתי חיים משותפים אתו.

אמא שלי שמעה את כל השיחות האלה. היא עשתה עצמה ישנה.

כל התקופה שיצאנו, היה הכל כל־כך טוב, ופיתאום הוא נסוג.

נדהמתי, מה אני אעשה? אני בהריון, בת 16.

וכך, הלכנו והיגשנו תלונה במישטרה, אני ואמי. במישטרה התלוננתי שהוא בעל אותי, ושזנח אותי ב־הריון, לאחר שהציע לי נישואין.

כל התקופה שיצאנו, הוא היה אומר לי — את יכולה להגיש נגדי תלונה למישטרה, על שאני מקיים יחסים עם קטינה.

כשבוע לאחר שהגשתי את התלונה, הוא צילצל אלי וביקש להיפגש איתי. אני אהבתי אותו, והסכמתי להי־פגש איתו. קבענו פגישה לאותו ערב, במקום שאני עושה

(המשך בעמוד 34)

אותם כבר בהזדמנות אחרת, עם בַּעלה הראשון.

יש לי משום מה הרגשה, ידידי היקרים שליוויתם אותי בדרך הייסורים שלי עד לכאן, שאני מאכזבת אותכם. אני מספרת לכם כל הזמן סיפורי סבתא ואגדות המיניות עם אחרים, הרי בפעם הזאת נדמה לי שאחרוג קצת מהרגלי. וזאת מהסיבה הפשוטה שאל חיי המין שלי בתקופת דויד אבידן שלי, אני מתייחסת כאל פרק של הומור. אז אם יהיה נדמה לכם שאני גולשת קצת לתחום האירוטיקה והפורנו־גרפיה, אל תקחו את זה ברצינות. קבלו

„אם אתם חושבים שחיי־המין שלנו היו

רבי מיסתורין ומתח, ושזורים ניאופים

ואורגיות - אז כדאי לכם לקרוא...”

תשוקה בצל אילנות ודליות ורינות

מאת

לילי אבידן

לילדים בעוד אתם תוהים, ושואלים את עצמכם: מתי, לכל הרוחות, תתחיל הפוס־טמה לספר על חיי המין שלה?

ובכן, למרות העובדה שאין אני נוהגת לדון ברבים על פרטי חיי האינטימיים, ואין לי שום נטיות לחלוק את חוויותי את זה בקלות, כמו סאטירה או פארסה.

אני יודעת, לפי התגובות שאני מצליחה לקלוט מפה ומשם, שרבים הם החושבים שאם אושר לא ידעתי בתקופת נשואי עם דויד אבידן, לפחות חיי המין שלי היו סוערים, רבי מיסתורין ורווי־מתח, ושזורים

שלב א' –הכלה הצעירה, ב־כותונת לילה מגרה, ממתינה לאלוף נעוריה, כשכולה אפופה תשוקות ויצרים ותאוות וכו' וכו' וכו'.

תמצית הפרקים הקודמים

לילי סיגל, נצר אדמוני לאצולת ארץ־ישראל העובדת, בת־עשירים מגזע רחו־בותי, נופלת בתחנת הרכבת צפון, בתל־אביב, במלכודת שטומן לה אשף הניסוח. בדרך לחיפה הוא מסחרר את ראשה וצובט את עכוזה ולהפתעתה, שאינה יודעת גבול, היא מגלה כי הטפיל אינו אלא האיש שבגללו נכשלה בבחינות הבגרות שלה בספרות, כיוון שלא למדה את שיריו בעל־פה. נסערת ונרגשת היא מתפתה לבוא לדירתו התל־אביבית, שם היא אינה עוצרת כוח לעמוד בפני הקסם האינטלקטואלי שלו ומתמסרת לו בחדווה. ההרפתקה ה־מקרית הופכת להתקשרות של קבע, כאשר מסתבר כי המשורר לוחץ עליה טלפונית. למרות שבחיפוש סודי שבת־הכפר התמימה עורכת בדירתו של המשורר היא מגלה כי למעשה הוא אינו אלא מרגל בשליחות סודית מכוכב אבידנקו, היא אינה נרתעת ונענית בהתלהבות להצעת הנשואין שלו. החתונה היהודית המסורתית של הזוג, כדת משה וישראל, עם רב, חופה וטבעת, מס־תיימת בהילולה רבתי במועדון **מאנדיי'ס** ז"ל בתל־אביב, שם מופתעת הכלה הצעירה לקבל יותר הצעות ניאוף מאשר קיבלה במשך כל חייה. ליל הכלולות של בני הזוג מסתיים במפח נפש, כאשר מסתבר שמתנות הנשואין שקיבלו אינן עונות על הציפיות שלהם. אבל זאת היתה רק ההת־חלה. את ההפתעות האמיתיות מגלה לילי אבידן רק למחרת ליל הכלולות, בו לא נאלצה לאבד את בתוליה, כיוון שהפסידה

שלב ב' המשורר ממלא בנאמנות את חובתו הגב־רית כלפי אשתו, אבל מקפיד בהזדמנות זו שלא להוליך אותה שולל, ולהודיע לה, כי למרות אהבתו אליה, שאינה יודעת גבולות, יש בחייו נשים נוספות, שהיא חייבת להשלים עם קיומן כחלק מהמערך הפועל למילוי מחודש של המצברים של המשורר, המתרוקנים במהירות יוצאת מן הכלל.

רות, היא הפעולה שעושה המשורר כדי לנתק מגע עם המציאות — המשתקפת בדמות אשתו החוקית במיטת — כדי שיוכל לצאת למרחב ולהתערבב בגורמים אחרים. זה כמו טיל שכדי להמריא במסלול סביב הארץ, חייב קודם לנתק את עצמו מכוח המשימה של האדמה. האדמה, במקרה זה כפי שאתם מבינים, הייתי אני.

ובכן, אבידן היה מבצע את ההיתנתקות בזה שהיה פשוט מוריד את מצב־רוחי לאפס מעלות ועוזב את הקן המשפחתי החמים שלנו, אבל לא לפני שהוא אומר לי שהוא לא כל כך מת על זה שאני מסתובבת בגפי ברחובות, או יושבת ב־כסית.

לפני שאני מגיעה לצימוק שבעוגה (בחיי, אבידן, שאין לי כוונות כשאני משתמשת דווקא בביטוי זה) אני צריכה לספר קצת על הרקע, על מה שהלך מסביב. כל מה שהלך מסביב היה גדול, מנופח, ואורגינאלי. למשל, כך היה דויד מסביר לי את עצמו: „לילי מתוקה שלי, לא שאני לא אוהב אותך, אלא שהפרטיות שלי היא דבר חשוב. את צריכה להבין שאת רק חלק קטן, קטנטן, קטנטנטן, מהמערך הגדול שבי ובוודאי שאינך הגורם החשוב במערך זה. ודאי גם שאינך האשה היחידה בחיי. אני אדם מלא וגדוש ואני זקוק לנשים רבות ככל שאמצא. אין לי ידידות או חברות. יש לי רק אירועים קצרים, הדרושים לי לשם מילוי מחדש של המצברים שלי, על מנת שאוכל ליצור ולשמור על עלומי.”

או, כן, העלומים. זה היה אחד הדברים המצחיקים שבאבידן, המשורר שהחליט להכריע את הזיקנה. יום יום הייתי עדה לפולחן שלם, שהיה מתחיל במיסדר של ביקורת הגוף מכף רגל ועד ראש. ליד המראה היה אבידן בוחן היטב את כל הנקבוביות שבעור פניו ואילו באצבעותיו היה מתופף בעדינות רבה על שרירי חזהו המפורסם ועל ביטנו, המפורסמת קצת פחות, כשכולו חדור פחד ואימה שמא יגלה שם כמה קפלי שומן או ניצן של כרס. מיד אחרי המיסדר היה מגיע תור ההרצאה על חשיבותה של הרצינות שבש־מירת דיאטה, ועד כמה המזון הוא דבר שלילי ומזיק לאדם, ושניתן בהחלט להת־קיים על גלולות של ויטמינים. לשם קומ־פרומיס, היה המשורר מוכן, באופן תי־אורטי, להסכים שמזון בכמויות מיזעריות אכן דרוש לאדם.

תיאוריה לחוד ומציאות לחוד. ברגע שהמשורר היה רואה צלחת ערוכה, גדושה במזון מעורר חיך, הוא היה מסתער עליה כאילו היתה נקבה, ומחסלה במיצמוץ שפתיים עד שלא נודע כי באה אל קירבו.

נכון שמיד אחרי האוכל היה שוקע בדיכאון המחץ על כי הרס חודש של דיאטה ונוקט במיוחד באמצעים משלשלים. מכל זה אתם יכולים להוציא את המסקנה

(המשך בעמוד 34)

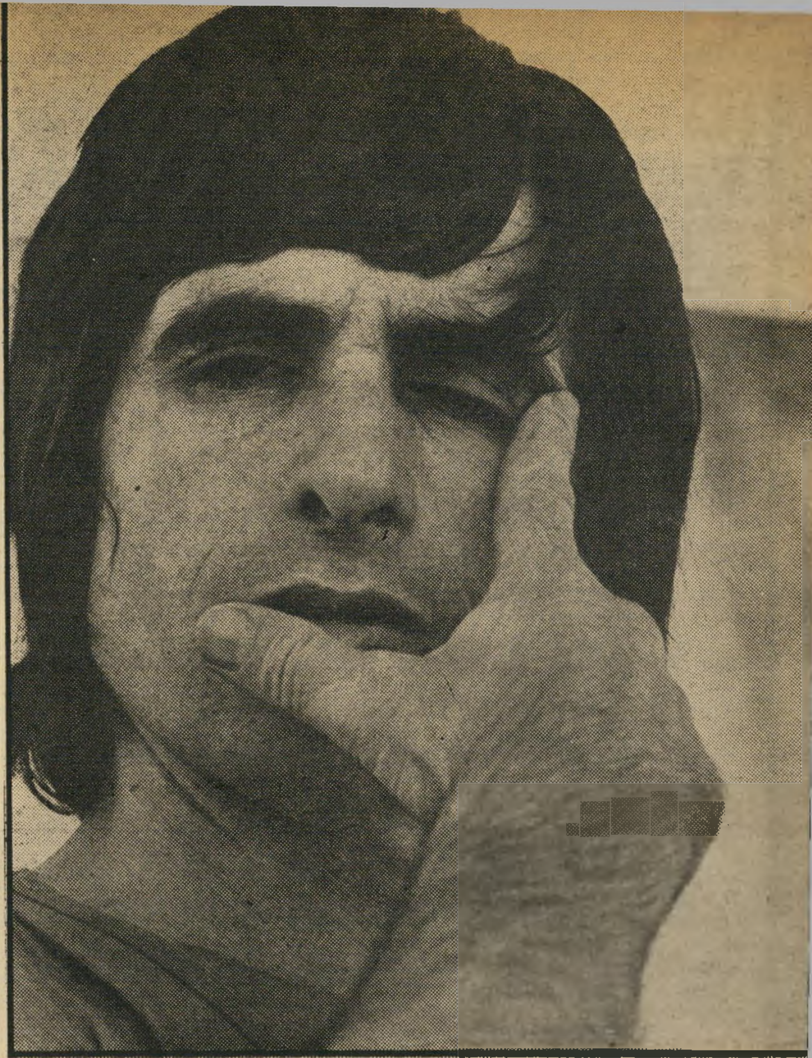

המשורר בפעולה: חושבים!

לאורכם ולרוחבם בניאופים עליזים ואור־גיות משיבות־נפש. ובכן, צר לי שאיאלץ לקלקל לאלה את אשליותיהם. אבל שוב, אני מרגישה שמרוב להיטות לשתף אותכם בחוויותי המיניות, אני מקדימה מאוחר למוקדם, מה שנוגד מאוד את האופי הייקי שלי.

אז בואו נחזור לכלה הצעירה, המתפכחת מהזיות הכלולות שלה ומתייצבת מול החיים האפורים והאכזריים. האגדה של חיי בוהמה סוערים במחיצתו של המשורר התנדפה מהר מאוד. מצאתי את עצמי בתוך מערך מאורגן ומסודר בו הגבר הוא השולט היחיד בכיפה ואילו האשה היא יצור שמותר לו לחשוף רק את תכונות הצייתנות, המשמעת, והמסירות. מלבד זאת מותר לה להיות גם יפה ומנומסת. שביתות פה ושם, ומרידות קטנות מצד האשה, יכולות גם כן לבוא בחשבון בתנאים מסויימים.

בעלי ואלופי טרח להסביר לי אחרי החתונה מה שלא עשה לפניה: שכאשתו חשוב ביותר שאגלה גמישות. למשל, שלא יעלה בדעתי אפילו לציין כאשר הוא מחליט לעזוב את הבית מבלי לומר שלום ומבלי לציין את יעדו. פשוט, הייתי חייבת לאפשר לו להמשיך בטכניקה של ”IN־OUT”, לפי הגדרתו המנוסחת ב־תמציתיות כה יעילה. „אם אני עולה ל־מעלה, לסטודיו שלי, או יוצא להתבודד על חוף הים, אז זה בפשטות ענייני הבל־בדי ואת צריכה לעסוק בעיסוקיך ולא להתערב,” היה אבידן מורה לי דעת.

או, שלא תחשבו שהוא היה מנוכר כזה וגועלי. להיפך. כל בוקר, למשל, כשהיינו מתעוררים בסביבות הצהריים, הוא היה די אדיב כדי לשאול אותי לשלומי ול־החליף עימי מספר מילים אחדות ובלתי מחייבות. בהזדמנות זאת היה עושה כמיטב יכולתו כדי לחמם את האווירה, ליצור מתח חשמלי בינינו ולעורר את סף המריי־בה. וכל זאת כדי שאוכל להגיע בקלות ובמהירות לשלב הראשון של הסיטואציה המופלאה הנקראת „התנתקות”.

פולחן העלומים

אני מצטערת שבמקום להתעסק בענייני המיניים אני מוצאת את עצמי מנסה להסביר לכם את יסודות הפילוסופיה של המשורר הלאומי. אבל זה MUST, שבלעדיו לא יובן כל השאר.

ובכן ההתנתקות, שהיא ההיפך מהתחב־

שלב ד' הכלה מרגישה את עצמה ככלואה בתוך סורגים. חיי הנשואין הופכים עליה למעמסה וחיי האהבה המרתקים, אין בהם עוד כדי לפצות אותה על הסבל המוליד בה את הרצון המתמיד להימלט מן הסורגים האלה.

שלב ג' המשורר יצא למסע ההיתנתקות שלו ו־השאיר את כלתו כניצן בטרם פריחה, בודדה עם מערומיה ועם תשוקותיה.

(המשך מעמוד 31)
בייבי־סיטר אצל ילדים קטנים.

בערב הוא נכנס לדירה, בה עשיתי בייבי־סיטר, כמו חית־טרף. „מה עשית לי?" הוא אמר לי. הוא קילל אותי באנגלית. הוא קרע ממני את השרשרת בכוח. הוא הפך שם את הכורסאות ונתן לי סטירות ועיקם לי את היד. ואמר איך יכולתי לגשת למישטרה. הוא אמר שהוא לא יתן לי לחיות עד גיל 18, ויפוצץ את הבית שלי, יפגע במכוניתו של אבי על־ידי פיצוץ הגלגלים.

כשהיינו חברים, הוא נתן לי במתנה בגדים. אותה שעה לבשתי את הבגדים האלה. עכשיו הוא רצה אותם בחזרה. אבל אני הייתי לבושה בהם ולא יכולתי להוריד אותם. הוא התרגז עלי שהעזתי לגשת למישטרה.

הייתי עם תיק שהוא נתן לי, והוא אמר לי: „תני את התיק, ואתן אותו לזונה אחרת." נתתי לו את התיק, ואמרתי שאשלח לו את הבגדים.

פחדתי ✱ שיזלזל בי

כיון שבפגישה הראשונה אמרתי לאדי שאני בת 17. חשבתי שאם ידע את הגיל האמיתי שלי, יזלזל בי, ולכן אמרתי גיל יותר מבוגר. אני נראית יותר מבוגרת, ולא חששתי להגיד שאני בת 17.

אבל חוץ מזה וחוץ מתחרות מלכת היופי, הצהרתי תמיד על גילי האמיתי.

נכון שכאשר נרשמתי לתחרות, הייתי בת 16 וחצי. למארגני התחרות אמרתי שאני בת 17 וחצי. גם שקיימתי ראיון עם גברת אבידן סיפרתי לה שאני בת 17 וחצי. ברור, אם כתבתי כך בטפסים, הייתי צריכה גם לספר אותו דבר בראיון.

התחרות היתה מגיל 16, אבל יש תואר אחד מגיל 16 עד 17, ומ־17 ומעלה יש הרבה תוארים. לתואר הנכסף הגדול לא הייתי מגיעה אם הייתי מצהירה את גילי האמיתי. הם לא בודקים את ההצהרות של המועמדות, והרבה מועמדות כתבו גילים לא נכונים. אבל אדי תמיד ידע שאני בת 15 וחצי.

ניגשתי למישטרה רק אחרי שהוא עזב אותי. אחרת לא הייתי הולכת, כי אהבתי אותו. אמא שלי פתחה לי את העיניים.

עד כאן, סיפורה של מלכת־היופי.

חקירה ✱ עצמאית

בשלב זה, עלתה לדוכן העדים כתבת „לאשה" ברוריה אבידן, שסיפרה כיצד פגשה את המלכה הקטינה:

אני הכתבת הראשית של שבועון לאשה, זה קרוב ל־15 שנה. חלק מתחרות היופי הוא בטיפולי. אני נפגשת עם המועמדות הסופיות לשיחת־היכרות, שתמצית ממנה מתפרסמת בעיתון.

הראיונות לתחרות מלכת־היופי, באותה שנה, נמשכו כחודש וחצי. אני עובדת לפי קבוצות גילים, ואני ראיינתי גם את גילית וייסמן.

עד שנת 72 היתה התחרות מוגבלת לבנות 17 וחצי. זה תאם את תקנות־החברה הבינלאומיות. בשנת 72 השתתפנו גם בתחרויות לצעירות, ולכן הכנסנו גם בנות 16. אולם מלכת־היופי של ישראל לא יכלה להיות פחות מ־17.

אני מסבירה לכל מועמדת שיש לומר את האמת. קרו בעבר מקרים שנערות ניסו להוסיף לגילן.

אני לא מבקשת תעודת־זהות כי אנחנו עושים בדיקה משלנו לגבי הנערה. אני עורכת גם חקירה קטנה משלי, ויש לי די ניסיון בעניינים אלו. אני מוכרחה לומר שגילית וייסמן נראתה לי בת 17 וחצי. האמנתי לה.

במשך שנים, טענו שבחורה בת פחות מ־17 וחצי לא צריכה להשתתף בתחרות, כי זה יכול פשוט להשפיע עליה לרעה מבחינה נפשית. משום כך היתה התחרות סגורה לנערות בגיל זה. היות וקרו דברים בשנים האחרונות, נוצרה מגמה חדשה — לאפשר גם לצעירות להשתתף.

אני עוסקת בעניינים אלו בשבועון לאשה זה 15 שנה. אני מבינה בענייני נשים, ויודעת על התפתחות הנערה.

עד כאן דבריה של ברוריה אבידן.

אדי אקירוב, שסיחרר את ראשה של הלוליטה היפהפייה, הוא כיום צעיר בן 29, בעל הופעה נאה, שיגרתית המוצא את פרנסתו מבית־מלאכה קטן לקונפקציה. בילדותו חי באנגליה, עלה לארץ, סיים כאן תיכון בבית־הספר של המיסיון ביפו, והחל לומד פסיכולוגיה ופילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב.

„נדהמתי, כשנודע ✱ שהיא קטינה"

כפי שברור היה לשני הצדדים, סבבה האשמה העיקרית נגדו סביב ציר אחד: האם ידע אדי כי ידידתו היא קטינה, כאשר קיים איתה יחסי־מין, או לא?

משום כך, בעוד הוא מסכים, כללית, עם תיאור הרומן שלהם כפי שסופר על־ידי גילית וייסמן — הכחיש אדי בתוקף את העובדה כי ידע שהיא קטינה.

סיפר אדי את גירסתו שלו על הרומן עם מלכת היופי:

מעולם לא ידעתי את גילה האמיתי — עד שהלכנו לרבנות להירשם לנישואין. רק אז, כשהייתי צריך למסור את תאריך הלידה שלה, שאלתי אותה מהו.

נדהמתי כשהיא מסרה לי את התאריך המדוייק. עד אז לא תיארתי לי שהיא בת פחות מ־17. בפגישה הראשונה שלנו היא אמרה לי שהיא בת 17 וחצי — וזה מה שידעתי.

מובן שידעתי שהיא תלמידת תיכון, אבל לא ידעתי שהיא בחמישית או בשישית. מלבד זה, בתיכון שבו היא למדה היו גילים שונים, באותן כיתות.

היחסים בינינו היו נפלאים. כשהיא נכנסה להריון, הסכמתי מייד ללכת איתה לרבנות כדי להירשם לנישואין. אולם נסוגותי מזה בגלל התנהגות אמה.

כשקבענו להיפגש בבית־המישפט, כדי לקבל אישור לנישואין מתחת לגיל, היה נדמה לאמה שאני מהסס, ואז היא הסתערה עלי בגסות, בקללות ובאיומים.

כשראיתי את ההתנהגות הזאת, ראיתי כבר שפה המשפחה הזאת תיכנס לי לנהל לי את החיים, והחלטתי לא להתחתן.

התחלתי לקיים יחסי־מין עם גילית וייסמן שלושה שבועות אחרי שהכרתי אותה. אולם מיום שנודע לי, ברבנות, שהיא קטינה — לא שכבתי איתה יותר.

אהבתי ורציתי להתחתן איתה. אבל ההתנהגות של אמה הרתיעה אותי.

אשר לסיפור התקיפה שתקפתי אותה, כשנפגשנו כשהיא עשתה בייבי־סיטינג — זה הכל שקר. נפגשתי איתה כדי לשוחח איתה על ההריון שלה. נכון שהצעתי לה לעשות הפלה. אבל לא היכיתי אותה, ולא איימתי עליה. אז עדיין רציתי להתחתן איתה. כל מה שניסיתי, זה להשפיע עליה שתעשה גרידה. היא לא היתה כבר ילדה. היא בעצמה סיפרה לי שעשתה כבר גרידה פעם.

עד כאן, סיפורו של אדי.

ברור שהמתלוננת ✱ שיקרה

ידע או לא ידע? זאת השאלה שעמדה בפני בית־הדין — שאלה שהתשובה לה היתה יכולה להכניס את אדי לבית־סוהר — או להוציאו לחופשי.

ענו על כך השופטים, בפסק־הדין המרתק שלהם:

התביעה מייחסת לנאשם ביצוע שני מעשי עבירה: האחד, שבעל את המתלוננת בהיותה קטינה, למטה מבת 16. השני, שהוא פועל יוצא מהראשון — כי מתוך מגמה להניעה לחזור בה מתלונתה למישטרה, או לסגת לפחות במהימנות עדותה בהליך המישפטי בו היא עשוייה להעיד, תקף אותה ואיים במעשי אלימות כלפיה...

משנאשם אדם בבעילת אשה שלא כחוק, עפ"י פיסקה (ג') של סעיף 152 (1), „תהא זו הגנה מספקת בפני אשמה זאת אם יוכח לביהמ"ש, שהיתה לנאשם סיבה מספקת להאמין שהאשה היתה בת 16 שנה או למעלה מזה..."

מכאן, שהשאלה העומדת בפנינו היא, האם אמנם הצליח הנאשם לשכנענו במידה מספקת, שהאמין בעת המעשה כי המתלוננת היא מעל לגיל 16, וכי היה יסוד אובייקטיבי וסובייקטיבי לאמונה זו...

בטרם נקבע מימצאנו לעניין הסוגיה הנ"ל, הננו בוחרים, להתייחס תחילה לאישום השני...

כדי להרשיע את הנאשם באישום זה, עלינו להשתכנע כי אכן אמת בפי המתלוננת. לאחר ששמענו את שני העדים לאותו עניין, והתרשמנו מדבריהם, ברור לנו כי המתלוננת שיקרה בפנינו בקשר לאירועים שהתרחשו כביכול באותה דירה.

לאור מסקנתנו זו, מן הדין לזכות את הנאשם מן האישום השני.

הקדמנו והתייחסנו לאישום הנ"ל, מכיוון שיש בקביעתנו הנ"ל ללמד על מידת אמינותה של המתלוננת, ולסייע לנו בבואנו לקבוע אם ניתן בכלל לסמוך על דבריה בפנינו. לכך יש חשיבות ראשונית במעלה, שכן עיקר טענתו של התובע היא שהנאשם ידע גם ידע כי המתלוננת היא קטינה, שאין לקיים עימה יחסי־מין, ושהיא בת 15 וחצי. בכך מסתייע התובע בעדותה של המתלוננת שיש בה, אם היא מהימנה, לאשר ללא ספק גירסה זו. אם עדות זו מתקבלת ממילא, אין כל ערך לאמירותיו של הנאשם, כי האמין שהמתלוננת היא למעלה מגיל 16, וכי היא נראתה כבת גיל זה, ואף הציגה את עצמה בהזדמנות מסויימת ככזו.

נערה ✱ המסוגלת לשקר

לאחר שמיעת עדותה של המתלוננת והתרשמותנו מהופעתה בפנינו, אנו קובעים כי אין לסמוך על דבריה, וכי היא נערה המסוגלת והמוכנה להתאים את האמת לצרכיה... מכל מהלך עדותה, בדבר היחסים שהתקיימו ביניהם מאז פגישתם הראשונה ואילך, מגיעים אנו לאותה מסקנה...

במיפגש הראשון עם הנאשם וחבריו הציגה את עצמה כבת 17, כדי שלא יזלזל בה אם תומר לו את גילה האמיתי... על אותו „תרגיל" חזרה שוב בנסיבות חמורות אף יותר, שישה חודשים מאוחר יותר, לאחר שכבר נותקו יחסיה עם הנאשם. היא ביקשה אז להציג את מועמדותה לתחרות מלכת־היופי המאורגנת ע"י שבועון לאשה. התחרות המרכזית לזכייה בפרס הגדול פתוחה רק לבנות 17 ומעלה. המתלוננת ברצותה להתמודד על הפרס הגדול דווקא, הציגה את עצמה בשאלון המועמדות, בעת שהוצגו לה שאלות אישיות, כי היא בת 17 וחצי, וחזרה על מצג שווא זה גם כשהתראיינה ע"י העדה הגברת ברוריה אבידן. שוב, כשכדאי היה לה, מוכנה היתה המתלוננת לעוות את גילה, ובלבד שתוכל להשיג את שביקשה נפשה.

אולם, אפילו איננו מקבלים את דברי המתלוננת ואמה — עדיין שומה עלינו לבחון אם מתקיים התנאי המשחרר את הנאשם מאחריות פלילית עקב בעילות המתלוננת.

מהבחינה האובייקטיבית הוכח לבטח כי היה יסוד להאמין ולהניח שהמתלוננת היא מעל לגיל 16 ואף מעבר לגיל 17.

המתלוננת עצמה הצהירה על כך בשתי הזדמנויות: „אני נראית יותר מבוגרת, ולא חששתי להגיד שאני בת 17. חשבתי שהוא יאמין שאני בת 17."

גם העדה ברוריה אבידן אמרה, כי התרשמה, בעת שראיינה את המתלוננת, כשזו היתה בת 16 בלבד, כי מבחינה פיזית נשיית, מבחינת התפתחותה הכללית, ניתן היה לקבל את דבריה שהיא בת 17 וחצי.

אם נתייחס גם לאופן התנהגותה של המתלוננת, בעת שהתקיימו היחסים בינה לבין הנאשם — יציאותיה עד השעות הקטנות של הלילה למועדוני־לילה ולרחצה לילית בים ועוד כיו"ב — הרי גם בהתנהגות זו יש כדי ללמד על בגרות נשיית מסויימת, שמכל מקום הנאשם יכול היה להעריכה כך.

חדל לקיים ✱ איתה יחסי־מין

אולם לא די באמונה האובייקטיבית. נשאלה עדיין השאלה אם סובייקטיבית האמין הנאשם בכנות כי זה גילה.

אנו מוצאים סימוכין לאמונה סובייקטיבית כזו בכך שבהזדמנות הראשונה כשנודע לנאשם, בעיקבות השיחה ברבנות, כי המתלוננת היא בת 15 וחצי בלבד — חדל מאותה עת לקיים איתה יחסי־מין, וצויין כי היה זה עדיין בשלב בו נמשכו יחסי־האהבה הלבביים שבין השניים, ולא היתה כל סיבה אחרת להפסקת יחסי־הקירבה — זולת אי־רצונו של הנאשם להמשיך בהם עם קטינה...

קיימות שתי עובדות שבהחלט מעוררות, במבט ראשון, ספק במהימנות דבריו של הנאשם, באשר לאמונה שקיננה בו לעניין גילה של המתלוננת, ובכלל באשר לכנות דבריו...

עובדה אחת היא כי בהודעותיו למישטרה, בעיקבות התלונה, התכחש לקיום יחסי־מין עם המתלוננת, ואף השמיע דברים העומדים בסתירה לדבריו בעדותו בפנינו. אולם הנאשם הביא הסבר מניח את הדעת לכך, ואנו מקבלים את ההסבר כי בתחילה קיבל עיצת עו"ד להתכחש בהודעתו במישטרה לאי־יחסיו עם המתלוננת, אולם משהעניין הגיע לשלב רציני, והוא נועץ בבא־כוחו דהיום ומינהו כפרקליטו במישפט, קיבל את עצתו ואמר את האמת, ונשאר צמוד לה...

העובדה השנייה היא כי בתקופת קיום היחסים נפגש הנאשם עם המתלוננת גם בבית־ספרה, והיא גם ביקרה בדירתו בתלבושת בי"ס, והוא ידע שהיא תלמידה.

קיימת בהחלט אפשרות כי תלמידת בי"ס, אפילו בכיתה י"א, ובמיקרים מסויימים אפילו בכיתה י', תהיה מעל לגיל 17 שנה. לפיכך, עצם העובדה כי ידע שהיא תלמידה, אינה מלמדת בהכרח כי ידע שהיא קטינה מבחינת הוראת החוק הנידונה.

לסיכום ייאמר שהגם שאין לראות את עדותו של הנאשם ככליל השלמות, והורגשה בה מידה מסויימת של שחצנות... עדיין רואים אנו לאפשר לקבל את גירסתו בעניין הרלבנטי לענייננו — אמונתו וידיעתו באשר לגיל המתלוננת — כמהימנה.

אנו מוצאים איפוא כי התביעה לא הוכיחה אף לא אחד משני האישומים שיוחסו לנאשם, מאידך גיסא הצליח הנאשם במידה הדרושה להוכיח את הגנתו לעניין האישום הראשון.

אי לכך, אנו מזכים את הנאשם מכל אשמה.

סיוט ממושך עבר על אדי אקירוב, עד שזוכה מאשמת בעילת קטינה. התלונה נגדו הוגשה רק עקב רצונה של אמה של הקטינה לנקום בו, כאשר נדמה היה לה שהוא מסרב לשאת לאשה את בתה, שנכנסה להריון ממנו. השבוע, עם סיום המישפט הממושך, הגיב התובע, בתשובה לשאלה: „לא נמליץ על עירעור, בגלל שבית־המישפט האמין לנאשם. במצב זה, אין כבר מה לעשות." ואילו הנאשם שיצא זכאי אמר, באנחת רווחה: „אין לי זמן להגיב. אני עסוק מאוד."

הייתי אשתו של דויד אבידן

(המשך מעמוד 33)

שחיי הגסטרונומיים לצידו של אבידן לא היו מעודדים במיוחד.

כדי למנוע מחלוקת בענייני סעודות, קבע בעלי נוהג, לפיו נאסר על בעל ואשתו לאכול בצוותא. וזאת משני טעמים: א. דיאטה. ב. ארוחות משפחתיות שנואות על המוזה.

הטכסיס הזה דווקא עבד יפה. אני יודעת שבתקופה זו הורדתי אני ממישקלי כעשרה קילוגרם. המשורר, לעומת זאת, דווקא השמין למגינת ליבו. טוב, אתם לא יכולים להאשים אותו. מה הוא אשם בכך שדווקא ברחוב דיזנגוף, שם מצפות לו תמיד המוזות כשהוא עורך את התיתנתקות ומגיח לחפש השראה, הקימו כל כך הרבה סטיקייות?

משורר אירוטי

בכן, נדמה לי שרציתי לספר לכם על חיי המין של המשורר, לא?!

תעניין הוא בזה שחיי המין של אבידן היו דבר נפרד לגמרי מחיי הנישואין שלו, כך שהרבה אינני יודעת על כך. אני מתכוונת שמה שאני יודעת עליהם — בתקופת שהייתי נשואת לו — הוא חלק קטן כנראה מהם, כיוון שהמשורר ניהל, או לפחות ניסה ליצור את הרושם שהוא מנהל, חיי מין סוערים מחוץ למסגרת הנישואין. לי יש הרגשה שבסך הכל, בכל התקופה שהיינו נשואים היו לו רק איזה שלוש ארבע הרמות צדדיות. יכול להיות שהיו יותר, אבל ההרגשה שלי, בתור אשה, שזה היה הכל.

אני רוצה להגיד שאני מטבעי יצור לגמרי לא בוגדני. כשאני נמצאת עם מישהו אז פיזית ופסיכולוגית אינני מסוגלת לבגידה. יד על הלב — כל זמן שהייתי נשואה לאבידן לא הייתי עם גברים אחרים. משום כך, בכל פעם שדוד היה מנסה לעשות עלי רושם שהוא מקיים יחסים מיניים עם אחרות ושפעילותו המינית מחוץ למיסגרת הנישואין היא עשירה ופוריה, הייתי מבצעת אי־אלו ריקודים אינדיאנים מסביבו, עם כל הטכסים והפולחנים הכרוכים בכך.

אינני יודעת איך להסביר את זה בלי ניתוחים פסיכולוגיים. אני לא הפסיכיאטר שלו. אבל נדמה לי שבאיזה שהוא מקום הוא הגזים קצת בענין הזה, בצורה שלא היתה כל כך לטעמי. הנסיון ליצור לעצמו תדמית של גבר ומשורר אירוטי היתה אחד האלמנטים המרכזיים של חייו. אלמנט אחר, חזק לא פחות, הוא אלמנט המוות. יש לו לאיש הזה פחד נוראי ממוות. לעומת זאת הוא טוען שהוא בעצם לא ימות אף פעם. הוא ימשיך לחיות ולחיות ולחיות עד בלי סוף. איך זה מסתדר עם החוקים הביולוגיים? הוא כבר יסדר את זה.

בקיצור, האיש שלי עבד עלי חזק כדי שאקבל אותו כגבר אירוטי ואלים, משהו כזה מסיגנון הגברים של שנות ה־30, ג'יימס דין או איזה זיין אחר שחי בתקופה ההיא, מישהו טוב, שזיין הרבה, כמו קלארק גייבל, למשל.

קלארק גייבל זיין הרבה?

שיחות עם מיקי־מאתמול

קצת במאוחר גיליתי שרוב הדברים שבעלי עושה הם במישור המיני. זה התחיל עם המזכירה האוטומטית תעונה לטלפונים בשעה שהוא נעדר מהבית. אז המזכירה הזאת יוצאת תמיד מתוך הנחה שרק נקבות יפנו אל דויד אבידן בטלפון. משום כך היא מבקשת, באופן לגמרי אוטומטי, מהפונים בטלפון להשאיר את מיספר הטלפון שלהם, בצירוף הגיל, ועוד כל מיני עובדות שנועדו לאוזן נקבית.

זה כשמדובר בשעות שהמשורר נעדר מביתו. כשהוא היה נוכח, היו השיחות הטלפוניות האלה הדבר המרגיז ביותר בחיי הנישואין שלנו. תתארו לכם כלה צעירה ותוססת, כמוני, החייבת להיות עדת־שמיעה לכל השיחות הטלפוניות שבעלה מנהל באריכות עם כל מיני נקבות משומשות.

הנורא מכל היה שהשיחות היו מתחילות בשעה די מוקדמת. „הלו, אפשר לקבל את דויד אבידן?" היה מצייץ לי איזה קול נשי בטלפון. „מי מדברת?" הייתי מעזה לשאול. „תגידי שמדברת מיקי מאתמול," היתה התשובה. הייתי הולכת אל המשורר ומספרת לו שמיקי־מאתמול מבקשת אותו.

„מי זאת מיקי?" רצה המשורר לדעת דווקא ממני. בתנועת ביטול היה נוטל את השפופרת ואחר־כך משוחח עימה בהתלהבות גוברת והולכת קרוב לשעה, כשאני מקפידה להסתובב על קצות האצבעות על מנת שלא להפריע לשיחת הנאהבים. לא מתוך התחשבות עשיתי זאת, אלא פשוט כדי לוודא שלא אקבל את הטלפון בראש.

השיחות היו נעשות בדיסקרטיות רבה ומה שהיה מגיע לאוזני היה משהו כזה: „כן, בסדר... בפינה... טוב, אז בשמונה... כן, אפשר, יש לי עוד דירה כאן למעלה... לא, פה זאת דירת הנשואין שלי."

אתם לא מתפלאים אם מהאזנה לשיחות כאלה מקבלים פריחות? ובלי הגזמה, שיחות מסוג זה היו לחם חוקי לפחות עשר פעמים ביום.

מיותר לציין שפנקס הכתובות והטלפונים שהיה מונח תמיד, מוכן לשימוש, על השולחן, היה גדוש בכתובות של בנות המין היפה לרוב: המון אילנות, ודליות, ורינות, שהיו נערמות שם בערימות גדולות מדי יום. אני לא יודעת מה רצה המשורר להוכיח בזה, ואם רצה להוכיח לי או לעצמו. אבל הרי לעצמו ולי יכול היה להוכיח זאת בדרכים אחרות.

מאחר ובעלי היה מבוגר ממני ב־15 שנים הנחתי לו תחילה לנפשו בענינים אלה. אגב, ענין הגיל היה דבר חשוב מאוד בחיינו המשותפים. המשורר היה טורח להחדיר לתודעתי בקביעות את העובדה שבחורה שעברה את גיל ה־20 פוסעת בטוחות לעבר הקמילה. קשה להגיד שזה בדיוק מה שכלה צעירה ומליאת תשוקה משתוקקת לשמוע. הוא ניסה להוכיח לי מכל הכיוונים והזוויות שעל אף העובדה שבאופן כרונולוגי מספר שנותיו גדול משלי, הרי הוא נראה צעיר ממני בהרבה, ודומה בכל לגימנזיסט שלעולם לא יזדקן.

למרות זאת רצה אבידן תמיד שאשאר צעירה. הוא אהב אותי כשהייתי לובשת ביקיני לוליטאי כזה ונדמה לי שמה שמשך אותו ביותר בי, היתה העובדה שהגוף שלי היה צעיר. אולי מפני שכל הבחורות שהיה קשור אליהן קודם, או מחוץ למיסגרת הנישואין, היו כבדות ואמהיות כאלה. בנושא זה קשה לי לקבוע שאבידן ברְרן במיוחד.

איש עלא כייפאק

אני מאמינה, וזאת אני אומרת לתשומת של חוקרי הספרות בעתיד, שיעסקו בחקר השירה העברית, שלדויד אבידן יש צורך חיוני להוכיח שהוא חופשי ומשוחרר. אבל אני אינני מאמינה שהוא משוחרר. גם לא ביחסים אינטימיים.

במשך תקופה ארוכה הוא ניסה לרמוז לי כל מיני רמזים מהסוג: „אם את נגד אורגיות אז את פרובינציאלית, בלתי־משוחררת ושמרנית." אני חושבת על עצמי שאני אומרת ועושה כל מה שעולה על דעתי וכל מה שאני רוצה בו. נכון שאני שמרנית, אבל זה מתוך בחירה, כי השמרנות שלי היא חלק מהשיחרור שלי.

בסיכום, אם אפשר לסכם את הפרק הזה בחיינו המשותפים, אז בסך הכל אני חושבת שהוא היה דווקא עלא כייפאק. אדם שחי את החיים שלו. אגואיסט מושלם. לגבי הוא היווה במידה מסויימת תגלית בנושא מין מהו. כשאת חיה שנתיים באווירה מינית מתמדת אז כל ההרגל שלך הופך למיני.

קשה לי להגיד שהיו לי טענות אליו בתור בעל. אם לנסח זאת בדרכו שלו, אז אני יכולה בהחלט לומר שהוא מילא את חובתו בתור בעל נורמלי. אבל בשום אופן אי אפשר לשייך אותו לקטיגוריה של משהו אשפי. הנסיון שלי עכשיו בתחום הזה, אני יכולה להעיד בכל הענווה, הוא הרבה יותר חיובי.

המשך בשבוע הבא.

תשבץ העולם הזה 1864

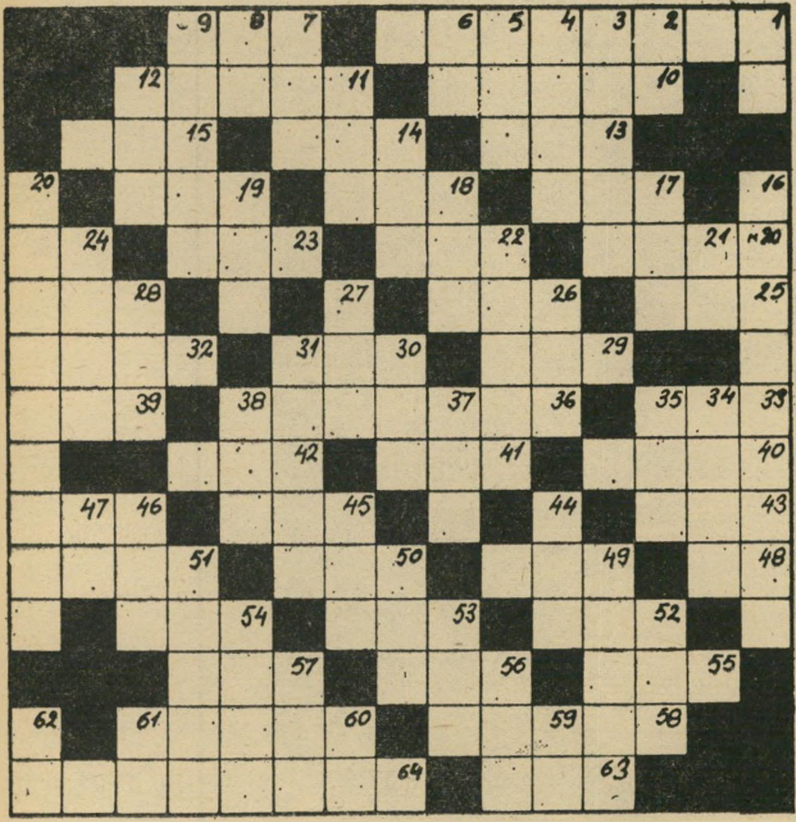

מאוזן:

1) מקום בצפון הארץ. 7) יום מנוחה. 10) צאן ובקר. 11) שר כל חקיץ כאשר הנמלה עבדה. 13) עיר בטקסס. 14) עולם. 15) עיר במרכז הארץ. 17) אחת האמהות. 18) בחור. 19) בגידה. 20־א') סיר גדול. 22) כלי חקלאי. 23) מין צמח הגדל על חרבות. 24) גנרל דרום ויאטנמי. 25) סוג של כישוף. 26) אין כזה בלי אש. 28) שערה בזקן. 29) עיר נפט רוסית. 30) שוק. 32) שלמה המלך טען שהוא הבל. 33) מה שהיה לנבות היזרעאלי. 36) רשע. 39) מנגינה. 40) קיבוץ ליד חיפה. 41) דמות מ„בראשית". 42) רעל. 43) מונרך. 45) עוף בית. 46) פטפוט, דברי שטות. 48) מטבע יפני. 49) איבר פנימי. 50) כלי נשק קדום. 51) מדינה אפריקאית. 52) אמתחת. 53) בעל חי שפרוותו יקרה. 54) שאינו כשר. 55) מאכל מדברי, על פי ספר „שמות". 56) ספר. 57) רענן. 58) נהגה להתרחץ על הגג. 60) במאי ישראלי (ריצ'ארד השלישי). 63) כתם. 64) ממשל משלים צרפתי.

מאונך:

1) סוד. 2) מבני נוח. 3) מיפלצת שחרי קולס הרגה. 4) חסר כבוד, בזוי. 5) תשלום לרשות בגין עבירה. 6) תו נגינה. 7) בגד חגיגי. 8) לחם. 9) זחל. 11) עיר שתושביה טפשים. 12) ענף חקלאי מפותח בארץ. 14) הרוג בקרב. 16) חקר היסודות הכימים שבקרום כדור הארץ. 17) חמסין. 18) אותו מטילה אניה בנמל. 19) הוא לפעמים מוצא את מינו. 20) אביו של קרל הגדול. 21) קולב. 22) מוזר. 24) איש גבוה ורזה. 26) החלק הפגיע בגופו של אכילס. 27) חלק נקבי בצמח. 28) שאינו יקר. 30) מתחרהו של שמאי בסנהדרין. 31) בהן גרו בני התקופה הפרי־היסטורית. 34) סוג של שרוול. 35) פוך. 37) אישון. 38) עיר אגדית בה אין שליטה למלאך המוות. 44) שר עסוק בממשלה. 45) מין עץ. 46) מילת תנאי. 47) עיר בהולנד. 49) שאינו נחוץ. 50) סוג של מאכל בשר מזרחי. 51) כליון, איבוד, או אוצר הממשלה. 52) בעל חי הקרוב לאדם. 53) ממנה נוצרה חוה. 59) חוזר. 60) מילת שאלה. 61) „יצאנו ..... חיוור היה הלילה". 62) נחל בצפון הארץ.

חשבץ 1864

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וכפל, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

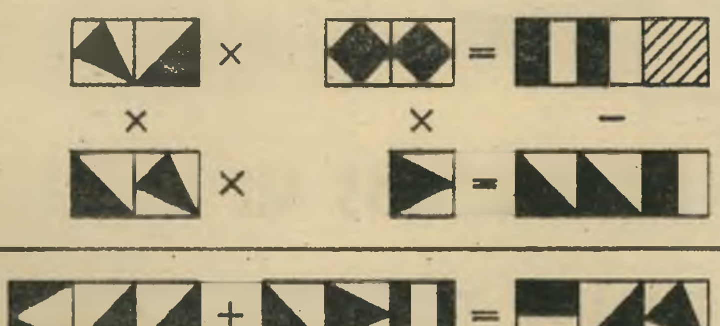

על מה את חושבת כשאת מצחצחת את שיניך?

פרסום מל"ן

האם את חושבת על נשיקות? - קרוב לודאי שלא. ובכל זאת, ברגעים הקרובים, הקרובים באמת את מקפידה ורוצה הרגשה רעננה בפיך ושיניים יפות למענך, להרגשתך הרעננה ולבריאות שיניך ייצרנו את משחת השיניים המהפכנית KISS ME.

KISS ME היא משחת שיניים שקופה כחולה טעמה מנטה והיא מיוצרת ממיטב המרכיבים הרפואיים.

KISS ME תעניק לך נשימה רעננה ושיניים בריאות. כשתצחצחי שיניך בפעם הבאה - חשבי על KISS ME.

עץ הזית

משחת השיניים
KISS ME
מחירה 1.65 ל"י
בלבד

KISS ME משחת השיניים השקופה - הכחולה מעתה, להשיג בכל הארץ!

רחל מרחלת על כל העולם

הנשיא מחתן

ארנון

הנשיא הנבחר, פרופסור **אפריים קציר** עוד לא נכנס לתפקידו, וכבר גילה מה פירושן של התחייבויות חברתיות במיקצוע החדש.

בימים אלה הוא הסתכל סביבו, וגילה שכל צמרת השילטון מחתנת את בניה (ראה שמאלה). בלית־ברירה, וכדי שלא להיות יוצא־דופן כבר מההתחלה, החליט כבוד הנשיא שגם הוא צריך לחתן מישהו. היחידה שהיתה פנוייה בסביבה למטרה זו היתה בתו **עירית.** וכך, בעוד כשבועיים, הוא ילווה אותה לחופה, במה שהוגדר רישמית כ„טקס מישפחתי צנוע.״

לצידה של עירית מתחת לחופה יעמוד **ארנון כספי** (21), בנו של **שמעון כספי** המנוח, שהיה מחלוצי ההגנה ומפעילי תנועת מכבי העולמית.

גם ארנון וגם עירית משרתים בינתיים בסדיר, אבל זה יעבור.

ראש־הממשלה מחתנת

נעמי

מובן שבראש חתונות השבוע עמדו נישואיה של **נעמי רחבי,** נכדתה של **גולדה מאיר.**

כדי לעדכן אתכם בענף המשפחתי: נעמי היא הבת של **שרה** ו**זכריה רחבי.** זכריה רחבי הוא זכריה רחבי, קיבוצניק תימני מרביבים העובד במשק כגנן. אשתו שרה עובדת כמורה לאנגלית במוסד החינוכי — והיא זו שאשמה בייחוס, בהיותה לא אחרת מאשר בתה של גולדה.

נעמי (21), שסיימה לאחרונה את צה״ל, היא בתם הבכורה של בני הזוג רחבי — ותוצאה מקסימה של שילוב בין תימני לווזווזית. בבחרותה היא התחנכה במוסד החינוכי בקיבוץ גבעת־ברנר, וניהלה בזמנו רומן עם אחד מבניהם של זוג הסופרים **אלכסנדר** ו**יונית סנד.**

זה אשר לכלה. החתן, **אלי צוקר,** הוא סתם קיבוצניק צעיר, ואין לו שום ראש ממשלה במשפחה.

אבל אף אחד לא מחזיק את זה נגדו.

סגן ראש־הממשלה מחתן

יפתח ושושנה רצו דווקא חתונה צנועה, משהו משפחתי וקטן — אבל אבא של יפתח הסביר שזה לא הולך. הפוליטיקה מחייבת, ולא תהיה ברירה אלא לעשות הו־הא גדול.

ואכן, יהיה זה הו־הא גדול מאוד, טקס־נישואיהם של בנו של סגן ראש־הממשלה **יגאל אלון,** שייערך, בעוד כשלושה חודשים, בחווילת־השרד המפוארת של אלון מול הכותל.

יפתח אלון, שזכה להיקרא כך על־שם חטיבת הפלמ״ח המהוללת, היה קצין צנחנים בסדיר, ולומד היום גרפיקה בלונדון, המיועדת שלו, **שושנה בורנשטיין־ברק,** היא בת למשפחה מרובת־ילדים, אבל לא מהסוג שאתם חושבים: אביה הוא פקיד במישרד הביטחון, והמשפחה מתגוררת בצהלה, והעלמה עצמה עובדת כדיילת באל־על.

לא מתגרשים

כשסיפרתי לכם, לפני כחודשיים, כי **רחל גור** ובעלה **יורם** עומדים להתגרש (הפתיל הארוך, העולם הזה 1858) — עדיין לא ידעתי כמובן מה יהיה פסק־הדין במישפטה של רחל.

פסק־הדין ניתן שבועיים לאחר־מכן. רחל קיבלה אלף ל״י קנס ומאסר על־תנאי לשנה, והיהלומן **בצלאל דייגי** קיבל 50 אלף ל״י קנס ומאסר־בפועל של חודש וחצי.

בזאת הסתיימה הפרשה שהחלה לפני ארבע שנים, כשרחל, אז מזכירתו של דייגי, נתפסה בנמל־התעופה של ניו־יורק עם יהלומים לא מוצהרים בשווי חצי מיליון ל״י. לפי התוכנית היה הבוס שלה צריך להגיע לארצות־הברית בעקבותיה.

אז אחרי כל הצרות האלה, אני יכולה לבשר לכם לפחות נחמה אחת: רחל ובעלה ל א עומדים להתגרש.

מאז נישאה רחל ליורם — שהיה אז גרוש ואב לילד, ולא כפי שסיפרתי לכם, שהיא זו שהיתה גרושה ואם לילד — „לא עלה אף על דל מחשבתם״ להתגרש, כפי שהצהירו השניים בצוותא.

לרחל ויורם יש גם ביטחון בעתיד: „ככל הנראה יתמידו נישואין אלה לאורך ימים, על אפם וחמתם של הרכלנים ומחרחרי־המריבות למיניהם,״ אמרו.

מי כמוני שמחה. אחרי כל שעבר עליה.

סגן ראש־העיר מחתן

חדווה ודויד

בעולמנו המטורף, כבר לא נשמעים יותר סיפורים כאלה, אבל הנה מתברר שעוד נשאר אחד לפליטה:

ההורים — ידידים מזה שנים. ילדיהם — חברים מילדות, שהיו בתחילה רק חברים טובים, ואחר־כך פיתחו אהבת־נעורים, שהמשיכה לדלוק עד עצם היום הזה.

הילדים הם חדווה ודויד — מה יש כאן לצחוק, אלה באמת השמות שלהם. **דויד,** בלונדי וכחול־עיניים, הוא בנו של **ג׳קי פרגר,** סגן ראש עיריית אילת וקונסול־הכבוד של שוודיה בישראל, וחדווה, בלונדית וכחולת־עיניים, היא **חדווה ויטבון** (20), שאביה ואבי החתן הם חברים ותיקים.

בימים אלה סיימה חדווה את צה״ל, ובעוד שבועיים תעמוד עם דויד (22), המשרת בקבע בחיל־הים, תחת חופה באשקלון, עיר־מגוריה.

אחרי האשה, הלכו העסקים

אם אתם עוברים במקרה ביוהנסבורג, אל תתפלאו אם תיתקלו באחת המסעדות שם בפרצוף מוכר לכם מאיזה מקום. תחשבו, תחשבו, ופתאום תיזכרו שזה לא אחר מאשר איש־העסקים העשיר **סם אבנרי** — אחת הדמויות הנוצצות בעולם הביזנס הישראלי בשנים האחרונות.

כן, אבנרי איננו עוד כיום איש־עסקים עשיר. הוא מסתפק בלהיות בעל־מסעדה בעיר־מולדתו.

אבנרי גילה את ישראל לפני כמה שנים, לאחר שהשאיר בדרום־אפריקה את אשתו, בתו של מיליונר מקומי, והצאצאים.

הוא נכנס בארץ לעיסקי־העור, בשותפות עם **אלמנת מילחמה** בלונדית ויפהפייה. ובין לבין הוא גם התגרש מאשתו.

אלא שעסקי־העור צלעו במיקצת, ואחר גם יותר מאשר במיקצת, וסם נאלץ לסגת במהירות מעולם הביזנס, ומהבלונדית, ולחזור, פחות או יותר שלם, לדרום־אפריקה.

שם הוא גילה כי אשתו־לשעבר נשואה כבר לאחר, אז בלית־ברירה הוא הלך ופתח מסעדה.

יותר טוב מכלום.

משבר אצל הקוטלרים

חתול שחור עובר בימים אלה בין עודד קוטלר ואשתו ליאורה, ומאפיל על חיי־הנישואין שלהם.

חתול? נמר ולא חתול. היחסים שם מתוחים מאוד, ובני־הזוג שומרים, זה שבועות מיספר, על מרחק ביטחון, מה שיותר גדול.

המשבר אירע זמן קצר לאחר שהקוטלרים הכירו זוג ידידים חדשים, **גדליה** ו**רחל בסר** — שהיתה לפני נישואיה **רחל דובסון.**

עד כמה שאני מבינה, האצבע שעל הקיר מצביעה הפעם לכיוון ליאורה.

מה שרק מוכיח כי ההיסטוריה חוזרת. גם לפני שנים מיספר אירע משבר בחיי הנישואין של הקוטלרים. אז היה זה זמן קצר לאחר שהכירו זוג ידידים חדשים — **אריה זקס** ו**גבי אלדור.** אז נגמר הפלונטר בשלום, והקוטלרים חזרו איש לזרועות רעותו, ככתוב. אני מקווה שגם הפעם. אח, זוגות, כמו שאמר אפדייק.

ליאורה —

— ועודד

הפסיכולוג ד"ר דויד רודי מסביר את המנגנון ההופך אשה לרווקה נצחית

בהמשך דבריו, מגלה בכתבה זו ד"ר דויד רודי את התהליכים והנזקים הנפשיים הגורמים לילדה ליהפך, עם בגרותה, לרווקה נצחית. ואת התרגילים המסובכים שמפעילה רווקה כזו, תת־הכרתית, על־מנת להישאר ברווקותה, ולהימלט מהצורך להתקשר עם מישהו אהוב.

בעזרת סיפורן של שתי רווקות שבאו אליו לטיפול, מדגים הפסיכולוג מרמת־השרון את הטרגדיה שיכולה רווקה כזו לגרום — לאוהבים אותה, אך בראש וראשונה לעצמה.

רשות הדיבור לד"ר רודי.

רווקות בריבוע

בנסיוני בפסיכותרפיה — ואני חושב שזה נכון לגבי נסיונו של כל פסיכולוג עובד — אני נתקל בנשים שעליהן אני יכול לומר מייד שהן מועמדות בטוחות ללגיון הזרות:

הן אינן יוצרות קשרים עם גברים — למרות שאין בהן שום פגם מיוחד: לא נטיות הומוסכסואליות גבוהות, לא בעיות זהות מודגשות.

הן כמובן טוענות שהן מתות להתחתן — אך אפשר בקלות להבחין עד כמה הן התאמצו תמיד להישאר רווקות.

לספר על מקרים כאלה אפשר בלי סוף.

הן באות לטיפול מפני שהן מכירות בכך שעליהן למצוא דרך לנישואין, כדי לא להישאר בודדות בגיל הזיקנה וכדומה. לרוב אלה נשים בעלות מיקצוע, העובדות ומתפרנסות, לעיתים בצורה שלא היתה מביישת שום גבר.

אספר על שתי דוגמאות:

אחת היא בת למשפחה מרובת־ילדים. בת קטנה במקרה זה, לא בכורה. אמה היתה חולנית מאד, ולאחר לידתה חלתה קשה, ומעולם לא נרפאה. הילדה חונכה וגודלה למעשה על־ידי אחיותיה, שאף הן לא היו מבוגרות בהרבה ממנה. כלומר הטיפול בתינוקת לא היה כל־כך נאמן. האמא נותרה בחיים עוד כמה שנים, כל הזמן חולה, חולה, רוב הזמן במיטה, ואחר נפטרה.

כיום, אותה בת קטנה עובדת כמזכירה באחד ממשרדי הממשלה. עבודה די עצמאית. בדירוג עובדי המדינה היא משתכרת טוב מאד. היא מאד אחראית, מאד מסורה, עובדת במישרד למעלה מ־15 שנה, והתקדמה במיקצועה עד קצה גבול האפשרות.

נוסף לכל אלה — היא גם אשה יפה ומושכת מאד. אין לה שום בעיות מבחינה מינית, ותמיד היו לה חברים.

■ ■ ■

היא באה אלי עם הסיפור הרגיל: אף פעם לא קרה שחבר היה מוכן להתחתן איתה.

בהמשך הטיפול בה התגלה שאף פעם לא היה לה חבר אחד ויחיד. תמיד — לפחות שניים בבת־אחת. לפעמים, גם יותר.

היתה זו כמובן הסיטואציה הקלאסית של ביטוי לחרדת עזיבה גבוהה. התגובה הספונטאנית נגד חרדת עזיבה — הוא פיצול האובייקטים, וזה בדיוק מה שהגברת עשתה: היא לא שמה את כל הביצים בסל אחד. דהיינו: אם יש לה יותר מחבר אחד — הרי עזיבתו של אחד מהם, לא תזעזע אותה כל־כך.

אלא שצורת התגוננות זו לא איפשרה לה התרכזות רגשית ותחושתית באובייקט אחד. התוצאה: הרגשות מפוזרים, הציפיות יורדות — ופחד העזיבה הופך למינימאלי.

זוהי אחת מצורות־הריפוי העצמיות האינסטנקטיביות שאנשים נוקטים נגד פחד העזיבה. ואז, מופיעה אצלנו במכון אשה כזו — נחמדה, מושכת, חכמה, מבוגרת ומסודרת מבחינה כלכלית — ומבקשת טיפול מפני שהיא לא יודעת למה אף פעם, במשך 20 השנה האחרונות, לא ביקש אף גבר את ידה.

על שאלתי: „ואת הרגשת לפעמים צורך?" ענתה: „לעיתים קרובות רציתי להתחתן עם מישהו, אבל הוא לא ביקש."

בנקודה זו מתחיל הזיוף. כאן חוסר האוטנטיות. היא כמובן לא ידעה זאת — אבל היא זו שדאגה לכך שיהיה זה בלתי־אפשרי להתחתן איתה.

ואכן, כשהתחלנו בבדיקה מדוקדקת של העבר שלה, גילינו אחוז גבוה — בסביבות 30 או 40 אחוז — של גברים שהיא עזבה אותם. היה זה כמובן כשהיא התחילה להרגיש שהם דורשים ממנה אקסלוסיביות, רוצים להעמיק את הקשר, ואינם מסכימים לשותפים האחרים וכדומה.

■ ■ ■

כאשר גילינו זאת, היתה זו בשבילה הפתעה לא רגילה, והיא נתנה אינסוף הסברים — הגיוניים לדעתה — למה אירעו הדברים כפי שאירעו. יחד עם זאת, השגנו בשנה הראשונה לטיפולה תוצאה ראשונה: היא לא התקשרה יותר עם גברים שהיתה לגביהם אפשרות פוטנציאלית לריכוז הקשר איתם. הגברים היחידים שעימם היא התחילה ליצור קשר, בתום שנת הטיפול הראשונה, היו נשואים. כלומר: גברים שמצבם החברתי והמיבנה הפסיכולוגי שלהם פוסל אותם לקשר מעמיק ומשמעותי.

מה שהישגנו אם כן: היא הכירה מה הבעייה — ומייד הקימה עוד חומה מסביבה. עכשיו, תוכל תמיד לטעון בביטחון שהיא רוצה להתחתן — אבל לא בא לה.

אני זוכר שבאמצע הטיפול, למרות הכל, הופיע בחייה גבר שהתחיל ללחוץ עליה, והיא הרגישה שאין לה שום סיבה שלא להתחתן איתו: הוא היה מעניין ונחמד, היה לה טוב איתו מבחינה מינית וחברתית, הוא התייחס אליה בעדינות לא רגילה, עם המון־המון אהבה. בקיצור, הכל.

שבוע לאחר שהסכימה להתחתן איתו — אירעה הטרגדיה: היא התאהבה, בצורה עיוורת, בגבר בן 65. ולפני שהתייעצה עם הפסיכולוג שלה — היא הלכה וסיפרה לחתן המיועד על אהבתה החדשה. לפני שהצלחנו להתערב — ירדה כמובן הצעת־הנישואין מעל הפרק.

הכל חזר לקדמותו, והפאציינטית שלנו חזרה והיתה שוב מאושרת עם עצמה.

„לאחר שנה של טיפול, נוצרו קשרים"

לגבי סוג זה של נשים, הניסיון היחיד שיש בו איזו שהיא תקווה, היא המשפחה המורכבת.*

■ ■ ■

דוגמה שנייה היא אשה, כיום היא בת 30, המלמדת באוניברסיטה כמרצה מן המניין. יפה, אינטליגנטית ביותר, בעלת אישיות נעימה, אבל מופנמת, והעיקר — אינה מסוגלת להוציא מילה בנוכחות גבר. עם חברותיה — היא מפטפטת בלי סוף. מופיע גבר בסביבה — נגמר. היא מקבלת שיתוק.

היא הגיעה לטיפול כשהיא מסבירה שאינה מסוגלת ליצור קשר עם גברים, למרות שהיא רוצה בהם. היא גם היתה בתולה, כשהגיעה לטיפול למרות גילה.

האבחנה הראשונית היתה בעייה אדיפאלית: קשר עמוק מאד לאב — שהפך אותה למשותקת בנוכחות גבר: כל גבר אסור, כפי שאבא אסור. נסיגה מהתבטאות מינית ויסוד הומוסכסואלי ניסתר גבוה מאד. בעצם, היא היתה צריכה להפוך ללסבית, ואז הכל היה מותר.

כך מכל מקום נראה לי הדבר ממבט ראשון. הסימפטומים החיצוניים עזרו לאבחנה זו. תוך כדי טיפול והבנה, ובעקבות הקשרים העמוקים שנוצרו איתי, ושאיפשרו לה להגיב לציפיותי, כלומר לראות עצמה כאשה — היא נפתחה לאט.

הפסיקה להיות בתולה, התחילו להיווצר קשרים ראשונים עם גברים, היא פיתחה ציפיות מיניות גבוהות מבן־הזוג. עתה, היתה מסוגלת ליצור קשרים, לדבר. תור של מחזרים השתרך אחריה.

אך למרות זאת, למרות נסיון במשך שנה שלימה, עם חמישה או שישה גברים — היא לא יצרה עם אף אחד מהם קשרים מספיק עמוקים. למרות שמחציתם הציעו לה נישואין, היא סירבה.

■ ■ ■

הסיפורים היו הרגילים — לא מתאימים, לא מספיק אינטליגנטים, לא יכולה לשאת הריח של אחד, למרות שהוא חכם. השני, הריח שלו בסדר, אבל הוא טיפש גמור וכן הלאה.

בעצם, היא היתה צריכה להפוך ללסבית, ואז הכל היה מותר.

ואז, למרות שחשבתי שהטיפול הולך מצויין, התחלתי להבין שיש כאן משהו עמוק יותר, ניסתר יותר ומסוכן יותר, מתסביך האדיפוס שלה.

ערכנו בדיקה — והתברר שאימה היא חולת־רוח. למרות שאף־פעם לא היתה מאושפזת, היא סכיזופרנית שאיננה מסוגלת להתייחס כלל לילדיה. משלושת האחים של הפציינטית, אחד היה מאושפז. שני חי בבדידות טוטאלית: משרת בצבא קבע, אף פעם לא היתה לו חברה, אף פעם לא היו לו קשרים עם אשה. יש לו מעט מאד קשרים ידידותיים. הוא טוב מאד במיקצוע שלו, אבל חי בבדידות מזעזעת, עוד הרבה יותר ממנה.

רק אח אחד הצליח להתחתן, אבל לפני כן היה שנים רבות ימאי — עובדה המצביעה על בריחה מקשרים.

לאחר שהיכרתי את אמה, הוברר לי שאשה זו לא היתה יכולה להבטיח חופש מחרדת־העזיבה לאף אחד מילדיה. כל הילדים סבלו מזה קשה. הפאציינטית שלי עוד יצאה יחסית לא רע.

הוברר לי שבעייתה האמיתית היתה: חוסר־אמונה עמוק ביותר שאובייקט קרוב איננו מאכזב. בעייה זו, פלוס תסביך אדיפוס, פלוס העובדה שנולדה כבת ראשונה — הפכו אותה לבלתי־מאמינה לחלוטין

---

*) משפחה מורכבת היא קבוצת מטופלים בריפוי־קבוצתי המורכבת מגברים ונשים, שהיחסים ביניהם מתנהלים לסירוגין כל ערב עם בן־זוג אחר. היחסים כוללים גם יחסי־מין, אך לא רק יחסי־מין.

ביכולתה להיות נאהבת.

היום, לאחר שגילינו כל זאת, היא נמצאת בשנה שנייה של טיפול במשפחה מורכבת, ואני מלא תקוות ביחס לעתידה.

■ ■ ■

מה גורם לנשים כאלה להתנהג בצורה כזו?

שאלת השייכות היא שאלה כללית ביותר. כולנו קרוב לוודאי מוכרחים לחוש שייכות — כדי להבטיח לעצמנו חופש

שבוע לפני הנישואין, היא התאהבה בזקן בן 65.

מחרדה. הטראומה של הלידה היא הראשונה הקשורה בהפסקת הקשר עם האורגאניזם המשייך טוטאלית. ומאחר שאי־אפשר לחזור לרחם האם — יוצר האדם מסגרות חברתיות שאליהן יוכל להשתייך.

המוסד הראשון שצריך לספק את רגש השייכות של האדם החדש — היא האם. הבטחת הקשר שהאם מסוגלת להעניק לילד — קובעת לאחר מכן את יכולתו של הילד, בהתגברו, להבטיח השתייכות. כישלון בהבטחה זו — מביא אנשים לידי כך שיגנסו למעט ככל האפשר בקשרים. הם ינסו להבטיח לעצמם חופש מהציפייה להשתייך — כדי לא להרגיש חרדת עזיבה.

ידוע למשל שיתומים יוצרים קשרים פחות עמוקים מאשר ילדים שנהנו מאהבת הורים מובן שישנם יתומים שפגם זה תוקן בשלב זה או אחר בחייהם, והם מתקשרים נורמלית. אך רובם לוקה בקיום קשרים.

כן ישנם יתומים המפתחים דבקות לא רגילה, מתלבשים על האובייקט שלהם עד כדי חנק — וגורמים להפסקת הקשר בגלל דרישות־היתר שלהם.

בעיית ההשתייכות וחרדת העזיבה הינם אם־כן שני מוקדים עיקריים הקובעים את ביטחונו של אדם.

■ ■ ■

כאשר מדובר בנשים, צריך להתייחס למתכונת התרבותית שבתוכה הן גדלות. בתרבות הפאטריארכאלית — האחריות על יצירת הקשרים היא ברובה בידי הגבר.

נכון שכיום הדברים השתנו במידה ניכרת. אולם רק לפני שניות ספורות, במהלך ההיסטוריה, היה זה הגבר המשייך לעצמו נשים. בין על־ידי כך שהיה קונה אותן מגבר אחר — אביהן. בין על־ידי כך שגנב אותן. בין על־ידי כך שהיה מאלץ אותן לבוא איתו, בכל צורת כפייה אחרת. גבר גם היה רשאי לשייך לעצמו מיספר נשים, עד לפני זמן מה.

אנחנו כיום הננו פרי של תרבות זו. למרות השינויים הרבים — למרות שהאשה הפכה ליחידה כלכלית עצמאית שווה בכל דבר לגבר — למרות שעברנו מטכניקות פוליגמיות למונוגמיות — למרות

"בנוכחות גבר, היתה מקבלת שיתוק"

כל זאת משאירים עדיין הרגלי התרבות אחריות כמעט בלעדית על יצירת הקשר בידי הגבר.

הגבר הוא זה הצריך להחליט אם הוא נכון לנישואין: אם הוא מבוגר מספיק, אם הוא עצמאי מספיק. האשה, לעומת זאת, יכולה להיות מבוגרת פחות, עצמאית פחות, בלתי מסוגלת ליטול אחריות — ובכל זאת כשרה לנישואין.

אחריותו זו של הגבר, שממנה נובעות זכויות־היתר אותו הוא נוטל לעצמו — מקשה על האשה. ואם יש לה עוד בנוסף גם הפרעות פסיכולוגיות וקשיי התקשרות — הרי עצם העובדה שהיא אינה חייבת לגלות יוזמה ולפעול, משאירה אותה בצל: אשה עם קשיי קשרים, הנובעים ממום נפשי — פגיעה הרבה יותר, בתרבותנו, מגבר עם קשיים דומים.

במילים אחרות: גבר עושה מאמצים להתגבר על בעיות השייכות לו — כי זה מה שהחברה מצפה ממנו: שיפעל, שיזום. האשה, לעומת זאת, לא רק שאינה פועלת — אלא שלעיתים חוסר הפעולה שלה גובל בהערמת אבני־נגף על דרכו של הגבר היוזם.

■ ■ ■

ברצוני להתייחס לסוג מיוחד של אשה — שהאחוז הגבוה ביותר של רווקות נמצא בקטיגוריה שלה: נשים שנולדו כילד ראשון להוריהן.

לאחר הולדתן הן חיות תקופה מסויימת בגן־עדן. אך מהר מאד, ולעיתים בתקופות פלסטיות ביותר — ילדות מוקדמת — מופיע הילד השני.

הבלעדיות של אהבת האם והאב מופרעות — לתמיד. זה גורם לזעזוע: הילד הראשון צריך להתחיל להסתגל לעוד מישהו, שגונב ממנו בסיטונות את ההצגה.

במיקרים מסויימים — ואני חייב להדגיש שלא בכולם — הזעזוע הזה גורם לטראומה, שבעקבותיה ירגיש הילד הראשון, כל חייו, שהוא אזרח ממדרגה שנייה.

זה נכון גם לגבי גבר וגם לגבי אשה. אלא שלגבי אשה, מתוך אותם טעמים שמניתי, עלול להפוך לסיטואציה גורלית. גם הסטאטיסטיקה מוכיחה שאכן כך הוא הדבר: בין ציבור הרווקות, קיים אחוז גבוה ביותר של בנות ראשונות.

אילו היו ההורים מבינים שילדה ראשונה צריכה לקבל הרבה יותר הבנה ויחס דווקא כשנולד לה את או אחות — אילו היו מקפידים על כך שהזעזוע של אובדן האהבה האקסלוסיבית לא יהיה חמור מדי — היה הדבר משנה את גורל הילדה.

בנות ראשונות, אם כן הן המועמדות הראשיות להישאר רווקות.

■ ■ ■

בנקודה זו חשוב לחזור ולהדגיש כי כללים פסיכולוגיים אינם דומים במאומה לחוקים מתמטיים. כל הסימפטומים שמניתי יכולים לתפוס לגבי אשה מסויימת — ובכל זאת היא תהיה מאושרת בנישואיה, שייכת ומשתייכת.

השינויים המהירים בתרבות — המהפיכה בשטח חיי־המין — התפישה הליבראלית יותר של החובות והזכויות של האשה — האפשרות שניתנה בידי האשה להביטיח הריון רק כשהיא רוצה בו — הצורך בעזרתה הכלכלית של האשה במשפחה — כל אלה הפכו אותה לפחות תלויה בגבר.

האשה כמובן מוכיחה כל זאת כיום בניסיון המיני שלה, שהוא שונה מזה של צעירות לפני 50 או 60 שנה. היא מתחילה את חיי־המין מוקדם יותר, ויוצרת עם גברים קשרים בלתי מחייבים. כיום, יש לנשים מיבחר פיתרונות — שלא היה לקודמותיהן — שאינם תלויים בקשר טוטאלי ומרכזי, אלא יכולים להציע להן את אותו הקשר שהן יכולות לעמוד בו.

וזו ברכה כמובן.

בשום מקום לא כתוב שאשה שאיננה מסוגלת להתחתן — כלומר אינה מסוגלת לחשוף את עצמה לסכנת עזיבה, בעקבות יצירת קשר אקסלוסיבי — לא תהיה מסוגלת ליצור קשרים אחרים — ממושכים ומספקים גם הם, על אף היותם חלקיים בלבד.

מטעמים פסיכולוגים, לא סוציאליים, קשה לי להתייחס למושג רווקה כאל מושג בעל תוכן אחיד. יש רווקות ויש רווקות.

הרווקות שלדעתי זקוקות לעזרה פסיכולוגית מקסימאלית, הן אלה שמחד אינן יוצרות קשרים מרכזיים מחמת חרדת העזיבה — ומאידך, בגלל נוקשות פנימית, אינן יוצרות גם קשרים חלקיים, שהם מספקים פחות, אבל מספקים בכל זאת. לגבי, הבעייה האמיתית, הן אותן רווקות בריבוע, שאינן יוצרות כל קשרים שהם.

■ ■ ■

כיום, הולכת ונוצרת גם שיכבה נוספת של רווקות, שפעם היו בודדות בלבד מהן: כאלה המעוניינות מרצונן להישאר רווקות.

אחדות מהן, למרות רווקותן, מוכנות להיכנס להריון ולגדל ילדים. אחרות מוכנות להיכנס לחיים משותפים עם גבר — על בסיס חלקי בלבד, מבלי שתראינה בכך פגיעה מוסרית, סכנה כלשהי, או פגיעה בכבודן העצמי. הן עצמאיות, הן עובדות, הן מתבטאות היטב במקצוע שלהן, הן מבטיחות קיומן הכלכלי, והן יודעות שהן אינן מעוניינות בקשרים יותר מעמיקים.

אלה שאינן יכולות ליצור קשר מרכזי, מחרדת־העזיבה - ואף לא קשרים חלקיים

שנה 37 | כ"א אייר תשל"ג 23.5.73 | המחיר: 2.50 ל"י | מספר 1864

העולם הזה

הנאשם
אדי
אקירוב

במשפט סנסציוני זוכה צעיר זה מאשמת

בעילת סגנית מלכת היופי הקטינה